

Helsinki info

Numero 6 4.12.2005

Julkinen tiedote

Seurasaarella

lähes 40 vuotta asuneesta
Sten Anders Wallinista
kerrotaan sivuilla 8–9.

Saaren joulupolulle odotetaan
tuhansia kävijöitä 18.12.
Katso sivu 4.

Pulaa kriisiperheistä.

Lapsille tarvitaan väliaikaisia
koteja vanhempien kriisin
ajaksi. Lue lisää sivuilta 6–7.

Marthor är mycket mat
men också en hel del
god andlig spis.

Sidan 19.

Paaluja ja pitkospuita

Ensi vuonna valtiollista juhlimista riittää. Eduskunta viettää 2006–2007 satavuotisjuhliaan. Kesäkuussa 1906 säädyt hyväksyivät uuden valtiopäiväjärjestyksen ja vaalilain. Maassa toteutettiin yleinen ja yhtäläinen äänioikeus ja myös naiset saivat sekä äänioikeuden että vaalikelpoisuuden valtiolilisissa vaaleissa. Satavuotisen kansanvallan juhla-kauteen osuu oiva tilaisuus käyttää ääntään kaksissa vaaleissa, kun suomalaiset valitsevat itselleen ensin presidentin ja sitten eduskunnan.

1800-luvun merkittävimmän yhteiskunnallisen vaikuttajan, suomalaisen sivistyksen esitaistelijan ja modernin kansalaisyhteiskunnan rakenteiden kehittäjän **Johan Vilhelm Snellmanin** syntymästä tulee toukokuussa kuluneeksi 200 vuotta. Moninkertaisesti vuosikymmenien aikana jo juhlistu Snellman on varmasti tämänkin juhluvuotensa ansainnut – ja etenkin sen myötä toivottavasti ilmestyvät tämpäpäiväiset tulkinnat ajatusmaailmastaan, sillä suhteellisen harva meistä tulee koskaan lukeneeksi hänen 24-osaiset kootut teoksensa. Nykypäivän näkemystä haetaan myös juhluvuoden kunniaksi nuorille julistettavassa rap-kisassa.

Myös Helsingin kaupunginmuseolla on merkki-
vuosi: ensi kesäkuussa tulee 100 vuotta kaupunginmuseon alkuidun, Helsingin Muinaismuistolautakunnan perustamisesta. Itse asiassa Helsingin historiaa esittelevän museon perustamista oli pohdittu aina 1890-luvun alusta lähtien. Joulukuun puolivälissä

vuonna 1912 kaupunginmuseo viimein avasi ovensa Hakasalmen huvilan alakerran huoneissa.

Helsingiläisille talo oli tuttu Karamzinin huvilana viimeisen yksityisen omistajansa, everstinna **Aurora Karamzinin** mukaan. Mutta alunperin huvilan oli rakennuttanut hänen isäpuolensa **Carl Johan Walleen**, jonka nimen harvat enää tuntevat. Kävimme tutkimassa tarkemmin 160-vuotiaan Hakasalmen huvilan historiaa.

Aurora Karamzinin loistelas elämä Pietarin hovineidosta käsittämättömän rikkaaksi hyväntekijäksi on dokumentoitu yhtä tarkkaan kuin J.V. Snellmanin elämän ja ajattelun vaiheet. Mutta kuka muistaa **Juho Antinpoikaa**? Juhlavuosien ja merkkihenkilöiden muistelusten lomassa perspektiiviä elämään Suomessa ja Helsingissä antavat myös aivan tavallisten ihmisten tarinat. Eräs esimerkki on elämässä eteenpäin pyrkivä tallirenkki Kiskon pitäjästä, joka lähtee 13-vuotiaana kotoaan ensimmäiseen palveluspaikkaansa samoihin aikoihin, jolloin Snellmanista tulee senaattori ja Karamzin perustaa Diakonissalaitoksen. Tomera torpparin poika taistelee Balkanin vuorilla turkkilaisia vastaan ja päättyy lopulta Helsinkiin ja Seurasaaren kansanpuiston vartijaksi. Menneen maailman arkielämä iloineen ja suruineen välittyy eloisana historioitsija **Pirkko Leino-Kaukiais**en teoksesta Tuntematon sotilas Turkin sodassa, josta kerrotaan tarkemmin tässä lehdessä.

Rita Ekelund ■

Katujen hoitovastuisiin muutoksia

Laki katujen kunnossapidosta muuttui marraskuun alussa. Helsingin kaupungin ja kiinteistöjen välisessä vastuunjaossa suurimmat muutokset liittyvät jalankulku- ja pyöräteiden talvikunnossapitoon.

Vastuu katujen hoidosta jakautuu Helsingissä karkeasti ottaen siten, että kaupunki vastaa katualueen talvihoidosta jalakäytävistä lukuun ottamatta. Katualueen puhtaanpito – katujen pesu ja roskien siivous – kuuluu kiinteistöille. Useimmilla esikaupunkialueilla kaupunki huolehtii kaikista kiinteistöjen kadunhoitotehtävistä ja laskuttaa työstä kiinteistöjä.

Vastuu yhdistettyjen jalankulku- ja pyöräteiden talvikunnossapidosta siirtyi lainmuutoksen seurauksena kiinteistöille kaupungille. Yhdistetyt jalankulku- ja pyörätiet ovat väyliä, joilla jalankulkua ja pyöräilyä ei ole erotettu omille puolilleen. Käytännössä näiden yhdistettyjen väylien kunnossapitäjä ei muutu, sillä kaupunki on tähänkin asti huolehtinut niiden talvihoidosta, mutta työstä on laskutettu kiinteistöjä. Marraskuun alusta kunnossapidon kustannukset siirtyvät kaupungin harteille.

Kunnossapitolain muutos koskee myös erotettuja jalankulku- ja pyöräteitä eli sellaisia kevyen liikenteen väyliä, joilla kävelijöiden ja pyöräilijöiden kaistat on erotettu toisistaan esimerkiksi maalatulla kaitaviivalla tai kiviraidalla. Lainmuutos siirsi jalankulkuosuuden talvihoidon kiinteistöiltä kaupungille, jolle pyörätieosuuden talvihoito on kuulunut jo aiemmin. Jalankulkuosuuden talvihoito jää kuitenkin edelleen kiinteistön vastuulle, jos jalankulku- ja pyörätieosuuksia ei voi aurata yhdellä kertaa esimerkiksi keskikorokkeen takia.

Kiinteistöjen vastuulle tulee lainmuutoksen seurauksena tonttiin rajautuvan viherkaistan ja ojan puhtaanpito sekä kasvillisuuden siistinä pitäminen. Velvoite koskee enintään kolme metriä leveitä viherkaistoja.

• www.hkr.hel.fi

Piirros Arto Nyyssönen

■ Tässä lehdessä

Paaluja ja pitkospuita.....	2
Tekniikkaa ja käsityöammatteja	3
Joulua sydämiin	4
Nalletohtorin valtakunta	5
Pulaa kriisiperheistä	6
Turvassa sijaissylissä	7
Seurasaaren vartijan värikkäät vaiheet	8
Ensi vuonna juhliitaan Snellmania	9
Voimalla kymmenten nuorten	10
Harvinaisia aluksia Suomenlinnassa	11
Hakasalmen valtiat	12–13
Joulun aikaan	14
Eläviä kuvia kadonneesta Helsingistä	15
Stadissa tapahtuu	16–17
Maahanmuuttajat tarvitsevat työtä ja koulutusta	18
Marthor är mer än mat	19
Träffpunkt med @ och e	20
Lucia med swing	21
Jämäkkä kirstunvartija	22
Kaupunki joka soi	23
Vulkaanista menoa	24

Helsingin kaupunki tiedottaa

Numero 6 • 4.12.2005 • 29. vuosikerta

Julkaisija	Helsingin kaupunki
osoite	PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin	1691 (vaihde)
faksi	1693750

Päätoimittaja	Rita Ekelund
Toimitussihteeri	Leena Seitola
Toimittaja	Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut	Nina Weckström
Ulkoasu	Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva	Juhani Seppovaara
Kirjapaino	Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä	296 940 kpl ISSN 0782-0453

Jakeluasiat	Suomen Posti Oy
puhelin	020 451 5382, 020 451 5658
faksi	020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 26.2.

Tekniikkaa ja käsityöammatteja

Vallilassa voi opiskella yhdeksää ammattialaa. Tekniikan alan oppilaitoksessa koulutetaan muun muassa kartoittajia, putki- tai ilmastointiasentajia, talonrakentajia sekä puuseppiä ja verhoilijoita.

Navakka pohjoistuuli puhaltaa pitkin Nilsiäkatua. Kolme maanmittauksen opiskelijaa tutkailee takymetriä opettajansa **Jari Hotisen** opastuksella. Aamun tehtävänä on koulurakennuksen sisätilakartoitus, jonka vuoksi on otettava avuksi tunnetut koordinaatit ulkona. Talon sisätiloista mitataan kantavat rakenteet, seinät ja pilarit. Mittausten perusteella tiloista tehdään tietokoneella kolmiulotteinen havainnekuva. Toista vuotta maanmittaustekniikkaa opiskelevan **Samuli Vierulan** hokutteli alalle hänen veljensä. **Jan-Peter Falk** ja **Aimo Pyykkönen** sen sijaan tulivat koulutushjelmaan sattumalta, mutta kumpikin kokee opiskelun kiinnostavaksi.

Maanmittausalan perustutkinto valmentaa kolmessa vuodessa kartoittajia työelämään. Kartoittajat ovat maaston mittauksen ja kart-

kin”, muistuttaa Jorma Karjalainen. Sähköalan perustutkinnon suorittavat elektroniikka-asentajat sijoittuvat paitsi teollisuuden myös kaupan palvelukseen sekä tietoliikenneyrityksiin. Alalla on Karjalaisen mukaan edelleen hyvä työllisyystilanne ja tarjolla myös todella vaativia tehtäviä. Laiteasentajia ja -huoltajia sekä tietoverkkojen ylläpitäjiä tarvitsevat monet suuretkin työnantajat, kuten kunnat.

Ammattiopetuksen tutkintojärjestelmän on pysyttävä jatkuvasti kehittyvän yhteiskunnan tahdissa. Muutoksia on luvassa myös ensi vuonna, jolloin astuu voimaan ainakin kaksi uudistusta, joista toinen edellyttää ammatillisten näyttöjen järjestämistä. Niitä suunnitellaan yhdessä työnantajien kanssa, sillä ammattiosaamisen näytöt tapahtuvat työpaikoilla. Näyttöjen odotetaan tuovan lisäarvostusta ammattitutkinnoille. Toinen muutos koskee verhoilijoita, joiden tutkinnon nimike muuttuu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnoksi.

Huonekalujen uusi elämä

Stella Sera on verhoiluopintojen puolivälissä. Hän kunnostaa madame-tuolia, joka oli ohitta-

Mikko Enkovaara kurkistaa, kuinka **Stella Seran** tuolin verhoilu edistyy. **Mikolla on tällä hetkellä päällystettävänä nahkainen laiskanlinna.**

tojen valmistuksen ammattilaisia, jotka merkitsevät maastoon uusien tonttien, rakennusten ja katujen suunnitellun sijainnin sekä tekevät maaperätutkimuksia. Opiskeluaikana he harjaantuvat käyttämään mittausköiden ja satelliittipaikannuslaitteiden lisäksi muun muassa kartta- ja paikkatieto-ohjelmistoja. He oppivat myös valmistamaan ja tulkitsemaan erilaisia karttoja sekä maankäyttösuunnitelmia ja hyödyntämään ilmakuvia karttojen valmistuksessa. Kartoittaminen sopii erinomaisesti tietotekniikasta ja luonnossa liikkumisesta kiinnostuneille opiskelijoille.

Rakentamista ja tekniikkaa

”Vallilan koulutusyksikkö on varsinainen tekniikan puolen tavaratalo”, toteaa koulutusjohtaja **Jorma Karjalainen** pilke silmäkulmassa. Oppilaitoksessa voi opiskella muun muassa kiinteistönhoitajaksi, putki- tai LVI-asentajaksi, talonrakentajaksi, koneistajaksi, maalariksi tai puusepäksi. Alojen kiinnostavuus vaihtelee eri aikoina. Kymmenkunta vuotta sitten vain harva oli kiinnostunut talotekniikasta ja rakennus-alasta. Nyt molemmat ovat suosittuja.

Tällä hetkellä halu opiskella esimerkiksi elektroniikka-asentajaksi tuntuu kärsivän yritysten ulkomaille siirtymisestä.

”Laitteiden korjaus ja huolto tarjoavat kuitenkin edelleen paljon työtä täällä Suomessa-

Maanmittauksessa asemapaikan tarkistaminen on tarkkaa työtä. Takymetrin lukemia tutkailee Aimo Pyykkönen. Samuli Vierula ja Jan-Peter Falk kuuntelevat opettaja Jari Hotisen ohjeita.

nut Vallilaan tuotaessa parhaat päivänsä. Siro nojatuoli oli purettava alkutekijöihinsä.

”Noin neljä kuukautta sitten tämä oli kasa kalikoita. Tuoli oli jokseenkin päreinä”, kuvailee Stella työn alkuvaiheita. Nyt tuolin puuosat on liimattu, istuin muotoiltu, jalat petsattu ja la-kattu. Nojatuoli on saanut uudet jouset ja satulavyöt sekä sisuksiinsa muun muassa meriheinää. Verhoilua varten tuolin omistaja valitsi lämpimän punasävyisen villakankaan.

Mikko Enkovaaralla on meneillään nahkatuolin päällystys. Nahan käsittely vaatii erityistä tarkkuutta, sillä joustavuutensa vuoksi materiaalia pitää käsitellä toisin kuin kankaita.

Työsalissa puuretaan myös joukolla kuntoon sohvaryhmää. Perinteistä Chesterfield-tuolia kunnostaa **Päivi Mäkinen**. Hän, kuten muutama muukin tässä opiskelijaryhmässä, on ammatin vaihtaja. Päivi vaihtoi toimistotyöt ja Mikko Enkovaara sairaala-alan käsityöammattiin. Stellan urasuunnitelmat ovat muuttuneet sitten lukioaikojen, sillä hän on ehtinyt töissä käymisen ohella opiskella avoimessa korkeakoulussa kirjallisuustiedettä ennen kuin päätyi Vallilaan peruutuspaikalle reilu vuosi sitten.

”Tavoittelin koulun jälkeen akateemista uraa, kunnes huomasin, että minut oli lukiossa ai-vopesty siihen”, naureskelee Stella Sera.

Sanna Mäkäraisen tasaiset pistot tuolin istuinosan pohjakankaaseen ovat loppusuoralla ja päällystäminen voi alkaa.

Verhoilun opiskelijat aloittavat opintonsa teoriaosuudella. Ensimmäinen vuosi kuluu paljolti teknistä piirtämistä ja työsuojelua opiskellessa. Tietojen karttuessa päästään myös työsalin puolelle kunnostamaan asiakkailta tulleita sohvia ja tuoleja. Verhoilija voi erikoistua joko uusien huonekalujen teolliseen verhoiluun, veneiden ja autojen verhoiluun tai vanhojen huonekalujen verhoiluun, johon Vallilassa keskitytään.

Ammatinvalintaan kannattaa satsata

Monilla nuorilla on ammatinvalinta edessä lähikuukausina. Peruskoulunsa päättävien kevään yhteishaku alkaa tammikuun lopussa ja jatkuu helmikuun 21. päivään saakka.

Opinto-ohjaaja **Leena Munukka** käy peruskouluissa kertomassa Vallilan tarjoamista ammattivaihtoehtoista. Vallilassakin käy paljon nuoria tutustumassa opintoaloihin. Oppilaitoksessa järjestetään tutustumiskäyntejä myös siten, että vierailijat voivat tehdä itse jotain ammattiin liittyvää. Joistakin aloista on peruskoulunsa lopettavia kuitenkin hankalampaa saada kiinnostumaan kuin ylioppilaita. Omat ongelmansa tuovat myös kaksoistutkintoa suorittamaan hakeutuvien keskiarvojen alhainen taso.

”Suoraan lukioon hakeutuvilta vaaditaan 7 keskiarvoa. Jos lukioon ei pääse, valitsevat jotkut kaksoistutkinnon, eli ammattitutkinnon lisäksi suoritettavan ylioppilastutkinnon”, kuvailee Leena Munukka. On itsestään selvää, ettei kahden tutkinnon yhtäaikainen opiskelu ole kovin helppoa.

Huippu-urheilijaksi tähtäävillä nuorilla on mahdollisuus hakeutua urheilijoiden ammatilliseen koulutukseen Helsingin tekniikan alan oppilaitokseen. Sen kaikissa yksiköissä – Vallilassa, Käpylässä ja Haagassa – järjestettävän urheiluvalmennuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoita etenemään urheilu-uralla. Samalla voi hankkia itselleen ammatin, joka turvaa tulevaisuuden. Heltechissä voi opiskella 15 erilaista ammatillista perustutkintoa. Valmentautumisesta ja kilpailuista saa opintosuorituksia. Tutkinnon ammatilliset tavoitteet ovat samat kuin muidenkin opiskelijoiden.

Leena Seitola ■

• Lisätietoja: www.heltech.edu.hel.fi -nettisivuilta.

Joulua sydämiin

”On ihana nähdä, kuinka lapset kulkevat polulla innoissaan silmät tuikkien. Sen vuoksi on kannattanut tehdä töitä kaikki nämä vuodet”, hymyilee **Marjaliisa Kauppinen**, Seurasaaren joulupolun ideoija.

Hän on luotsannut tapahtumaa jo kymmenen vuotta. Tuona aikana joulupolusta on kasvanut 400 vapaaehtoisen toteuttama tapahtuma, joka kerää keskimäärin 15 000 joulumiehistä Seurasaareen.

”Olen maalta kotoisin ja surin sitä, että helsinkiläislapset eivät pääse kokemaan perinteistä joulua. Halusin luoda sellaisen Helsinkiin. Paikakin oli selvä, Seurasaari, sen vanhan, rauhallisen ja luonnonläheisen miljöö takia”, Kauppinen kertoo tapahtumaidean syntymistä.

Nykyisin joulupolulla on ohjelmaa leikeistä ja näytelmistä joulukuvaelmaan ja -hartauteen. Saarella kaikuivat kuoron esittämät joululaulut ja tiernapoikien tutut kappaleet. Satutunnelmaa luovat tonttuvisailut, sadunkertojat ja polulla tallustelevat satuhahmot, jotka jakavat lapsille piparkakkuja. Joulupukki muoreineenkin kiertelee saarella. Vastaa voi lönnkytellä myös hevonen reki perässään, sillä lapsille on tarjolla hevoskyytiä. Saarta valaisevat kynttilöiden, rakovalkeiden ja jätkäkynttilöiden lisäksi valotaideteokset ja tulinäytökset.

Kauppinen on halunnut pitää joulupolun maksuttomana ja epäkaupallisena tapahtumana. Kaikki tarvittava hankitaan lahjoituksin. Esimerkiksi lapsille jaettavan 900 riisipuurolitran ainekset ja polkua valaisevat sadat kynttilät saadaan lahjoituksina yrityksiltä.

”Tapahtuman ideologiana on se, että kun tehdään yhdessä, saadaan aikaan ihmeitä. Lop-

puen lopuksi jokainen kävijä tekee joulupolun käytöksellään ja joulumielellään. Lapset myös koristelevat itse tekemillään joulukoristeilla polun alussa olevat kuuset, ja kukin voi sytyttää tuomansa kynttilän joulurauhan puolesta. Toivoisin, että tapahtuma antaisi perheille mahdollisuuden mukavaan kiireettömään yhdessäoloon, ja miksei mukaan voisi ottaa isovanhempiakin.”

Polun kulkeminen pienten jalkojen tahtiin vie yleensä pari tuntia. Polkua on kävellyt myös harvinaisen suurissa saappaissa olevia, sillä tapahtuman suojelija tohtori **Pentti Arjärvi** on vieraillut saarella usein puolisonsa kanssa.

Tapahtuma on saanut vuosien varrella paljon kiitosta, ja idea onkin kulkeutunut useille paikkakunnille, kuten Haminaan, Järvenpäähen ja Vantaalle. ”Suomalaiset unohtavat usein, että joulumme lumisine maisemineen on juuri se joulu, mitä maailmalla tavoitellaan ja mainostetaan. Nautitaan siis omastamme”, Kauppinen kannustaa.

Kansainvälinen puuhanainen

Marjaliisa Kauppinen on ajatellut antaa vetovastuun tapahtumasta tämän vuoden jälkeisen muille.

”Verkostoituminen on tällaisen tapahtuman onnistumisen edellytys, ja omat verkostoni ikääntyvät samaa tahtia kanssani. Taitaa olla aika päästää valloilleen uudet tekijät ideoineen. Uskon, että vierailen joulupolulla joka tapauksessa vielä pitkään, sillä lapsenlapseni

Kuva Jukka Uotila

”Seurasaaren vanha luonnonläheinen miljö tarjoaa hyvät puitteet perinteiselle joulutapahtumalle”, kertoo vuosikymmenen ajan Seurasaaren joulupolkua luotsannut Marjaliisa Kauppinen.

ovat innostuneet tapahtumasta. Viime vuonna he jakoivat pipareita nallepuvuissaan. Pienimän puku oli liian iso ja sen peppu viisti maata, mutta se vähentänyt intoa yhtään.”

Kauppinen on taustaltaan lastentarhanopettaja. Nykyisin hän hoitaa Stakesissa kehittämispäällikkönä kansainvälisiä järjestösuhteita. Hän tekee työtä osa-ajaeläkeläisenä, mikä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että hän kuluttaisi puolet elämästään laiskotellessa. Puuhakas nainen toimii aktiivisesti muun muassa sosiaalialan kansainvälisessä järjestössä.

”On hyvä, että ihmisellä on erilaisia töitä. Se pitää vireänä. Kannustan kaikkia toteuttamaan

ideansa. Joulupolku on yksi esimerkki siitä, mitä yksittäisen ihmisen idea voi poikia.”

Kauppinen on parhaillaan ideoimassa tangoa Töölönlahden rannalle. Kun on kyse Marjaliisa Kauppisesta, saattaa hyvinkin olla, että... ■ TK

● Seurasaaren joulupolku sunnuntaina 18.12. kello 13–17. Kävijöiden suositellaan käyttävän julkisia kulkuneuvoja, esimerkiksi bussia 24, joka ajaa tiheästi vuoroja Erottajalta tapahtuman ajan. Lapsille tulisi ottaa mukaan puurolautanen, lusikka, taskulamppu, itse tehtyjä joulukoristeita, lämpimät vaatteet ja eväitä vanhemmillekin. Lisätietoja saa netistä osoitteesta www.joulupolku.net.

Isoista asioista pienille

”Kai jokin painoraja meillä hiirilläkin on, ei kolostaan sais poistua, jos on noin muodoton”, laulaa **Riikka Pelkonen** Kanneltalon näyttämöllä. Häntä säestävät viululla **Jenni Bergius**, kitaralla **Juha Hippi** ja harmonilla **Juha Kujanpää**. Ryhmä työstää ala-asteikäisille teatteriesitystä, joka pureutuu itsetunnon, yksinäisyyden, ystävyyden ja toivon teemoihin.

”Esityksessä on selkeä sanoma siitä, että jokaisen pitäisi hyväksyä itsensä sellaisena kuin on eikä yrittää olla jotain muuta”, toteaa Juha Hippi, joka esittää hiireksi haluvaa Heidi-norsua.

”Emme kuitenkaan halua tuoda asioita esiin rautalangasta vääntäen, vaan siten, että lapsen mielikuvituksellekin jää tilaa. Ja lapsethan ovat hyvin tarkkanäköisiä”, lisää ohjaaja **Elina Kilku**.

Musiikkiteatteriesitys ”Hiiri joka päätti olla norsu” pohjautuu **Markus Nummen** samanimiseen kirjaan, joka julkaistiin tänä vuonna. Tarina hurmasi Riikka Pelkonen ja Jenni Bergiuksen, joten he alkoivat työstää käsikirjoitusta heti kirjailijan luvan saatuaan. Sävelmaailman loi Juha Kujanpää, joka valmistuu pian pop- ja jazz-pedagogiksi Stadiasta. Mukaan pyydettiin myös opiskelukaveri Elina Kilku Stadian teatteri-ilmaisun ohjaaja -linjalta, saman koulun elokuvanäyttelijälinjan kasvatti Juha Hippi sekä tuottaja **Aura Linnapuomi**.

”Kirjassa on vakavissakin kohdissa paljon huumoria, ja haluamme välittää sen katsojille. Monestihan vakavien asioiden äärellä ei tiedä, pitäisikö itkeä vai nauraa. Esimerkiksi

muuttuminen hiirestä norsuksi on epätoivoinen selviytymiskeino, mutta siitä löytyy myös koomisia puolia, kuten yksinäisyydestä ja erillaisuudestakin. Kirjassa on myös hieno kuvaus siitä, kuinka ystävyys voi parantaa haavoja”, Riikka toteaa.

Ryhmä toivoo voivansa herätellä esityksellään sekä pieniä että isoja katsojia.

”Ulkonäköön liittyvät asiat askarruttavat yhä nuorempia, ja samalla ongelmatkin ilmenevät aiemmin. Luin hiljattain lehdestä, että syömishäiriöitä on pienten tyttöjen lisäksi jo pikkupojillakin. Toivottavasti saamme edes muuta-

mille lapsille läpi sanoman, että ulkonäkö ei ole kaikki kaikessa”, jatkaa Jenni, joka näyttelee norsuksi haluavaa Niilo-hiirtä.

Tarinaa kuljetetaan sekä puheosuuksien että musiikinkin avulla. Instrumentaalikappaleiden lisäksi esityksessä on lauluja, joiden sanat ovat riimitelleet Riikka ja Jenni. Musiikin kirjo ulottuu balladeista vauhdikkaisiin ilotteluihin. ”Olen säveltänyt musiikin juuri tätä kokoonpanoa ajatellen”, Juha kertoo.

Esitys saa ensi-iltansa Kanneltalossa tammiukuun 10. päivänä. Kun parin viikon esitysrupema on ohi, ryhmä suuntaa pääkaupun-

kiseudun ala-asteille. Esitysten jälkeen koululuokille on työpajoja, joissa oppilaat pääsevät käsittelemään teemoja syvällisemmin.

”Esitys toimii keskustelun avaajana. Teemojen käsittelyn ohessa on tarkoitus tukea lasten ilmaisuvarmuutta ja yhteistoimintataitoja. Paikat antavat mahdollisuuden mukaviin hetkiin niillekin, joille teatteri on ilmaisumuotona vieras”, työryhmä kertoo. ■ TK

● Hiiri, joka päätti olla norsu, esitykset Kanneltalossa 10.–21.1. Lisätiedot Kanneltalon esityksistä, puh. 731 24111 ja muista esityksistä, puh. 040-559 8282.

Kuva Jukka Uotila

Hiirulaisesta tulee norsu ja norsusta hiiri, kun tämä ryhmä laittaa tuulemaan: Jenni Bergius, Riikka Pelkonen, Juha Kujanpää, Juha Hippi ja Elina Kilku.

Nalletohtorin valtakunta

Pieni myymälä Hämeentien alkupäässä on täpösen täynnä persoonallisia ja hellyttäviä pehmoleluja. Hyllyillä istuu kaiken kokoisten karhujen seurassa muun muassa lampaita, siilejä, majavia ja joukkoon mahtuu kauniita keräilynukkejakin.

”Nuket tulivat meille siksi, että nallet leikkivät niillä”, kertoo **Anne Kautto**, joka miehensä **Hannun** kanssa pitää Isonkarhun kaupaa. Nallekarhut tuntuvat viihtyvän myymälässä hyvin, sillä niillä on siellä mukavan seuran lisäksi hyvä hoito. Kaupan takahuoneessa Anne Kautto parantelee sinne tuotuja vanhoja vammautuneita leluystäviä.

Nalletohtorin aamun ensimmäinen potilas on körötellyt hoitoon 8 tunnin ajomatkan päästä Kuhmosta. **Raija Kilposen** lapsuuden nallekarhulta ovat korvat kadonneet ja silmät kalvenneet. Myös osa 38-vuotiaan nallen saumoista on ratkennut ja laihtunut nalleparka kaipaa lisätäytettä sisälleen. Tohtori antaa myös vanhojen nallekarhujen kotihoito-ohjeita. Potilaan voi viedä pakkaseen, hellästi pöllöytellä sitä lumella ja sen jälkeen kuivuneen nallen voi imuroida. Johan on kuomalla taas hyvä olla.

Nalletohtorin potilaat asuvat ympäri maata. Sairaita karhuvaareja ja -muoreja on lähetetty hoitoon Oulusta ja Rovaniemeltäkin. Kaukaisin hoidokki on tullut aina Miamiasta saakka. Kiireisimpinä päivinä sairaalaan voi tulla jopa yhdeksän potilasta. Nallesairaalaassa potilaat odottelevat hoitovuoroa omissa pikkusängyissään. Joskus on otettava vastaan myös päivystyspotilaita. Varsinkin pienten lasten unikavereille toivotaan usein nopeita hoitoaikoja. Kun pienen lapsen pehmonalle kaipaa korjausta, ero ystävistä voi olla vaikea.

”Jos lapsi on itse mukana tuomassa hoidettavaa, luopumista yleensä helpottaa se, että hän saa peitellä nallensa sairaalan sänkyyn”, kertoo Kautto.

Lemmikkikarhujen vaivat ovat monenlaisia. On ratkeamia, puhki kuluneita tassuja ja kadonneita ruumiinosia. Yleensä vaivoihin on kuitenkin löydetty parannuskeinot.

Anne Kauttoa ovat karhut kiinnostaneet lapsesta saakka. Hänellä on edelleen tallessa ensimmäinen nallensa. Sekin on potilasjonossa. Toinen tohtorin omista nalleista on sen sijaan sairaalan kroonikko-osastolla. Sillä on tekovi-

ka ja Eelikeksi ristitty kaveri potee nyt toista jalkaansa riippukeinussa köllötellen.

Idea ison karhun kaupasta syntyi toistakymmentä vuotta sitten lomamatkalla. Asian kypsytyksessä kului kuitenkin aikaa, sillä ensimmäinen myymälä perustettiin nelisen vuotta sitten. Nallesairaala puolestaan syntyi asiakkaiden toiveesta. Maaliskuussa avataan toinen myymälä Kampin keskuksessa.

Isonkarhun kaupasta on vaikeaa lähteä ulos. Siellä on niin paljon nähtävää. Satojen hellyttävien pehmojen joukossa on myös Anne Kauton tekemiä karhuperheitä sekä harvinaisia Russtehtaan nalleja, joita valmistetaan vuodessa vain 5 000 kappaletta. Korkean hyllyn päälle jää kadulla kulkijoita kurkistelemaan puolitoistametrinen jättinalle Theodore ja näyteikkunassa maailman menoa tutkailee kymmentä erinäköistä pehmoa odottaen oman kodin löytymistä. ■ LS

● Isonkarhun kauppa ja Nallesairaala, Hämeentie 6. Avoinna ma–pe klo 10–17 ja la 10–14.

● Lisätietoja www.nallet.fi -nettiosoitteesta.

Kuva Kimmo Brandt

Nalletohtori Anne Kautolla on sylissään itse suunnittelemansa ja valmistamansa karhut.

Helsingin Vanha Nalle

Aanne ja Hannu Kautto ovat keräilijäluonteita. Sen lisäksi, että he pitävät Isonkarhun kaupaa ja nallesairaala, on heille itselleen kertynyt vuosien varrella toista tuhatta nallekarhua eri puolilta maailmaa. Karhujen ohella kokoelmiin kuuluu muun muassa postimerkkejä, posliinieläimiä, rahoja ja pienoisrautatie.

Muutama vuosi sitten pariskunta oli siinä tilanteessa, että koti oli laitojaan myöten täynnä tavaraa. Asialle oli tehtävä jotain, sillä perhe ja

tavarat eivät enää mahtuneet samaan osoitteeseen. He päättivät jäädä kotiinsa ja löysivät Hämeentieltä tilat, jonne he perustivat viikonloppuisin auki olevan Nallamuseon.

Ylivoimaisesti suurin osa museon tavaroista on karhuja. Kokoelman vanhin on karvattomaksi käynyt 101-vuotias Taata. Joonas on matkannut museoon Swazimaasta, Jaques Ranskasta ja Luigi sekä Peppone Italiasta. Moskovan olympialaisten maskotti-Mishoja on kokoel-

massa melkoinen joukko. Kauttojen posliinikoelmakin sai alkunsa karhusta, joka oli vuosia yksikseen kotona kaapin päällä. Nyt posliinieläimiä on pingviineistä apinoihin. Myös postimerkkikokoelmaan kuuluu karhuaiheisia merkkejä. ■ LS

● Helsingin Vanha Nalle, Hämeentie 34 D (pihan puolella), avoinna la–su klo 12–18, sisäänkäyntimaksut 2,50/1 €.

Hoitotakuu tyydyttää

MTV3 selvitti lokakuun lopussa hoitotakuun toimivuutta terveysasemilla. Asiakkaiden näkemyksiä kysyttiin kolmella eri paikkakunnalla. Helsingistä kyselyssä mukana olivat Herttoniemen, Oulunkylän ja Töölön terveysasemat. Terveystieteiden opiskelijoiden toteuttama strukturoitu kysely tehtiin myös Imatran ja Oulunsalon kunnissa.

Hoitotakuu määrää, että yhteys terveysasemaan tulee saada virka-aikana välittömästi. Kyselyn vastanneista yli neljästä sadasta suomalaisesta hieman yli puolet kertoi yhteydensaannin onnistuneen puhelimella heti. Esimerkiksi Oulunkylässä luku oli peräti 88 prosenttia.

Asiakkaan tulisi päästä kiireettömän hoidon tarpeen arvioon kolmessa vuorokaudessa. Kysyttäessä pääsystä ajoissa hoidon tarpeen arvioon, vastaajista 84 prosenttia katsoi, että heidän kohdallaan arvio oli tehty säädettyssä ajassa. Herttoniemessä ja Oulunkylässä positiivisen vastauksen antoi 78 prosenttia ja Töölössä peräti 97 prosenttia vastanneista.

Kiireettömään hoitoon tulisi perusterveydenhuollossa päästä kolmessa kuukaudessa. Vastaajista kaksi kolmasosaa kertoi saaneensa ajan terveysasemalle viikon sisällä yhteydenotosta. Yli kaksi viikkoa aikaa joutui odottamaan Herttoniemessä 19, Oulunkylässä 6 ja Töölössä 16 prosenttia vastanneista.

Selvityksen suurin yllätys MTV:n mukaan oli vastaajien tyytyväisyys terveysasemien toimintaan: 28 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa erittäin tyytyväisiä ja 60 prosenttia tyytyväisiä palveluihin. Tyytymättömiä löytyi 11 prosenttia ja erittäin tyytymättömiä vain yksi prosentti. Tyytyväisyyteen näyttää vaikuttavan enemmän puhelinvälisen toiminnan kuin varsinaisten lääkäreiden saannin nopeus.

Herttoniemessä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä terveysasemansa toimintaan oli lähes 87, Oulunkylässä 92 ja Töölössä 93 prosenttia vastanneista.

Monopoli uusiutuu

Maailman tunnetuin lautapeli Monopoly täyttää 70 vuotta ja sen kunniaksi julkaistaan ensi vuonna nykyisen kaupunkikuvan mukainen uusi versio. Uudet monopoliruudut valitaan nettiäänestyksellä, johon kaikki voivat osallistua.

Jo ilmestymisvuotenaan 1935 Monopoly oli Yhdysvaltojen eniten myyty lautapeli. Ensimmäinen suomalainen versio julkaistiin 1950-luvun lopulla nimellä Monopoli. Vanhasta pelistä poiketen Monopoly Tässä ja Nyt -versioon tulee katujen ja kaupunginosien lisäksi muitakin kaupunkikuvaan olennaisesti kuuluvia kohteita. Yleisö voi äänestää suosikkejaan valmiiksi ehdotettujen kaupunkikohteiden joukosta 11.12. asti osoitteessa www.monopolyhelsinki.fi.

Valmiusohje uudistettiin

Helsingin kaupunki on saattanut ajan tasalle valmiusohjeensa. Uudistaminen tuli tarpeelliseksi muun muassa Suomen muuttuneiden uhkakuvien ja kaupungin organisatiouudistusten seurauksena. Uusi valmiusohje kattaa entistä laajemmin myös normaaliajan häiriötilanteet valmiuslain tarkoittamien poikkeusolojen lisäksi.

Valmiusohje käsittelee poikkeustilanteisiin varautumisen keskeisiä periaatteita ja laajentaa kaupungin virastojen ja laitosten veloitetta varautua myös muuttuneiden uhkakuvien aiheuttamiin tilanteisiin. Varautuminen ja valmiussuunnittelu linkitetään kaupungin toiminnanohjausjärjestelmään. Poikkeustilanne tarkoittaa sekä valmiuslain mukaisia poikkeusoloja että normaaliajan häiriötilanteita, jollaisia voivat aiheuttaa muun muassa luonnonmullistukset, sähkökatkokset, atk-häiriöt, laiton maahantulo tai terrorismi.

Valmiusohjeen laadinnassa käytetyt uhkakuvat perustuvat neljään viime vuosina laadittuun suomalaisen yhteiskunnan uhkakuvia koskevaan selontekoon. Nämä ovat valtioneuvoston periaatepäätös Suomalaisen yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia, sisäasiainministeriön Sisäisen turvallisuuden ohjelma, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko sekä selvitys New Yorkin WTC-torniin kohdistuneen terrori-iskun vaikutuksista toiminnan jatkuvuuteen.

Valmiusohjeen uudistamisesta vastasi työryhmä, jossa kaupungin eri hallintokuntien lisäksi olivat mukana Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen ja Helsingin sotilasläänin esikunnan edustajat.

Gardenian joulukuu

● **7. & 8.12. klo 13 ja 14** järjestetään jouluiset mausteopastukset Gardenian trooppisessa puutarhassa. Kierroksella tutustutaan myös tuntemattomampiin mausteisiin sisäänpääsymaksun hinnalla. Liput 3,50 €/aikuiset, 1,80 €/lapset, opiskelijat, 2,00 €/eläkeläiset, 8,00 €/perhelippu. Seuraavat mausteopastukset ovat **13. & 15.12. klo 13 ja 14**.

● **11.12. klo 11–15** Gardenian Joulumarkkinat. Suoramyyntitorilta löytyy runsaasti lahjavaroita, koristeita, tekstiilejä ja syötävää. Lapsille järjestetään joulusta askartelua. Trooppiseen puutarhaan on vapaa sisäänpääsy.

● **14.12. klo 17.30–19.30** joulukukka-asetelmakurssi. Kurssin teemana on kukat allergisille. Joulukukka-asetelma tehdään jokaisen omaan astiaan. Kurssin hinta 10 € + materiaalit käytön mukaan. Kurssin vetäjänä toimii hortonomi Katja Uski. Ennakkoilmoittautuminen p. 347 8400.

● **19.12. klo 17.30–19.30** joulukukka-asetelmakurssi aloittelijoille. Kukka-asetelma tehdään kunkin omaan astiaan. Kurssin hinta 10 € + materiaalimaksu käytön mukaan. Vetäjänä toimii hortonomi Katja Uski. Ennakkoilmoittautuminen p. 347 8400.

● **20.12. klo 17.30–19.30** joulukukka-asetelmakurssi aiemmin asetelmia tehneille. Oma astia tulee olla mukana. Kurssin hinta 10 € + materiaalimaksu käytön mukaan. Vetäjänä toimii hortonomi Katja Uski. Ennakkoilmoittautuminen p. 347 8400.

● **29.12. klo 10–14** Luontoharrastuspäivä koululaisille. Joululomalaisille on tarjolla luontoaiheista ohjelmaa kelistä riippuen joko ulkona tai trooppisessa puutarhassa. Vapaa pääsy. Ennakkoilmoittautuminen p. 347 8400.

● Gardenia, Koetilantie 1, Viikki.

Pulaa kriisiperheistä

Pari sataa helsinkiläislasta asuu vuosittain kriisiperheissä. Sijoitus kestää päivästä kuukausiin riippuen siitä, kuinka nopeasti lapsen vanhempien ongelmatilanne ratkeaa. Kriisiperheet ovat tavallisia perheitä, jotka ottavat hätätilanteessa olevia lapsia asumaan kotiinsa väliaikaisesti. Tällaisista perheistä on kova pula Helsingissä.

Tällä hetkellä helsinkiläislapsia sijoitetaan 17 kriisiperheeseen, joista osa asuu pääkaupungin ulkopuolella. Perheistä viisi on niin kutsuttuja päiväystisperheitä, jotka tekevät työtä päätoimisesti kaupungin omistamissa asunnoissa. Kriisiperheisiin sijoitetaan kaikenikäisiä lapsia.

”Viime vuonna perhehoidosta pyydettiin kriisipaikkaa 287 lapselle. Heistä yli sata meni kriisiperheisiin ja 75 päiväystysperheisiin. Tänä vuonna määrät tulevat olemaan samaa luokkaa. Helsinkiin kaivataan lisää kriisiperheitä erityisesti kouluikäisille lapsille, koska on tärkeää, että lasten koulunkäynti jatkuu tutussa koulussa”, kertoo johtava sosiaalityöntekijä **Paula Romula** sosiaaliviraston Lyhytaikainen perhehoito -yksiköstä ja lisää:

”Perheeseen sijoittaminen on lapselle aina pehmeämpi vaihtoehto kuin lastenkoti, jossa hoitajat vaihtuvat ja lapsia on enemmän. Monet kriisiperheet ottavat hoitoonsa vain yhden tai kaksi lasta kerrallaan. Perheet saa-

vat myös itse päättää, kuinka usein he ottavat uusia lapsia luokseen”, Romula kertoo.

Sisarukset samaan paikkaan

Sosiaalivirasto toivoo, että kriisiperheessä olisi molemmat vanhemmat ja heistä toinen olisi kotona. Perheellä saisi olla kotona yhtä aikaa neljä lasta omat alle kouluikäiset lapset mukaan laskettuna. Perheellä on myös oltava tarpeeksi tilaa lapsille. Jos perheessä on tyttöjä ja poikia, heille pitäisi olla omat huoneet. Kaupunki antaa työhajausta ja järjestää koulutusta kriisiperheille.

”Emme edellytä kriisiperheiden vanhemmilta mitään erityistaitoja, mutta lastenhoitoon pitää olla tuntumaa. Toivomme, että vanhemmilla olisi kyky ymmärtää erilaisia lapsia. Sijoitettavilla lapsilla ei välttämättä ole heidän ikäisilleen tyypillisiä perustaitoja esimerkiksi hygieniaan tai sosiaaliin taitoihin liittyen. Lapset voivat oireilla tilannettaan monin tavoin, kuten painajaisin, kasteluna, ylivilkkautena tai masennuksena. Lapset saattavat olla huolissaan vanhemmistaan ja sisaruksistaan, jos nämä eivät ole samassa paikassa. Pyrimme kuitenkin aina sijoittamaan saman perheen lapset yhteen paikkaan.”

Kriisiperhe saa kaupungilta kustakin sijoitetusta lapsesta hoitopalkkiota 21 euroa vuorokaudelta, kulukorvauksia 18,20 euroa ja lisäksi matkakorvauksia kuljetuksista.

”Usein ei tiedetä ennalta, kauanko lapsi tai lapset perheessä ovat. Myös kriisiperhepaikojen tarve vaihtelee, joten tästä työstä saatava ansio ei ole säännöllistä. Perheellä pitää olla vakaa elämäntilanne, joka ei häiriini-

ny siitä, että sijoitettuja lapsia saattaa tulla nopeallakin varoitusaajalla perheeseen. Toivomme uusilta perheiltä, että ne voisivat olla mukana toiminnassa ainakin pari vuotta”, Romula kertoo.

Päihteitä ja uupumusta

Paula Romulan mukaan yleisimmät syyt lasten sijoituksiin ovat vanhempien keskinäiset riidat, päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat, uupumus, väkivaltaisuus, sairaalaan joutuminen tai ristiriidat lapsen kanssa. Lasten sijoittamiseen kriisiperheeseen kysytään aina vanhempien suostumus, jos se on mahdollista.

”Suurin osa sijoituksista tehdään hyvässä yhteisymmärryksessä vanhempien kanssa, ja toisinaan vanhemmat itse pyytävät lasten sijoitusta. Päätöksen lapsen sijoittamisesta ja kotiuttamisesta tekee asuinalueen perhekeskus. Virka-ajan ulkopuolella sijoituksia hoitaa sosiaalipäivystys. Meidän yksikkömme kolme sosiaalityöntekijää keskittyvät etsimään lapsille sijoituspaikkoja sekä hankkimaan ja valmentamaan kriisiperheitä. Sijoittamiselle tulee olla aina vankat lain hyväksymät perusteet eli yhtään lasta ei sijoiteta ilman painavia syitä”, painottaa Romula.

Monet kriisiperheet ovat aluksi toimineet tukiperheinä. Niissä käy lapsia sovitusti keran kuukaudessa viikonlopun ajan. ”Tukiperheenä toimiminen on hyvä tapa tunnustella sitä, haluaako mukaan haasteellisempaan kriisiperhetyöhön”, kertoo Romula.

Tiina Kotka ■

● Lisätietoja kriisiperhetoiminnasta saa Helsingin sosiaaliviraston Lyhytaikainen perhehoito -yksiköstä, puh. 310 43714, 310 43754, 310 43053, PL 8510, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, nettiosoite www.hel2.fi/sosv/sijaishuolto/lasto/perheh2.htm.

Kuva Jukka Uotila

”Haluan antaa lapsille tunteen, että he ovat arvokkaita”, kertoo kriisiperhetyötä tekevä Anne Waala.

Turvassa sijaissylissä

Luokseni tulevien lasten tunteet ja tarpeet saattavat olla aluksi täysin kadoksissa; he eivät välttämättä tunnista sen enempää nälkäänsä kuin pissahätänsä. Monilta lapsilta on mennyt luottamus aikuisiin. Varma merkki luottamuksen palautumisesta on se, että lapsi uskaltaa nukkua rauhassa ja luottaa siihen, että hänet herätetään kouluunlähtöä varten”, kertoo **Anne Waala**.

Hänellä on vankka kokemus kriisijoiitetuista lapsista. Esimerkiksi kuluneen vuoden aikana hänen luonaan on asunut 17 lasta. Parhailaan hänellä on siipiensä suojassa neljä alle 10-vuotiasta tyttöä. Syyt lasten sijoituksiin ovat olleet moninaisia.

”Vanhemman tai vanhempien masennus, tukiverkoston puuttuminen ja päihteet ovat tyypillisimpiä syitä. Usein lapsen sijoitus saa aikaan paljon hyvää, kun esimerkiksi masentunut äiti voi keskittyä omaan jaksamiseensa ja pääsee ottamaan vastaan apua.”

Waalan kodin arki on monin tavoin tavanomaista koulunkäynteineen ja harrastuksineen, mutta lasten taustatkin näkyvät päivittäin. Esimerkiksi koulut saattavat olla kaukana, koska niitä ei yleensä muuteta sijoituksen vuoksi, ja lapset käyttävät koulukydytystä.

”Lapsilla on tarve käsitellä tilannettaan, ja puhummekin asioista avoimesti milloin vain, vaikka ruokapöydässä. Tuen heitä kaikin keinoin ja kannustan heitä näyttämään tunteitaan, mutta lapsille on selvästi apua siitä, että heillä on ympärillään samassa tilanteessa olevia ikätovereita. He lohduttavat usein toisiaan”, Waala toteaa ja lisää:

”Nämä ovat ihania tavallisia lapsia, mutta elämän haavoittamia. He tarvitsevat paljon rakkautta ja huolenpitoa, mutta myös selkeitä rajat. Haluan antaa lapsille tunteen, että he ovat arvokkaita, ja että jokaisella on lahjoja ja kykyjä. Siksi vien heitä harrastamaan ja tuen kohti omia unelmia. Tärkeintä on viet-

tää heidän kanssaan normaalia arkea, mutta on meillä kohokohtiakin, kuten viikoittainen leffailta, jolloin vuokraamme videon ja syömme namia.”

Lapset käyvät kotilomilla yleensä viikonloppuisin, mutta aina se ei onnistu syystä tai toisesta. ”Ja sunnuntai-iltana tänne palattuun lapsilla saattaa olla kova tarve saada purkaa tunteitaan.”

Lapset turvaan yöstä

Anne Waalan perhe toimi niin kutsuttuna tukiperheenä ennen kuin Anne päätti ruveta kriisijoiitetujen lasten hoitajaksi.

”Lähdin mukaan tukiperhetoimintaan sen seurauksena, että poikani löysi eräänä iltana 3- ja 4-vuotiaat tytöt harhailemasta ulkoa äitiään etsimästä. Veimme tytöt sosiaalipäivystykseen. Tapahtuma pysäytti minut ja vaihdoin alaa: lähdin opiskelemaan lähihoitajaksi. Myöhemmin tiedustelin, voisimmeko olla samaisten tyttöjen tukiperhe. Se onnistui, ja sittemmin tytöt tulivat asumaan meille.”

Kun Anne Waala aloitteli tukiperhetoimintaa, hänen lapsensa asuivat kotona. He potivat mustasukkaisuutta siinä missä sijoitetut lapsetkin.

”Saimme purettua hankalat tilanteet käymällä niitä läpi jokaisen näkökulmasta. Myös lasten vanhempien kanssa on välillä täytynyt käydä perustavanlaatuisia keskusteluja.

Kuvat Jukka Uotila

Tytöillä on tyttöjen jutut Waalan perheessäkin.

Albumit auki Kontulaan

Kontupisteessä on koottu syksystä 2002 lähtien asukkaiden omia kuvia Albumit auki -verkkonäyttelyyn. Kotialbumeiden kuvia on voinut selata www.albumit.lasipalatsi.fi -nettisivuilla. Tämän vuoden syyskuussa Albumeissa oli lähes 15 000 kuvaa. Näistä kuvista noin 2 000 oli Kontulan, Vesalan, Kurkimäen ja Kivikon alueelta. Osa kuvista on nyt koottu kirjaksi nimeltään Albumit auki Kontulaan. Kirjassa on kuvia lähes 70 kuvaajalta. Ne kertovat lähiöelämästä, pihaleikeistä, kotien sisustuksista ja muodin muutoksista niin juhlassa kuin arjessakin.

Kuvia rytmittävät tutkija **Airi Markkasen** kokoamat haastattelut henkilöiltä, joiden kuvia on Albumeiden nettisivuilla. Kirjan kuvat on valinnut valokuvaaja **Eeva Rista** ja kirjan ulkoasun on suunnitellut **Pekka Kaikkonen**. Kirjassa on 72 sivua ja 110 valokuvaa.

Kirja on myynnissä omakustannushintaan (noin 10 euroa) Kontupisteessä (Keinulaudankuja 4, Kontulan ostoskeskus, B-käytävä) sekä Kirjakauppa Kirjassa (Lasipalatsi, Mannerheimintie 22-24).

Albumit auki -hanketta rahoittaa EU:n Urban II -yhteisöohjelma ja sen taustalla ovat Lasipalatsin Mediakeskus Oy ja Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus.

Kuva Erkki Aalste

Perheeseen on hankittu auto, ja vaari on tullut kylään Aarteenetsijäntielle vuonna 1963. Auto oli Morris Oxford (käytetty, tietoenkin), ja se kulki vakaasti kuin juna.

Totta kai? Tulevaisuusvisioita Helsingistä

Hakasalmen huvilassa, Helsingin kaupunginmuseon Helsinki kehyksissä -näyttelyn ohessa, avautuu marraskuun alussa kahden taidelukion opiskelijoiden toteuttama mediateoskokonaisuus ”Totta kai? – tulevaisuusvisioita Helsingistä”, joka on esillä 15.1. asti.

Teoskokonaisuus tuo esiin nuorten näkökulmia tulevaisuuden Helsingistä. Näyttelytilaan rakennetuissa ”visioissa” heijastuvat teknologisen kehityksen, globalisaation ja ilmastoston muutoksen vaikutukset urbaaniin ympäristöön. Näkyjen ja kuulokuvien rakentamisessa on hyödynnetty mediateknologiaa ja itse tuotettua ääntä. ”Totta kai?” -projekti avaa uudenlaisen näköalan myös Hakasalmen huvilan suosittuun Helsinki kehyksissä -näyttelyyn, joka esittelee monipuolisesti Helsinki-aiheista taidetta kaupunginmuseon kokoelmista.

Teoskokonaisuuden on toteuttanut ryhmä Kallion lukion ja Helsingin kuvataidelukion opiskelijoita. Hankkeen ohjaajina ovat olleet valotaiteilija **Annikki Luukela** ja **Aija-Leena Seppänen**. Teos on opetusviraston mediakeskuksen ja Helsingin kaupunginmuseon yhteisprojekti.

● Helsinki kehyksissä -näyttely jatkuu 12.2. asti. Näyttely on avoinna su-to klo 11–16. Kaupunginmuseon toimipisteet on suljettuna 6.12. sekä 24.–26.12. Hakasalmen huvila, Karamzininkatu 2.

Seurasaaren vartijan värikkäät vaiheet

Kuva Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Historioitsija **Pirkko Leino-Kaukiainen** tutustui muutama vuosi sitten sukunsa jäämistä löytäneisiin muistelmiin ja kirjeisiin. Lähes puolentoistasadan vuoden takaa olevia muistoja läpikäydessään hän innostui tallentamaan, tutkimaan ja täydentämään tarinaa, joka viiden vuoden työrupeaman jälkeen on julkaistu lähes 400-sivuisena kirjana. Marraskuussa ilmestynyt ”Tuntematon sotilas Turkin sodassa” on mukaansa tempaavaa luettavaa.

Kirja kertoo elämässään eteenpäin pyrkivän Antti Juhonpojan eli **Sten Anders Wallinin** tarinan. Hänen tiensä kulkee Kiskon pitäjältä Helsinkiin ja lyhyen sotilaskoulutuksen jälkeen Turkin sotaan. Tarinaan liittyy myös lähes 40 vuotta kestänyt jakso, jolloin Wallin asui ja työskenteli Seurasaarella.

”Antti Juhonpoika oli oppimaton, vain rippikoulun käynyt, torppariperheen nuorin lapsi”, kuvailee kirjailija päähenkilönsä lähtökohtia. Kotoaan, Kiskon pitäjältä Norsjoen torpasta, Wallin lähti ensimmäiseen palveluspaikkaansa 13-vuotiaana marraskuussa 1866. Rippikoulun käytyään hän sai toisen työpaikkansa Bergvikistä.

”Antti viipyi viitisen vuotta renkinä Bergvikissä, kunnes sai tallirengin paikan Uskelan pitäjän Karlbergin (Pettilä) kartanosta”, kertoo Pirkko Leino-Kaukiainen. Väestökirjanpidon mukaan Kiskosta muutti pois Sten Anders Johansson, mutta Uskelan kirkonkirjoihin hänet merkittiin nimellä Sten Anders Wallin. Nimenvaihdon todellinen syy ei ole selvillä, mutta kirjoittaja pitää mahdollisena, että sivistynyt kartanon isäntä halusi palkollisilleen sukunimet, jotta useammat Juhon- tai Matinpojat erottuivat toisistaan.

Kartanossa Wallin tapasi myös tulevan vaimonsa **Maria Wilhelmina Karpin**, joka oli tullut taloon navettapiikiksi syksyllä 1874.

”Joskus seuraavan vuoden aikana Antti ja Mari, kuten he toisiaan kutsuivat, alkoivat seurustella. Kun tunteet syvenivät, nuoret ryhtyivät suunnittelemaan avioliittoa ja yhteistä elämää. Tilanne antoi Antille aiheen pohtia tulevaisuutta myös taloudelliselta kannalta.”

Elämänmuutoksen aika koitti syksyllä 1876. Huonon heinäsadon vuoksi kartanon isäntä uhkasi työväkeään palkkojen alennuksella. Antti

Seurasaari oli suosittu kesäviettopaikka, jossa kesän lämpiminä viikonloppuina kahvipannut porisivat ja ihmiset lepäilivät puiden siimeksessä. Idyllin ikuisti vuoden 1920 vaiheilla Ivan Timiriasev.

Kuva yksityiskoelma

Ikääntyvä Turkin sodan veteraani kunniamerkeineen on kuvattu vuonna 1924. Sodassa saatujen huomionosoitusten rivistöön Sten Anders Wallin sai Suomen Talousseuran mitalin Seurasaarella 18 vuotta kestäneen palvelussuhteen ansiosta vuonna 1910.

sanoutui irti – mielessään vakaa päätös etsiä parempaa elämää. Hän tiesi parista lapsuuden-aikaisesta tuttavastaan, jotka olivat lähteneet töihin Helsinkiin. Toinen heistä oli työssä Sinebrykoffin olutpanimossa.

Pääkaupungin kautta Balkanille

Helsinkiin ja Sinebrykoffin palvelukseen Anttikin lähti pyrkimään. Tehtaalta ei kuitenkaan työpaikkaa hellinnyt, vaan sen sijaan Wallin pestautui sotilaaksi Suomen kaartin pataljoonaan. Vajaan vuoden sotilaskoulutuksen jälkeen tuli nuorelle miehelle lähtö Turkin sotaan.

Wallinin laajat muistiinpanot kuvaavat elävästi muun muassa Gornyi Dubniakin taistelua sekä loputtomia päivämarseja paikasta

toiseen. Vilu ja nälkä Balkanin vuorilla olivat miesten arkea. Kun pataljoona viimein odotelti kotiutusta San Stefanossa lähellä Konstantinopolia, oli joukkoihin iskenyt lavantautiepideemia. Wallinkaan ei säästynyt taudilta, vaan joutui kesken kotimatkan jäämään 86 muun suomalaisen kanssa Odessan sairaalaan.

Sodasta palattuaan Wallinin ura armeijassa jatkui. Hän osallistui aliupseerikoulutukseen, yleni vääpeliksi ja toimi kouluttajana aina vuoden 1892 alkuun saakka.

Yhdeksän vuoden odotus

”Sitä mukaa kun Wallinin asema koheni, paronivat edellytykset lunastaa ne lupaukset, jotka hän oli antanut syksyllä 1876 lähtiessään Helsinkiin. Maria Wilhelmina Karp ei enää ollut sama nuori nainen, joka oli silmät kyynelissä jäänyt Pettilän kartanoon.” Yhteisten vuosien odotus ei sujunut aivan ilman kitkaa, mutta lopulta Wallin matkasi Mariansa luo ja pari viittiin Pettilässä toukokuussa 1885. Pariskunnan ensimmäinen koti Helsingissä oli Kaartin kasarmissa. Perheen esikoinen **Anders Jakob** näki päivänvalon pari vuotta häiden jälkeen ja syyskuussa 1889 syntyi **Evert Alexander**. Aikanaan Wallinien molemmat pojat Antti ja Eetu opiskelivat yliopistossa ja valmistuivat mestereiksi. Snellmanin päivänä vuonna 1906 he suomensivat sukunimensä Valveeksi.

Vuoden 1891 lopulla Suomen kaartin kolmannen komppanian päällikkö kutsui vääpeli Wallinin luokseen ja kysyi, olisiko tämä kiinnostunut vaihtamaan ammattia. Tarjolla oli valvojan toimi Seurasaaren kansanpuistossa. Wallin kiinnostui ehdotuksesta. Kun Seurasaarta hallinnoineen Helsingin Anniskeluosakeyhtiön puheenjohtaja, kunnallispolitiikko **Vik-**

Antti Valveen keväällä ylioppilaaksi päässyt morsian Martha Ahlqvist oli ensi vierailulla Seurasaarella elokuussa 1920. Perhe kuvattiin tapauksen kunniaksi Wallinien kotitalon terassilla.

tor Öhberg, hyväksyi ehdokkaan, oli Wallinin perheellä uusi elämä edessään.

Koti Seurasaarella

Saari oli vuokrattu Helsingin Anniskeluyltiölle 30 vuodeksi vuonna 1889. Yhtiön tehtävänä oli alkoholijuomien myynnin ja ravintolatoiminnan ohella toimia ”kaupungin työväestön parhaaksi, niin siveellisessä kuin taloudellisessakin mielessä”. Seurasaaren kansanpuistossa ja sen ravintolassa ei alkoholia myyty, vaan saari oli tarkoitettu työväestön virkistytymiseen.

Seurasaari oli siihen aikaan kaukana kaupungin rajan takana. Muutto sinne Helsingin ydinkeskustasta merkitsi paluuta luonnon keskelle. Muuttokuorma kaupungista matkasi halki talvisen Helsingin helmikuussa 1892. Saarta lähesyttävässä näkymässä hallitsi siltatörmä, joka oli aloitettu edellisenä syksynä. Siihen asti yhteydet oli hoidettu höyrylaivalla Hietalahdesta. Silan valmistuttuakin laivaliikenne jatkui edelleen vilkkaana kaupungin ja saaren välillä.

Kuva yksityiskoelma

Vartijan asunto sijaitsi saaren kaakkoisrannalla laivalaiturin vieressä ”norjalaistyyllisessä” talossa. Kaksikerroksisen talon päädyt oli koristeltu puuleikkauksin.

”Talon ulkoseinustalta kohosivat portaat toiseen kerrokseen ja meren puoleisella sivulla oli hoikkien pylväiden varassa parveke, jolta saattoi ihailla ilta-auringon kajoa merellä. Toisessa kerroksessa oli odotussali, joka toimi alkuun myös kahvilana, erillinen huone naisille ja anniskeluyhtiön johtokunnan käyttöön varattu tila. Alakerta oli saaren valvojan asuntona, ja se käsitti suuren keittiön sekä kaksi kamaria.”

Muutto kaupungin vilkseestä rauhalliselle saarelle on todennäköisesti ollut Wallinin mieleen.

”Entisen vääpelin työpäivät puiston ylimpänä vartijana muuttuivat hyvin erilaisiksi. Taakse jäi säännöllinen kasarmielämä, kouluttajan tehtävät, käskyt ja komennot, rasittavat ampu-maleirit ja marssit. Nyt hän oli ”herra ja vallesmanni” omalla saarellaan.”

Wallin toimi saaren työntekijöiden esimiehenä. Heti muuttoa seuranneena keväänä hänen alaisuudessaan teki töitä 5 kirvesmiestä, 14 sekatyömiestä ja 4 hevosta laiturirakennelmien sekä ravintolan pengermien kimpussa. Myös metsissä riitti siivoamista.

Kesän tullessa retkeilijöiden joukko täytti saaren. Viikonlopun aikana saarella saattoi käydä jopa 20 000 ihmistä. Kansaa lekotteli silloin sadoissa riippukeinuissa, ja rantanuotiolla porisivat kahvipannut. Vaikka osa saarella kävijöistä oli perheitä, jotka tulivat sinne eväskoreineen ja kahvipannuineen, mahtui joukkoon myös muunlaisia seureita. Niinpä elämä ei aina sujunut ongelmitta, ja saaren vartijalla oli ratkottavanaan pulma jos toinenkin. Saareen jouduttiin rakentamaan myös säilytyskoppi, jonne rähinöitsijät voitiin panna selviämään. Jo ensimmäisenä juhannuksena siellä vietti yönsä neljä naista ja tusina miehiä.

Pahennusta herätti myös ihmisten innostus palvoa aurinkoa ilman vaatetusta. Lopulta Wallin sai tehtäväkseen suunnitella ja rakennuttaa uimahuoneen, johon tuli erilliset osastot miehille ja naisille. Uimala valmistui vuonna 1909.

Kun anniskeluyhtiö luopui kansanpuistonyläpidosta vuonna 1919, jatkoi kaupunki toimintaa ja Wallin tehtäviään aina vuoteen 1929. Silloin 75-vuotiaana hän jäi eläkkeelle ja muutti pois Seurasaaaresta. Viimeiset vuotensa Sten Anders Wallin asui Meilahdessa Tilgmanin kirjapainosuvun omistaman Villa Ljunganmon piharakennuksessa.

Leena Seitola ■

- Pirkko Leino-Kaukiainen:
Tuntematon sotilas Turkin sodassa.
Sten Anders Wallin.
Julkaisija:
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura SKS.

Ensi vuonna juhlitaan Snellmania

Kansallisen herättäjän, filosofin, talous- ja valtiomiehen **Johan Vilhelm Snellmanin** syntymästä on kulunut ensi vuonna 200 vuotta. Hänen kunniakseen järjestetään tapahtumia ja juhlallisuuksia niillä 12 paikkakunnalla, joilla hän elämänsä aikana asui. Myös Helsingin kaupunki muistaa kansallista merkkimiestä monin tavoin.

”Snellman tunnettiin aikaansaavana valtiomiehenä, joka otti tarmokkaasti kantaa moniin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Hän oli oman aikansa aktiivinen keskustelija ja yhteiskunnallinen vaikuttaja”, kertoo kaupungin Snellman 200 -työryhmän puheenjohtaja, tutkimuspäällikkö **Minna Sarantola-Weiss** Helsingin kaupunginmuseosta.

”Snellman asui yli puolet elämästään Helsingissä. Täällä hän teki myös suuren osan elämäntyöstään”, Sarantola-Weiss jatkaa. Vaik-

”Helsinki huomioi Snellman-juhlavuoden monin tavoin”, Minna Sarantola-Weiss kertoo. ”Kaupungin taidemuseo esimerkiksi on kunnonstanut Suomen Pankin edessä oleva Snellmanin patsaan”. Kuva Jukka Uotila

ka Snellman asuikin Helsingissä, hän toimi sekä yliopistolla että senaatissa koko Suomen hyväksi.

Juhlavuonna Snellman näkyy Helsingissä näillä valtiollisilla näyttämöillä, yliopistolla, kansallisarkistossa ja yliopiston kirjastossa sekä Suomen Pankissa.

Tulevaisuus nuorissa

Sarantola-Weiss korostaa, että Snellmanin mielestä kansakunnan tulevaisuus oli lapsissa ja nuorissa.

”Tämä näkyy myös Helsingin juhlavuoden vietossa. Nostamme esiin koulut kaupunginarkiston ja kaupunginmuseon näyttelyssä Jugendsalissa heti vuoden alussa. Koulumuseossa voi keväällä osallistua Snellman-henkisiin vanhanajan oppitunteihin.”

Jugendsalin näyttely Kouluelämää Snellmanin ajan Helsingissä avautuu 25. tammikuuta. Snellmanin ajan Helsinki tulee kaupunkilaisten ulottuville myös, kun Helsinki-expertin oppaat tarjoavat asiasta kiinnostuneille Snellman-aiheisia opastuksia ja Suomenkie-

linen työväenopisto järjestää aiheesta kevään kuluessa toimipisteissään luentoja.

Rohkea vaikuttaja

”Snellman ajoi tärkeinä pitämiään asioita oman uransa kustannuksella. Hän uskalsi vaikuttaa ja puuttua epäkohtiin. Tämä on minusta Snellman-juhlavuoden sanoma meille tämän päivän helsinkiläisille. Sen vuoksi haluamme kannustaa nuoria osallistumaan Snellman-juhlavuoden viettoon ja kansalaiskeskusteluun. Kannanoton voi pukea esimerkiksi rap-kappaleeksi ja lähettää vuodenvaihteessa alkavaan rapkilpailuun”, Sarantola-Weiss kehottaa.

Sari Lehikoinen ■

- Tietoa Suomenkielisen työväenopiston järjestämistä Snellman-aiheisista luennoista saa työväenopiston kevään ohjelmasta, nettiosoitteesta www.hel.fi/tyovaenopisto, opiston toimistoista ja palvelunumerosta 310 88610.

Haussa rap-artisteja Snellmanin hengessä

Jos olet alle 25-vuotias helsinkiläinen, espoolainen, kaunialainen tai vantaalainen räppäri, osallistu Snellmanin 200-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettyyn rap-kisaan. Haussa on yhteiskuntakriittinen rap-kappale snellmanilaisessa hengessä.

Kolme parasta palkitaan. Voittajakappaleesta tehdään CD-single, josta otetaan 500 kappaleen painos. Kolmen voittajan kärki pääsee esittämään kappaleensa Espan lavalle Helsinki-päivänä 12.6. Tiedossa on myös iltakeikka Kirjasto 10:ssä, Pääpostitalossa. Jaossa on myös muita hyvin khuuleja palkintoja!

Kilpailuaika alkaa 1.1. ja päättyy 19.4. 2006.

Osallistua voit yhdellä teoksella. Toimita kilpailukappaleen demoversio CD-levyllä palkintoraadin arvioitavaksi. Lä-

hetä myös kappaleen sanoitus kirjallisena tuomaristolle. Voit osallistua joko nimimerkillä tai oikealla nimelläsi, mutta muista joka tapauksessa liittää mukaan oikea nimesi ja yhteystietosi! Voittajille asiasta ilmoitetaan henkilökohtaisesti viikolla 21.

Lähetä kilpailukappaleesi ja sen sanoitus osoitteeseen Minna Sarantola-Weiss, Helsingin kaupunginmuseo, Sofiankatu 4, PL 4300, 00099 Helsingin kaupunki.

Voittajista päättävät: apulaiskaupunginjohtaja **Ilkka-Christian Björklund**, **Mariska**, **Pikku G**, **Jukka Virtanen**, musiikkitoimittaja **Axa Sorjonen** ja musiikinopettaja **Ruth Pihlhjerta**.

- Lisätietoja saat **Sari Lehikoiselta** Helsingin kaupunginkirjastosta, puh. 310 85504, sari.lehikoinen@hel.fi

"Hatussa oppii tekemään juttuja kaikkiin medioihin. Kaiken lisäksi täällä on ihan mielettömän hyvä ilmapiiri, ollaan kuin yhtä suurta perhettä", hehkuttavat Petri Voutilainen ja Eevi Savolainen.

Voimalla kymmenten nuorten

Uusi lehti Free Your Mind erottuu valtavirrasta paitsi sisällöltään ja ulkoasultaan myös tekijöiltään. He ovat 13–24-vuotiaita.

Mediakeskuksen sohvilla istuu nuoria kat-somassa musiikkivideota, jonka ohjaaja **Antony Bentley** on tullut kertomaan työstään. Bentley on pyydetty paikalle, koska nuoret aikovat käsitellä joulukuussa ilmestyvässä Free Your Mind -lehdessä musiikkivideoita.

"On tärkeää, että meillä on oma äänitorvi. Nuoret tietävät mikä samanikäisiä kiinnostaa ja osaavat muotoilla jutut sellaisiksi, että niihin tartutaan. Valitsimme juttuaiheet itse,

mutta mietimme näkökulmia ohjaajien kanssa. Syyskuun lopulla ilmestyneessä ensimmäisessä lehdessä olivat teemana kesäfestarit ja radiotyö", kertoo yksi toimittajista, 16-vuotias **Petri Voutilainen**.

Lehteä toimitetaan nuorisosiainkeskuksen mediapainotteisessa nuorisotilassa Lönnrotinkadulla. Hattutehtaaksi tai kotoisammin ilmaistuna Hatuksi nimetyssä paikassa on mahdollista tehdä juttuja myös radioon, nettiin ja televisioon. Free Your Mind -lehdenkin aineistoa käytetään hyödyksi netissä samannimisellä media-areenalla. Sieltä löytyvät kaikki lehden jutut, mutta myös lisäkuvia, videoklipsejä ja radio-ohjelmia.

"Kun materiaalia julkaistaan paperilla ja netissä, tavoitetaan enemmän yleisöä, ja kukin voi valita itselleen sopivimman tiedon muo-

don", Petri toteaa ja hänen vieressään istuva **Eevi Savolainen**, 17, ja lisää:

"Jos tekee jutun sekä lehteen, nettiin, radioon ja videolle, se on työläämpää kuin vain yhden formaatin käyttäminen, mutta myös palkitsevampaa. Samalla oivaltaa eri medioiden ominaisuuksia ja tulee halu oppia uutta. Nykyään katson aika tarkkaan esimerkiksi musavideoista kuvakulmia, leikkauksia ja tehosteita."

Osaamatonkin oppii

Free Your Mind -lehteä kustantaa nuorisosiainkeskus. Tuhannen lehden painokset jaetaan muun muassa nuorisotaloille, joista niitä saa ilmaiseksi. Lehti on puolikkaan A4-arkin kokoinen ja painettu tavanomaista paksummalta paperille.

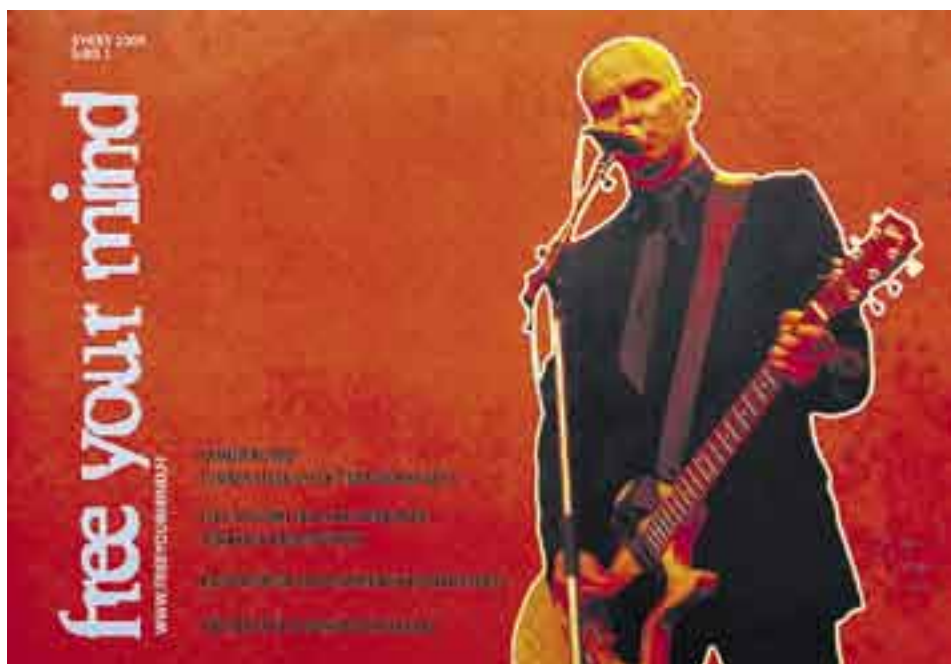
"Halusimme massasta erottuvan muodon ja paperin. Lehti on sopivan pieni, sitä on helppo kuljettaa mukana ja lukea missä vain. Teimme aiemmin Free Your Mind -julisteita, mutta päätimme ruveta painamaan samoilla rahoilla lehteä, joka toimisi media-areenan ja nuorisotoiminnan käyntikorttina. Lehdelle oli tilaus senkin vuoksi, että nuorten tekemän toisen yleislehden, Curlyn, toimitus on siirretty Vantaalle ja hiphop-lehtemme Viaton on tauolla", kertoo koko Free Your Mindistä vastaava päätoimittaja **Antti Salminen** ja kehaisee:

"Lukijoilta on tullut lähes pelkästään positiivista palautetta. Olemme ylpeitä siitä, että pystymme tekemään noin hienoa lehteä."

Lehteä pyörittää harrastukseksi kymmeniä 13–24-vuotiaita nuoria. Joukossa on myös oppilaitosharjoittelijoita ja työllistettyjä. Uusia tekijöitä otetaan mukaan koko ajan.

"Että tällaista", sanovat Eevi, Antti, Petri ja Reijo.

"Tarvitaan vain intoa. Kenenkään ei tarvitse osata lehden tekemistä tänne tullessaan, koska hommat opitaan matkan varrella. Aloittelijat saavat apua henkilökunnalta tai kokeneemmilta nuorilta. Keskiviikot on omistettu lehden tekemiselle, mutta muinakin iltoina täällä pyörii toimitusporukkaa. Meillä käy myös joka kuu-

kausi media-alan ammattilainen kertomassa työstään”, kertoo lehden päätoimittaja **Reijo Jumppanen**.

Tänä vuonna lehti ehtii ilmestyä kahdesti, mutta ensi vuodesta alkaen julkaisukertoja on kuusi.

”Lehdellä ei ole tarkkoja ilmestymisajankoh- tia, koska tekemisessä on haluttu säilyttää tiet- ty väljyys. Ilmestymisaikoja määrittävät nuori- soasiankeskuksen järjestämät isot tapahtumat, kuten DanceAction tai Ääni ja Vimma. Meillä on jokaista lehteä varten toimituspalaveri, jon- ne tulee lehden tekijöiden lisäksi nettiporukka. Seuraava kokoontuminen on lauantaina 17.12. kello 14–18. Silloin ideoidaan tammikuussa il- mestyvää numeroa, jonka teemana on jouk- koliikenne”, kertoo Jumppanen.

Kameran eteen vai taakse?

Nuoret pääsevät Hatussa kokeilemaan mikä media ja työnkuva sopii heille parhaiten – tai sopiiko koko ala ylipäättään.

”Täällä on mahdollisuus osallistua koko toi- mitusprosessiin ideoinnista haastattelemiseen, nauhoittamiseen, äänittämiseen, kuvaamiseen, kuvankäsittelyyn, editointiin, kirjoittamiseen, taittoon ja videoklipsien tekoon. Jokainen voi kokeilla, tykkääkö olla kameras edessä vai ta- kana; haluaako kirjoittaa lyhyesti nettiin vai pi- demmin lehteen”, toteaa lehden päätoimitta- ja Jumppanen ja lisää:

”Voimme hyödyntää monimediallisuutta. Jos vaikka osa kuvista on kuvattu huonolla reso- luutiolla tai ne ovat epätarkkoja, voimme lait- taan ne nettiin, mutta valitsemme paperiseen lehteen vain parhaat otokset.”

Netissä olevaa Free Your Mind -media-aree- naa pyöritetään yhteistyössä Yleisradion kans- sa ja siksi lehti myös löytyy sen alaosoittees- ta www.yle.fi/free/. Media-areenaa uudiste- taan parhaillaan.

”Muutamme ulkoasun yhdenmukaisemmak- si paperisen lehden kanssa. Samalla paran- namme navigaatiota ja kategorioita. Keskus- telufoorumista tehdään avoin kaikille. Sivuul- le tulee verkkopäiväkirja ja tapahtumakalen- teri. MP3-klippejä voi uusilla sivuilla ladata milloin vain”, luettelee uudistuksia vastaava päätoimittaja Salminen.

Ujoudesta eroon

Monista Hatun nuorista on tullut monimedia- taitureita. Eeviltä ja Petriltäkin syntyy tarvit-

taessa juttu lehden lisäksi nettiin, radioon ja videolle. Petri juontaa parhaillaan lähiradios- sa Curly-ohjelmaa ja Eevi Free Your Mind -ra- diossa hiphop-ohjelmaa Sensaatio. Kumpikin on valinnut opinahjokseenkin mediapainot- teisen lukion.

”Olemme saaneet täällä tehdyistä töistä hy- vityksiä koulukursseihin. Hatun hommista on varmaan tulevaisuudessa hyötyä työelämää- kin ajatellen, koska työkokemusta ja -näyttei- tä kertyy koko ajan. Sekin hyvä puoli täällä toi- mimisesta on, että turhasta ujoudesta pääsee eroon. Itselläni oli alussa ihan hirveitä painei- ta, kun piti ottaa yhteyttä haastateltaviin, mut- ta nyt se sujuu jo luonnostaan”, Petri sanoo ja Eevi lisää siihen:

”Keneltäkään ei vaadita sitä, että osaisi kai- ken. Mehän olemme täällä siksi, että oppisim- me. Ei kannata pelätä epäonnistumista ja kri- tiikkiä, sillä niistähän oppii parhaiten.”

Eevin ja Petrin mielestä Hattu on opettanut heille mediakriittisyyttä. He sanovat, etteivät enää usko kaikkea pureksimatta.

”Kun on tehnyt itse juttuja, huomaa toimit- tajan vallan. Hän voi poimia mukaan vain ha- luamansa asiat ja esittää ne haluamallaan ta- valla. Nykyään muodostan mielipiteen asiasta vasta sitten, kun olen ottanut siitä itse sel- vää. Täällä huomaa myös julkisuuden nurjan puolen. Voi varautua siihen, että ihmiset tun- nistavat sinut kaikkialla, jos naamasi näkyy palstoilla tai ruudussa. Toisaalta media antaa myös mahdollisuuden piiloutua. Olen esimer- kiksi kirjoittanut nimimerkillä kolumnin eräs- tä aiheesta, josta epäröin kirjoittaa omalla ni- melläni”, Petri kertoo.

Omanlaista nuorisotyötä

Vaikka Hattutehdas mediaan keskittyykin, on se nuorisotalo siinä missä muutkin.

”Meillä on samat tavoitteet kuin muilla- kin nuorisotaloilla, kuten nuorten osallisuu- den vahvistaminen. Meillä toteutustavat vain ovat mediaan liittyviä”, toteaa päätoimitta- ja Salminen.

Hatussa käyville on samat ikärajat kuin mui- hinkin nuorisotaloihin, ja kävijöillä tulee olla nuorisosiainkeskuksen viiden euron hintainen jäsenkortti. Sen saa hankittua Hatusta.

Tiina Kotka ■

- Free Your Mind, Nuorten mediakeskus Hattuteh- das, Lönnrotinkatu 30 C, 2.krs, puh. 310 8909, avoin- na ti–pe klo 14–21.

Kuva Suomenlinnan hoitokunta

Harvinaisia aluksia Suomenlinnan telakalla

Suomenlinnan historialliseen kuivate- lakka-altaaseen on telakoitunut kah- deksan perinnealusta, joista osa on mu- seoharvinaisuuksia. Tuleva talvi on telakal- la poikkeuksellinen, sillä Suomen kolmes- ta jäljellä olevasta majakkalaivasta kaksi, Kemi ja Relandersgrund, talvehtivat Suo- menlinnassa. Kemi oli Suomen viimeinen toimiva majakkalaiva, ja kymmenen vuot- ta vanhempi, vuonna 1888 rakennettu Re- landersgrund, on laivoista vanhin.

Pitkään Korkeasaaren kupeessa seissyt Merimuseon majakkalaiva Kemi saa vihdoin asianmukaisen katosrakenteen, jon- ka suojassa se voi odottaa peruskunnos- tusta ja sen jälkeen siirtoa Kotkaan Me- rimuseon kokoelmiin. Ulkoaltaassa alkaa Kauppatorin rannassa silakkamarkkinoi- den aikaan katseita keränneen kirkkaan- punaisen Relandersgrundin mittava poh- jakorjaus.

Pieteetillä kunnostettu Merimuseon pur- jehtiva museovene Pitkäpäasi on yksi si- sääaltaaseen telakoitujista. Mukaan saa-

tiin myös toinen yli 100-vuotias luotsikut- teri, englantilainen Alphan, jonka omista- ja mieltä kesällä Suomenlinnan kuivate- lakkaan niin, että halusi jättää laivan tän- ne talvehtimaan.

Ulkoaltaaseen on telakoitunut myös lä- hes satavuotias höyrylaiva Figaro, joka vii- me vuosisadan alkupuolella liikennöi saa- ristossa Helsingin itäpuolisilla vesillä.

Muut telakalla talvehtivat alukset ovat Helsingin edustalla usein nähdyt puiset pe- rinnealukset Astrid, Ingeborg, Inga-Lill, Ing- rid, Freja, Vivan ja Inga sekä alusten lisäk- si kuivatelakan entinen, yli 70 vuotta pal- vellut ulkoportti.

Suomenlinnaan telakoituu talveksi kun- nostusta varten vuosittain valtaosa Suo- men 25 perinnealuksesta, joista tyypilli- sin on aikoinaan hiekan, kalkin ja muun ra- kennusaineen kuljetuksessa käytetty kak- simastoinen kaljaasi.

Työskentelyä telakka-altaassa on mah- dollista seurata Linnanpihan puoleisella sei- nustalla olevalta näköalaparvekkeelta.

Kaunis Kiina

Jugendsalissa on esillä Kiinan suurlähetystön tuottama valokuvanäyttely, joka esitte- lee Kiinan monipuolista luontoa ja ainutlaatuista kulttuuriperintöä. Näyttelyssä luon- nonmaisemia täydentävät kuvat temppeleistä, palatseista ja tunnetuista nähtävyyksistä, kuten Kiinan muurista ja Pekingin Kiielletystä kaupungista. Moderni Kiina esitältyy myös nykyaikaisina kaupunkinäkyminä Pekingistä, Shanghaista ja Shenzhenista.

- Kaunis Kiina -näyttely on esillä Jugendsalissa (Pohjoisesplandi 19) 15.1. saakka. Jugendsali on avoinna maanantaista perjantaihin kello 9–17 ja sunnuntaisin kello 11–17. Juhlapyhät aiheutta- vat muutoksia aukioloaikoihin. Näyttelyyn on vapaa pääsy.

Hakasalmen valtiaat

Koristeellinen, punertava Hakasalmen huvila hohtaa kutsuvana syyspimeälläkin. Kaupunginmuseon rakennus Mannerheimintielle on jäänyt kasvavan kaupungin puristuksiin, mutta aikoinaan se hallitsi ylväänä Helsingin läntistä sisääntuloväylää. Puutalovaltaisessa 1800-luvun pikkukaupungissa poikkeuksellisen komea kivitalo näkyi pitkälle sekä Töölön suunnasta että kaupungista katsottaessa.

Huvila-asutusta alkoi syntyä Töölön suunnalla 1840-luvulla. Kaupunkiin johtavien maanteiden varsilla kaupungin tonttien vuokrasopimuksiin sisältyi ehto, että vuokraajien tuli istuttaa mailleen puita ja pensaita. Tarkoituksena oli siistiä pääkaupungin ulkonäköä ja somistaa sisääntuloväyliä, sillä Helsinki eli tuolloin kukoistuskauttaan kansainvälisenä kylpyläkaupunkina.

Kun prokuraattori, salaneuvos **Carl Johan Walleen** rakennutti 1840-luvulla Hakasalmen huvilan, hän luopui samalla kesänviettopaikastaan Träskendan kartanosta, jolloin talosta tuli hänen yhdistetty kaupunki- ja maaseutuasuntonsa. Walleen oli laajalti arvostettu, sivistyneenä pidetty maailmanmies, taiteiden ja kirjallisuuden suosija, joka kokosi huvilaan arvokkaan kirjaston ja huomattavan taidekoelman. Hän kuului Suomen taideyhdistyksen perustajiin ja oli sen ensimmäinen puheenjohtaja. Walleenin huvilasta muodostui hienostuneen seurustelupiirin keskus.

Huvila meren rannalla

Hakasalmen huvila rakennettiin tulliporttien ulkopuolelle. Rakennustontti meren rannalla oli kaupungin omistamaa vuokramaata ja vuokrausehtoihin sisältyi puiston rakentaminen. Alava ja osittain kallioinen tontti oli entinen laidunhaka, josta avautui näköala Töölönlahdelle ja sen jatkeena olleelle soistuneelle Kluuvilahdelle. Lahdet erotti toisistaan kapea Hakasalmi, josta huvila sai nimensä.

Kartanomainen huvila oli aikansa komeimpia rakennuksia, ensimmäisiä asuinkäyttöön tarkoitettuja helsinkiläisiä kivitaloja. Sen oli piirtänyt saksalaissyntyinen arkkitehti **Ernst Bernhard Lohrmann**, joka oli **Carl Ludvig Engelin** seuraaja Suomen rakennushallituksen johtajana. Huvilan tyyliä yhdistivät vaikutteet pohjoisitalialaisista renessanssihuviloista sekä Ruotsin ja Saksan uusklassismin herraskartanoarkkitehtuurista.

Talo oli valmistuessaan hyvin moderni pyörökaarisine kaksois- ja kolmoisikkunoineen ja valurautaisine koristepylväineen ja -kaiteineen. Eteisaulan rannanpuoleisista suurista lasioivista pääsi terassille ja puutarhaan, jonne kuului Töölönlahden laineiden loiske rantakiviä vasten. Lahden toisella puolen häämötti Suomen suuriruhtinaskunnan tuore pääkaupunki, jonka uuteen hallintokeskukseen Senaatintorille oli nousemassa mahtava Tuomiokirkko.

Kaksikerroksisen päärakennuksen alakertaan Walleen rakennutti arkiset tilat, kuten keittiö- ja säilytystiloja sekä isännän työ- ja makuuhuoneet. Yläkerrassa oli edustustiloja – kaksi salonkia ja ruokasali – sekä makuuhuoneita. Lämmitystä varten talossa oli kaikkiaan 18 kaakeliuunia.

Huvilan etupuolelle, jossa kulki Turunmaantie, nykyinen Mannerheimintie, tuli vastakkain kaksi matalaa siipirakennusta. Tontti rajattiin maantien puolelta kiviaidalla. Pohjoisessa siipirakennuksessa oli leivintupa, myöhemmin pesutupa, ja eteläisessä alkuun kasvihuone. Nykyään entisessä leivintuvassa toimii kesäisin kahvila ja eteläinen siipirakennus on kaupunginmuseon käytössä.

Huvilan ympärille Walleen suunnittelutti suurenmoisen puutarhan. Tammia, vaahteroita ja lehtikuusia istutettiin osaksi englantilaista maisemapuistoa lammikoineen. Puiston käytävillä ajelivat helsinkiläiset seurapiirit ja ylhäiset venäläiset kylpylävieraat sekä keisariperheen jäsenet vierailuillaan.

Rautahevon nousu

Kluuvinlahti rantaniittyineen levittäytyi vielä 1800-luvun puolivälissä nykyisen Rautatien torin yli Pohjois-Esplanadille saakka. Suomen ensimmäistä rautatietä Helsingin ja Hämeenlinnan välille alettiin rakentaa 1850-luvun lopulla ja seuraavien vuosikymmenien aikana koko

Aurora Karamzin kypsässä kukkeudessaan J. Perignonin öljymaalauksessa vuodelta 1853.

Kesäinen kukkaloisto muistuttaa Hakasalmen huvilaa aikoinaan ympäröineestä laajasta puutarhasta.

Salaneuvos, sittemmin vapaaherra Carl Johan Walleen rakennutti Hakasalmen huvilan.

Kluuvinlahti lopulta täytettiin junaliikenteen ja nopeasti kasvavan kaupungin tarpeisiin.

Hakasalmen huvilan näkymät muuttuivat. Walleen joutui 1859 luovuttamaan suuren alueen tonttinsa eteläosasta rautatietä varten. Lahden poikki rakennettiin rautatiepenkere, joka lävisti Linnunlaulun alueen. Rautatien vetämisestä ulos kaupungista oli esitetty useita vaihtoehtoisia linjauksia. Hakasalmen huvilan kannalta ikävin niistä olisi tuhonnut huvilan. Lopulta valituksi tuli kallein ratalinjaus.

Asiaan saattoi vaikuttaa se, että rautateiden suunnittelua johtanut **Knut A. L. Stjernvall** oli Walleenin kuuluisan tytärpuolen, äveriään lahjoittajan ja Venäjän keisariperheen tuttav **Aurora Karamzinin** serkku. Kun iäkäs Walleen kuoli 1867, tuolloin itekin jo lähes 60-vuotias everstinna Karamzin lunasti huvilan itselleen.

Seurapiirien lemmikki

Aurora Stjernvall syntyi Porissa Suomen sodan riehussa vuonna 1808 eversti **Carl Johan Stjernvallin** ja **Eva von Willebrandin** perheeseen. Pariskunnalle oli aiemmin syntynyt jo kuusi lasta, mutta vain yksi poika oli jäänyt eloon. Aamuruskon mukaan nimensä saanut Aurora vietti lapsuutensa ja nuoruutensa lähinnä Viipurissa, Pietarissa ja Helsingissä ja kesät Espoossa Träskendan kartanossa.

Viipurin läänin maaherraksi kutsuttu eversti Stjernvall kuoli jo 1815. Leski jäi yksin neljän lapsen kanssa ja avioitui jo seuraavana vuonna lapsuudenystävänsä Walleenin kanssa, joka seurasi Stjernvallia maaherran virassa. Lapsia syntyi kuusi lisää, mutta näistä vain kolme varttui aikuisikään asti.

Helsinkiin perhe muutti 1820, jolloin Walleen nimitettiin senaattoriksi. Kolmesta viehättävästä, hyvän kasvatuksen saaneesta tytärpuolesta kehittyi pääkaupungin seurapiireissä ihailtuja kaunottaria, joille nuoret miehet kirjoittivat romanttisia runoja. Kreivi **Carl Gustav Mannerheim** ehti kosiakin serkkuaan Auroraa, mutta sai rukkaset. Äiti ja isäpuoli puolestaan eivät hyväksyneet Auroran sydämen valittua, muuatta kenraalikuvernöörin adjutanttia.

Keisari **Nikolai I** kutsui Helsingissä vieraillessaan neiti Stjernvallin keisarilliseen seurueeseen hovineidoksi. Myöhemmin jo ikänei-toikäisenä pidetty Aurora kutsuttiin Pietariin varsinaisen hovineidon virkaan. Lähes 30-vuotiaana hän sai yhä nuoren **Sakari Topeliuksen** julistamaan, että Aurora Stjernvall oli muihin kaunottariin verrattuna suorastaan ”kauneuden jumalatar”.

Auroran kihlaus Venäjän rikkaimpiin ylimyksiin kuuluneen hovijahtimestari **Paul Demidovin** kanssa herätti suurta huomiota sekä Helsingissä että Pietarissa. Lyhyeksi jääneestä liitosta

syntyi yksi poika. Miehensä kuoleman jälkeen Aurora asettui asumaan Pietariin Demidovien palatsiin ja vuokrasi Helsingistä talon, jossa piti vastaanottoja helsinkiläisille seurapiireille.

Eversti **Andrei Karamzinin** kanssa Aurora avioitui vuonna 1846. Seurapiirien turhamaiseen loistoon ja jatkuvien juhlien perimmäiseen tyhjyyteen jo hiukan tympääntynyt kaunotar tuli nyt kosketuksiin Pietarin kirjallisten salonkien, **Leo Tolstoin** kristilliseen palvelutyöhön liittyvien ajatusten ja Pariisin kuohuvan vuoden 1848 yhteiskunnallisten aatteiden kanssa. Leskeydyttyään toistamiseen Aurora Karamzin omistautui suuren omaisuutensa turvin hyvän-keveysystyölle. Hän asettui pysyvämmiin Helsinkiin, jossa hänen tukikohtansa oli isäpuolen omistama Hakasalmen huvila.

Köyhien auttaja

Ankarat katovuodet ja kulkutaudit koettelivat Suomea 1860-luvulla. Yli 100 000 ihmistä kuoli nälkään ja nälänhädän liepeillä levinneisiin

Meren puolelle huvilaan rakennettiin iso parveke ja suojaista loggia.

Keisarillinen käymälä on yhä paikoillaan lähellä Träskendan 1920-luvulla rakennettua päärakennusta.

kulkutauteihin, kun halla toistuvasti vei viljan eikä heikentynyt väestö pystynyt vastustamaan keuhkotuberkuloosia, lavantautia, koleraa, isorokkoa ja muita, nykyään lääkkein ja rokotuksin hoidettavia tartuntatauteja.

Pahimpana vuonna 1867 lunta oli Etelä-Suomessa vielä kesäkuussakin. Juhannuksen alla Helsingin Pohjoisrannassa kellui yhä jäälohkareita. Karjaa kuoli rehun puutteeseen, ja kun kesä viimein lämpeni ja kasvukausi pääsi alkuun, halla iski uudelleen heinäkuussa.

Aurora Karamzinin taloudellisella tuella Helsinkiin perustettiin kansankeittiö Soppa, jossa päivittäin aterioi suuret määrät nälkäisiä ihmisiä. Aurora oli jo pitkään tukenut Helsingin Rouvasväen yhdistystä, jonka kautta säätyläisrouvat auttoivat vähäosaisia, ja hänet oli kutsuttu yhdistyksen kunniajäseneksi. Avuntarvitsijoita jonotti myös jatkuvasti Hakasalmen huvilan vestibyyliässä hyväsydämyystään kuulun everstinnan vastaanotolle.

Yhä syvemmin uskonnollinen vanheneva leskirouva halusi antaa panoksensa monenlaisiin yleishyödyllisiin hankkeisiin – lastentarhojen perustamiseen, kansanopetuksen kehittämiseen, lastensuojeluun, nuorten tyttöjen ammatilliseen kouluttamiseen, taiteilijoiden ja kirjailijoiden avustamiseen. Vuonna 1867 Aurora Karamzin pääsi toteuttamaan pitkäaikaisen haaveensa, saksalaisten esikuvien mukaisen Diakonissalaitoksen perustamisen sairaiden hoitoon ja diakonissojen kouluttamista varten. Hän ehti vielä nähdä tilapäisissä tiloissa aloittaneen Diakonissalaitoksen uuden rakennuksen valmistumisen Alppikadulle 30 vuotta myöhemmin.

Kaupungin omistukseen

Hakasalmen tontin vuokra-ajan lopulla vuonna 1896 kaupunki osti huvilan rakennukset. Aurora Karamzinin kanssa tehtiin sopimus, että hän sai asua talossa haluamansa ajan ja siellä

Huvilan salonki Aurora Karamzinin aikaan noin vuonna 1900.

hän kuoli rauhallisesti vuoteeseensa 94-vuotiaana vuonna 1902. Ainoa lapsi, sedältään San Donaton ruhtinaan arvonn perinyt Paul Demidov oli kuollut jo 1880-luvulla Italiassa. Hänen Eurooppaan asettuneita jälkeläisiään nähtiin Helsingissä Aurora Karamzinin hautajaisissa, jotka kokosivat valtavan saattoväen.

Huvilan irtaimisto myytiin huutokaupalla. Kaupunginmuseossa on tallella vain muutama esine, muun muassa topattu uusrokokoosohva. Huvila säilyi, mutta puutarhan on käynyt huonommin – siitä on jäljellä vain rippeet. Tontti on amputoitu rujoin kallioleikkauksin. Finlandia-talon rakennusmassat tunkeutuvat massiivisina 1800-luvun pihapiiriin, jossa on vielä jäljellä Aurora Karamzinin koiran hauta.

Kaupunginmuseo avaa ovensa

Hakasalmen huvila oli vuosina 1906–1911 vuokrattuna valtion Historiallisen Museon näytelytiloiksi, kunnes museo pääsi muuttamaan uuteen Kansallismuseoon tien toiselle puolelle. Kaupunki päätti perustaa Hakasalmen hu-

vilaan kaupunginmuseon, joka avattiin 1912, aluksi vain talon alakerrassa. Yläkerta oli vuoteen 1928 asti vuokrattuna Taideteollisuusmuseon kokoelmille.

Koko huvilan kohtalo oli vaakalaudalla, kun Töölön esikaupunkiin laadittiin asemakaavaa 1920-luvulla. Kaupunginmuseon esimies **A. W. Rancken** puolusti talon säilyttämistä: ”Meidän tulee kuitenkin tarkoin harkita kaupunkimme vanhojen muistojen säilyttämistä puoltavia syitä ja niiden poistamista perustelevia vastasyitä. Hakasalmen huvila on sittenkin yksi meidän harvoja todellisia historiallisia muistojamme ja samalla kaunis ja arvokas arkkitehtuuriluoma.”

Rita Ekelund ■

Tiedonlähteitä

- Tutkija Marja Pehkonen, Helsingin kaupunginmuseo
- Riitta Pakarinen: Hakasalmen huvila. Narinkka 1976, Helsingin kaupunginmuseo
- Eeva Hurskainen: Aurora Karamzin. Pietarin hovista köyhien auttajaksi, Kirjapaja Oy 2002

Keisarin kyytiä

Keisari **Aleksanteri II** vieraili Helsingissä syyskuussa 1863. Valtiopäivien koollekutsumista oli Suomen autonomisessa suuriruhtinaskunnassa odotettu jo pitkään ja valtiopäivien avajaisiin saapuva keisari otettiin vastaan suurin juhlallisuuksin.

Aurora Karamzin järjesti Träskendan kartanossa komeat juhlat keisarille, johon hän oli tutustunut jo nuorena kruununperillisenä ollessaan hovineitona Pietarissa. Vain päivän kestävien juhlien järjestelyissä ei säästetty kustannuksissa. Kartanon päärakennuksen yhteyteen rakennettiin ylellisesti sisustettu ruokasali ja peililaseista pystytetty tanssisali. Keisarin käyttöön rakennettiin myös oma, koristeellinen käymälärakennus.

Juhliin oli kutsuttu pari sataa vierasta Helsingin ylhäisimmistä seurapiireistä. Pariisista tuotettu kokki henkilökuntineen vastasi tarjoomuksista. Päivä alkoi aamiaisella, jota seurasi metsästysetki. Juhlapäivällisten jälkeen oli vielä tanssiaiset. Metsästysretkeä varten tarvittavaa riistaa ei ollut lähiseudulla, vaan muun muassa kauriita ja fasaaneja tuotiin laivalla Pietarista ja Saksasta. Keisari ampui saksanhirven ja sen kunniaksi paikalle istutettiin keisarin tammi.

Keisarillinen seurue lähti myöhään yöllä kolmivaljakolla paluumatkalle, sillä keisari yöpyi Helsingissä kauppias **Heidenstrauchin** alunperin rakennuttamassa palatsissa, joka nykyään toimii presidentin linnana.

Aurora Karamzin oli 12-vuotias, kun hänen isäpuolensa **Carl Johan Walleen** osti suurelle perheelleen kesäpaikaksi 1700-luvulta periytyvän

Träskendan kartanon Espoossa. Parikymmentä vuotta myöhemmin varakkaana leskenä Aurora osti kartanon Walleenilta, joka puolestaan rakennutti itselleen Hakasalmen huvilan.

Kesäkartanoonsa Walleen rakennutti komean puiston kaarevine siltoineen. Aurora jakoi isäpuolensa kiinnostuksen puutarhanhoitoon ja kehitti puistoa edelleen. Erilaisten jalopuiden joukossa kasvaa yhä pihlakuusia ja cembra-
mäntyjä, joiden siemenet on tuotu Auran ensimmäisen aviomiehen **Demidovin** sukutilalta Uralilta.

Walleenin ajoilta periytyvät **Engelin** suunnitteleman tiilinen viljamakasiini ja temppeli, jotka ovat yhä jäljellä. Träskendan vanha päärakennus paloi vuonna 1888. ■ RE

Huvimaja näkyy Träskendan Puistotielle.

Lviv valokuvin

Kaupungintalon ala-aulessa voi tutustua valokuvanäyttelyyn, joka esittelee Lvivin arkkitehtuuria. Ensi vuonna 750 vuotta täyttävä Lviv sijaitsee Länsi-Ukrainassa. Kaupungissa on 800 000 asukasta ja se on yksi Ukrainan 24:stä aluekeskuksesta. Lvivissä on 2 000 arkkitehtonista muistomerkkiä, jotka ovat valtion suojeluksessa. Kaupungin historiallisen keskustan arkkitehtoninen kokonaisuus kuuluu Unescon Maailman kulttuuriperinnön listaan.

Lvivin asukkaat rakastavat kaupunkiaan ja ovat ylpeitä siitä. Kotikaupunkiaan kuvaavan valokuvanäyttelyn ovat koonneet Ukrainan Valokuvaajien Kansallisen Liiton Lvivin osaston jäsenet. Siihen kuuluu 30 kaupungin parasta valokuvataiteilijaa. Heidän töitään on näytteillä myös kansainvälisissä valokuvagallerioissa ja valokuvaajia on palkittu töistään useassa maassa.

- Valokuvanäyttely Lvivistä on avoinna kaupungintalon aulassa (Pohjois-esplanadi 11-13) 28.12. saakka maanantaista perjantaihin kello 7.30–16.

Kuva Helena Bursen / Visions of Lviv.

Kundit kondikseen

Terveysasemat kutsuvat kaikki 40-vuotiaat helsinkiläismiehet terveystarkastuksiin omille terveysasemille. Kundit kondikseen on ensi vuoden alusta käynnistyvä, työikäisiin miehiin kohdistuva sydänterveysten edistämishanke.

Terveystarkastuksissa pääpaino on metabolisen oireyhtymän riskitekijöiden varhaisessa tunnistamisessa ja itsehoitoa tukevassa elintapaohjauksessa. Tarkastuksessa tehdään muun muassa sydän- ja verisuonitautien riskitekijäkartoitus ja kakkostyyppin diabetekseen sairastumisen riskiarvio. Miehet saavat tietoonsa omat verenpaine-, kolesterolin- ja veren sokeriarvonsa.

Metabolinen oireyhtymä on yhteinen nimi aineenvaihduntahäiriölle, jolle on tyypillistä ylipaino, etenkin vatsan ympärystyihavuus, kohonnut verenpaine ja häiriöt veren sokeri- ja rasva-aineenvaihdunnassa. Oireyhtymän varhainen tunnistaminen on tärkeää, koska omilla elämäntavoillaan voi vaikuttaa sairastumisriskiin.

Omahoitotarvikkeiden jakelu muuttuu

Helsingin terveystakeskus keskittää omahoitotarvikkeiden jakelun ensi vuoden alusta kolmeen jakelupisteeseen, jotka sijaitsevat Kivelän, Koskelan ja Herttoniemen sairaalan tiloissa. Tämän vuoden loppuun saakka omahoitotarvikkeet saa edelleen omalta terveysasemalta.

Keskitetty omahoitotarvikkeiden jakelu aloittaa toimintansa 2.1.2006, jonka jälkeen tarvikkeet voi puhelimitse tilata ja noutaa asiakkaalle parhaiten sopivasta jakelupisteestä. Omahoitotarvikkeiden saantiin oikeuttava lähete tehdään edelleen asiakkaan omalla terveysasemalla. Jos asiakkaalla on voimassa oleva lähete, siirtyvät sen tiedot automaattisesti kaikkiin kolmeen keskitettyyn jakelupisteeseen.

- Tarkempaa tietoa saa terveysasemilta ja terveystakesuksen internet-sivuilta osoitteessa www.hel.fi/terveyskeskus.

Joulun aikaan

Joulutunnelmiin voi virittäytyä esimerkiksi Ruiskumestarin-talossa ja Tuomarinkylän museossa, jotka molemmat on koristeltu perinteisiin jouluasuihin. Myös Sofiankadun katumuseo on saanut vanhan ajan joulukoristelun. Lapsille on tarjolla Seurasaaren joulupolku, josta kerrotaan tarkemmin sivulla 4 sekä tapahtumia kulttuuriasiainkeskuksen taloissa (sivuilla 16–17) ja Tanssiteatteri Hurjaruuthin jännittävän elämyksen tarjoava Talvisirkus Lumi.

Jos haluaa paketteihinsa yksilöllisiä yllätyksiä, voi niitä löytää lukuisista myyjäisistä tai vaikkapa Kaupunginmuseon museomymälästä, jossa on tarjolla Helsinkiin ja kulttuurihistoriaan liittyvää kirjallisuutta, postikortteja ja lahjatavaroita. Museomymälässä on myös vastikään alkanut alennusmyynti, joka jatkuu joulukuun 23. päivään asti. Museomymälän osoite on Sofiankatu 4. Aukioloajat ovat maanantaista perjantaihin kello 9–17 ja viikonloppuisin 11–17.

Annalan joulutori

Hyötykasvilyhdistys järjestää joulutorin Annalan huvilassa lauantaina **10.12. kello 11–15**. Tarjolla on muun muassa ovikransseja, joulukoristeita, huovutustöitä sekä kynttilöitä ja kotona valmistettuja joulun laatikkoruokia, leipiä ynnä muita herkkuja. Kahvilassa myydään riisipuuroa ja sekahedelmäkeittoa. Annalan huvila, Hämeentie 154.

Annan päivän kuusijuhla

Annantalon joulupiha avataan Annan päivän kuusijuhlissa **9.12. klo 16**. Joulupiha on avoinna 5.1. saakka.

Joulupihalla loistavat lasten ja nuorten koristelemat joulu-kuuset, valoinstallaatiot ja lyhdyt. Tule juhlimaan Annan päivää ja sytyttämään valot joulukuusiin. Glögitarjoilu. Annantalo, Annankatu 30.

Caisan joulubasaari

Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan joulubasaari järjestetään **9.–10.12. klo 10–18**. Basaarista löytyy lahjoja pukinkonttiin eri puolilta maailmaa. Tarjolla on muun muassa eksoottisia käsityöitä, käyttöesineitä ja taidetta. Molempina päivinä on myös joulusta ohjelmaa. Vapaa pääsy.

- Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa, Mikonkatu 17 C.

Naisten joulumessut

Naisten joulumessut järjestetään 10. kertaa Katajanokalla Wanhassa Satamassa. Ensimmäisen kerran Naisten joulumessut järjestettiin jo vuonna 1922. Viimeinen myyntipäivä on 6.12. Messut ovat avoinna kello 10–19 paitsi itsenäisyyspäivänä, jolloin ovet suljetaan kello 17. Sisäänpääsymaksut 3/1 €.

Ornamon joulutori

Ornamon perinteiset joulumyyjäiset eli O-gallerian joulutori järjestetään **9.–11.12**. Suomalaista muotoilua taidekäsityötä ja uniikkituotteita on jälleen kaupan Designkorttelin ytimessä Design Forumin tiloissa. Tule tekemään joululahjalöytöjä! Design Forum, Erottajankatu 7.

Tuomaan markkinat

Esplanadin puiston valtaa **7.–18.12.** yli 120 myyntikojua, joissa on tarjolla käsityöitä, leivonnaisia ja muita syötävää. Puistossa voi seurata seppien työnäytöksiä ja joulupukkikin saattaa piipahtaa puistossa. Markkinakojut ovat avoinna arkisin kello 11–18 ja viikonloppuisin kello 10–17.

Vanhan joulumyyjäiset

Vanhan ylioppilastalon joulumyyjäiset järjestetään **14.–23.12**. Talon kaksi kerrosta on täynnä käsityötaitajien myyntikojuja, joissa on tarjolla herkkuja, koruja, kynttilöitä, keramiikkaa, neuleita, kortteja ja paljon muuta, josta valita yksilöllisiä paketteja pukinkonttiin.

Kuva Riku Virtanen, kuvassa sirkustaitelija Sakari Salonen.

Talvisirkus Lumi

Tanssiteatteri Hurjaruuthin esitys on tänä vuonna saanut nimekseen Talvisirkus Lumi 🎪.

Kaapelitehtaan Pannuhallissa on luvassa kansainvälistä nykysirkusta koko perheelle. Näytöksiä on lähes joka päivä **8.1. asti**. Odotettavissa on lunta, jäätä, tuulta, sähköä ja kristallia.

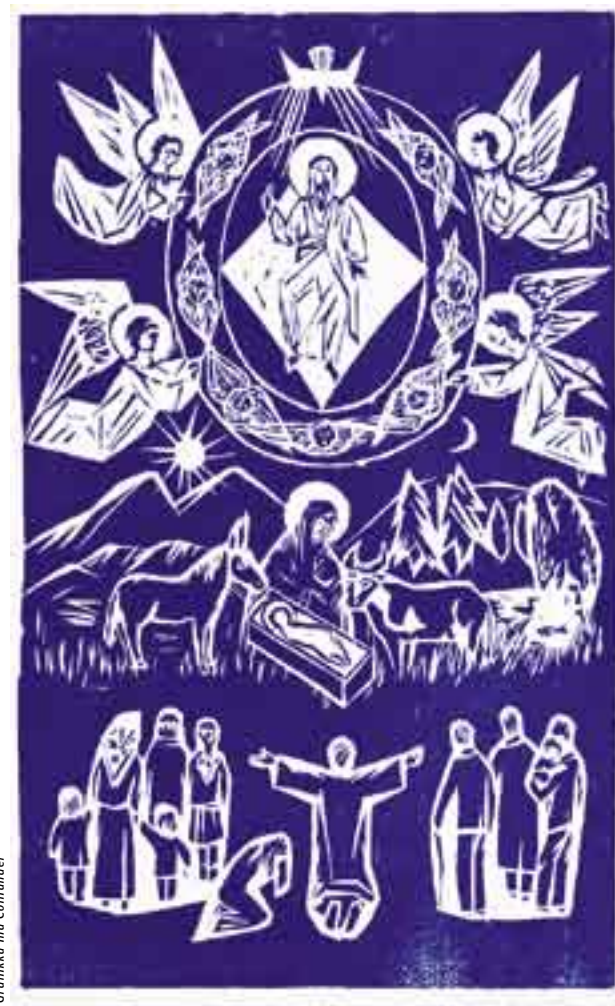
Ohjauksesta vastaavat **Arja Pettersson** ja **Liisa Risu**. Visualisointi on **Kirsi Mannisen** ja valosuunnittelusta vastaa **Riku Virtanen**.

- **Liput:** aikuiset 21 €, lapset 15 €, perhelippu 65 € (2+2). Esityksen kesto n. 2 t. (sis. väliajan), arkiamuisin 1 tunti, liput 8 €.

- **Tiedustelut ja varaukset:** Tanssiteatteri Hurjaruuth, Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1/117, p. 565 7250 (ark. 9–16), faksi 693 1299, s-posti: info@hurjaruuth.fi ja Lippupalvelun toimipisteet p. 0600-10800 (1,30 €/min+pvm)

Jouluseimet taas esillä

Aleksanterinkadun liikkeiden ikkunoissa, rautatieasemalla, Tuomiokirkossa ja Uspenskin katedraalissa 20.11.2005–6.1.2006 ja Pyhän Henrikin katedraalissa 22.12.–6.1. on esillä eri maiden seimiä teemalla Aika on. Lisäksi Tuomiokirkon tasanteelle on pingotettu ulkokuva **Ina Collianderin** teoksesta Joululäsinen. 🎨

Grafiikka Ina Colliander

Meri ja laivat ovat aina kuuluneet Helsingin ytimeen. Kalastusalus ja jäänmurtaja Otso on kuvattu Eteläsatamassa yöllä vuonna 1971.

Eläviä kuvia kadonneesta Helsingistä

Helsingin kaupunginmuseo esittää päivittäin Helsinki-aiheisia elokuvia Kino Engel 2:ssa museon päärakenuksessa, Sofiankatu 4. Pääsymaksu on 3/1,50 euroa, alle 18-vuotiaille ja torstaisin vapaa pääsy. Samaan hintaan voi tutustua myös "Horisontissa Helsinki" -näyttelyyn. Elokuvien lyhyet esittelyt ovat luettavissa kaupunginmuseon kotisivulla www.helsinginkaupunginmuseo.fi.

Uutuutena elokuvaohjelmistossa on viidestä lyhytfilmistä koostuva puolituntinen Meren Helsinki. Siinä sukellaan syvälle Helsingin merihistoriaan ja tutustutaan muun muassa höyrylaivoihin, jäänmurtajiin, merimieskapakoihin ja kadonneisiin saariin.

Joulunaluksen ohjelmistoon kuuluvat kaupungin joulupeirinteistä kertovat dokumentit sekä itsenäisyyspäivää edeltävä kaupungin sotahistorialle omistettu viikko.

- **su 4.12.** klo 11.15 Talvisota (30 min) – 11.50 Jatkosota, osa I (45 min) – 12.40 Jatkosota, osa II (43 min) – 14.00 Suomen marsalkka Mannerheim (45 min) – 14.50 Helsinki sodassa (46 min) – 15.40 Talvisota (30 min).
- **ma 5.12.** klo 10.15 Helsinki sodassa (46 min) – 11.05 Suomen marsalkka Mannerheim (45 min) – 12.30 Talvisota (30 min) – 13.05 Jatkosota, osa I (45 min) – 13.55 Jatkosota, osa II (43 min) – 14.40 Helsinki sodassa (46 min).
- **ti 6.12.** Museo on suljettu. Ei elokuvaesityksiä.
- **ke 7.12.** klo 11.00 Helsinkiä – rakkaudella (34 min) – 11.35 Helsingin aika (27 min) – 12.05 Meren Helsinki (32 min) – 13.00 Joulu Helsingissä 1930–80-luvulla (27 min),

osittain mykkä – 13.30 Helsingin joulu (22 min) – 13.55 Helsinkiä 1920–40-luvulla (37 min), osittain mykkä – 14.35 Helsinkiä 1950–60-luvulla (50 min), osittain mykkä.

● **to 8.12.** Vapaa pääsy. Klo 10.15 Helsingin joulu (22 min) – 10.40 Joulu Helsingissä 1930–80-luvulla (27 min), osittain mykkä – 11.10 Meren Helsinki (34 min) – 12.15 Vodkaa komisario Palmu (96 min) – 13.55 Tähdet kertovat komisario Palmu (95 min).

● **pe 9.12.** klo 9.15 Helsingin aika (27 min) – 9.45 Helsinkiä rakkaudella (34 min) – 10.20 Kuninkaiden Helsinki (20 min) – 10.45 Keisareiden Helsinki (22 min) – 11.10 Laiva on lastattu (17 min) – 12.00 City-eläimet (34 min), osittain mykkä – 12.35 Olga ja Oskar (25 min) – 13.05 Joulu Helsingissä 1930–80-luvulla (27 min), osittain mykkä – 14.25 Helsingin joulu (22 min) – 14.50 Meren Helsinki (32 min).

● **la 10.12.** klo 11.15 HKL 50 vuotta (55 min) – 12.15 Vanha kunnon stadini (70 min) – 14.00 Helsingin joulu (22 min) – 14.25 Joulu Helsingissä 1930–80-luvulla (27 min), osittain mykkä – 14.55 Meren Helsinki (32 min) – 15.30 Helsinkiä 1950–60-luvulla (50 min), osittain mykkä.

● **su 11.12.** klo 11.15 Kadonneet korttelit I: Keskustan puretut arvotalot (16 min) – 11.35 Kadonneet korttelit II: Puutaloja – kantakaupungissa (21 min) – 12.00 Kadonneet korttelit III: Kaupunki liikkeessä (23 min) – 12.25 Kadonneet korttelit IV: Pukimäki ja Malmi (29 min) – 13.00 Meren Helsinki (32 min) – 14.00 Joulu Helsingissä 1930–80-luvulla (27 min), osittain mykkä – 14.30 Helsingin joulu (22 min) – 15.44 Helsinkiä 1920–40-luvulla (37 min), osittain mykkä.

Jätteettömään joulun

Tänä jouluna YTV tarjoaa vinkkejä kestävän joulun valmisteluun ja lahjojen hankintaan. Kestävä joulu tehdään omalla aktiivisella toiminnalla ja pienilläkin valinnoilla. Vinkeistä saa ideoita aineettomiin joululahjoihin kuten erilaisten palveluiden paketoitiin. Lahjaksi voi antaa esimerkiksi valmiiksi maksetun kuntoiluharrastuksen tai pitkän aamu-unen perheen äidille. Tarjolla on myös valmiit, tulostettavat lahjakorttipohjat kiireisille jouluvalmistelijoille. Vinkit ja lahjakortit löytyvät netistä osoitteesta www.ytv.fi/joulu.

YTV:n joulukampanja Tee joulu, joka tuottaa enemmän iloa kuin jätettä! on osa hanketta, jolla pyritään vähentämään asukas- ja työpaikkakohtaista jätettä pääkaupunkiseudulla. Perusideana on korvata tuotteita palveluilla ja kiinnittää huomiota tuotteiden pitkäikäisyyteen. Kansalaisten tietämystä lisäämällä vaikutetaan valintoihin.

Hankkeen kohderyhminä ovat kotitalouksien lisäksi koulut, päiväkodit, ammatilliset oppilaitokset, julkishallinto ja yritykset. Tarkoitus on, että oppilaitoksissa ja päiväkodeissa painotetaan jätteen synnyn ehkäisyä niin opetuksessa kuin omassa toiminnassakin, että kaupat tarjoavat kuluttajille vähäjäätteisempiä vaihtoehtoja ja kiinnittävät huomiota myymiensä tuotteiden huolto- ja korjauspalveluihin ja että yritykset kiinnittävät huomiota materiaalien käytön tehokkuuteen ja vertailevat saavutuksiaan jätemäärien vertailujärjestelmien avulla.

Annantalon taidekeskus

Annankatu 30, p. 169 3747,
www.kulttuuri.hel.fi/annantalo

 4.12. klo 12–16 Annantalon joulupajat. Avoimien ovien työpajoja järjestetään kaikenikäisille joulun odottajille. Lahjapaperi-, joulukortti- ja joulukoristepajoissa keksitään uusia ja muistellaan vanhoja jouluperinteitä.

 31.12. asti Alexander Reichstein: Kirjanelle- ja ja nallekirjoja. Näyttely johdattelee lapsia kirjojen maailmaan nallekarhu-teemalla. Karhujen talo on yksi näyttelyn keskeisistä elementeistä. Se on eräänlainen kirjasto täynnä nallekirjoja. Esillä on myös alkuperäisiä nallekuvituksia. Mukana ovat mm. Hannu Tainan Uppo-Nalle, Jukka Lemmetyr Urpo ja Turpo, Kristiina Louhi, Leena Lumme ja monet muut kotimaiset kuvittajat. Näyttelyyn ovat kirjoja lahjoittaneet Lasten Keskus, Tammi ja WSOY. Se on avoinna arkisin klo 9–18 ja viikonloppuisin 11–17.

● **8.12.–5.1.** Paljas valo. Annantalon oppilaan Petra Merikannon maalauksia. ”Näyttelyn nimi viittaa maalauksiini, jotka alussa olivat kuin ylivalottuneita valokuvia. Ia saivat myöhemmin enemmän sävyjä ja hahmot kasvoivat ihmisenkaltaisiksi. Näyttelyn kantavana teemana on valon ja varjon leikki. Pyykimyksenäni on ollut yhdistää runojen ja proosan symboliikkaa kuvakieleen – ikään kuin kääntää sanat kankaalle tunnelmaksi ja värimaailmaksi. Näyttely on Annantalon kahvilassa (avoinna arkisin klo 8–19 ja viikonloppuisin klo 11–17).

Kuva J. Kreisberg

Newyorkilainen jazzkitaristi Jonathan Kreisberg yhteineen esiintyy Malmitalossa 16.12.

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa

Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, p. 169 3316,
www.kulttuuri.hel.fi/caisa

● **10.12. klo 17–20** Caisan kansainvälinen kirjallisuusiilta. Ihmisoikeuksien päivänä kuullaan runoja ja tekstejä eri kielillä sekä keskustellaan kirjallisuudesta ja ihmisoikeuksista. Vapaa pääsy.
● **15.12. klo 13.30–15.30** MOKU-verkoston kokous.
● **19.12. klo 14–17** Naisten kansainvälinen olohuone. Vieraana thaimaalainen Nithikul Nimkulrat, joka kertoo kulttuuristaan ja ammatistaan tekstiilitaiteilijana ja -tutkijana. Ohjelmassa on myös pienten käsitöiden tekoa ja keskustelua. Makupaloina maistellaan suomalaista jouluruokaa. Olohuone on maahanmuuttajanaisten ja suomalaisten naisten vapaaehtoinen tapaaminen. Vapaa pääsy. Ilmoittautumiset: puh. 169 3984 tai oge.eneh@hel.fi.

Näyttelyitä:
● **21.12. asti** Modernia taidetta Egyptistä.
● **21.12. asti** ”Synopsis” –valokuvia Kreikasta 1920-luvulta nykypäivään. Leonidas Papazogloun, Elli Seraidarin ja Jorgos Depollasin valokuvia. Caisan galleria on avoinna arkisin klo 10–18 ja käytävällä galleria avoinna arkisin klo 9–18.

Kanneltalo

Klaneettitie 5, lipunmyynti p. 7312 4111. Avoinna ma–to 9–20, pe 9–18, la 10–16, aulahenkilökunta p. 7312 4105. www.kulttuuri.hel.fi/kanneltalo Lipunmyynti avoinna ma–pe 11–14.30 ja 15–18 sekä kaksi tuntia ennen esityksiä, lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi. Kanneltalon lipunmyynnistä voi ostaa kaikkia Lippupalvelu Oy:n ja Lippupiste Oy:n myynnissä olevia lippuja.

 8.12. klo 10 & 18.30 Pellekaija Pum: Joululuntaika. Iloisesti ja värikkäästi pukeutunut Pellekaija Pum Sirkusorkesteri leikittää ja laulattaa yleisöä musiikin lomassa, mutta tarjoilee myös tärkeitä asioita lasten pohdittaviksi. Ohjelmassa on uusia joululauluja, tanssia, huumoria ja muuta vuorovaikutteista hupia koko perheelle. Kesto noin 45 min, ei väliaikaa. Liput 5 €.

 15.12. klo 10 Nukketeatteri Sampo: Joulutulla jollottaa. Uusia jouluisia lauluja, tonttuja ja joulun tunnelmaa Nukketeatteri Sampon ja muusikoiden seurassa. Tässä konsertissa viihtyvät kaiken ikäiset musiikin ja nukketeatterin ystävät. Saa laulaa mukana! Käsikirjoitus, ohjaus, nuket, laulut: Maija Baric. Kesto n. 40 min. Liput 7/6 e, varaukset p. 323 6968 tai ntsampo@ntsampo.fi
● **17.12. klo 13.30 & 17** Kannelmäen Voimistelijoiden joulunäytökset. Liput 6/3 €.

Kanneltalon näyttelyt:
● **5.12. asti** aulassa. Taivaanranta. Matti Miettinen. Maalauksia.
● **9.12.–14.1.** galleriassa Kasvavaa taidetta. 5x2-taideopetuksen vuosinäyttely. Kanneltalon galleria on avoinna ma–to 9–20, pe 9–18, la 10–16, su suljettu. Vapaa pääsy.

Malmitalo

Ala-Malmin tori 1, avoinna ma–pe klo 9–20, la 9–16. Lipunmyynti p. 310 80835 ma–pe 10–12 ja 12.45–19. Lauantaisin lippuja myydään Malmitalon saman päivän esitykseen tuntia ennen esityksen alkua. Juhlapyhäthäät aiheuttavat poikkeuksia aukioloajoissa. Lisätietoa: www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

● **6.12. klo 15** Itsenäisyyspäivän juhla. Ohjelmallisen ja perinteisen tilaisuuden juhlapuhujana on opeetusneuvos Kirsti Mäkinen. Vapaa pääsy.
 7. & 8.12. klo 19 Pukinmäen sirkuskoulu: Nuorten sirkuslaisten Joulusirkus. Liput 7 €.
● **8.12. klo 17.30** Soiva. Seitsenhenkinen a cappella-lauluyhtye, johon kuuluvat Ann Wikström, Sanna Eronen, Tanja Miinalainen, Tuuli Asunmaa, Mira Mäkelä, Ville Lehtomäki ja Antti Lehtovirta. Konsertti sisältää brasilialaisia ja argentiinalaisia lauluja sekä Larin Parasken runoihin sävellettyjä kappaleita. Vapaa pääsy.

 9.12. klo 10 Nukketeatteri Sampo: Joulutulla jollottaa. Uusia jouluisia lauluja, tonttuja ja joulun tunnelmaa. Kaikenikäisille. Liput 7/6 €. Varaukset p. 323 6968.
● **9.12. klo 19.30** Koilliskuoron joulukonsertti. Johntaa Heikki Poutanen. Konsertissa on myös yhteislauluosuu. Vapaa pääsy.
 10.12. klo 15 Pentti Rasinkangas ja Ohilyöntiorkesteri. Koko perheen musiikkia. Konsertissa kuullaan kappaleita myös Rasinkankaan uudelta albumilta ”Aurinko paistaa ja lehmät laulaa”. Pentti Rasinkangas – laulu, akustinen kitara, mandola, Riku Kettunen – sähkökitara, mandoliini, Petteri Pitkänen – haitari, koskettimet ja Jussi Siukola – kontrabasso, sähköbasso. Liput 4 €.
● **12.12. klo 19** Wieniläisklassinen musiikki. Pohjois-Helsingin musiikkiopiston konsertti. Vapaa pääsy.

Kuva Antti Ollikkala / Tapio Lahtinen

13.12. Seppo Ruohonen & Tijuana Taxi ovat joulutunnelmissa Malmitalossa.

● **13.12. klo 12** Lucia-kuoro. Staffansbyn koulun oppilaat esittävät Lucia-päivän ohjelmaa Malmitalon aulassa. Vapaa pääsy.
● **13.12. klo 17.30** Yhteislaulut: Jo joutuu joulu. Matti Pasasen ja Jukka Okkosen seurassa lauletaan jouluisissa tunnelmissa. Vapaa pääsy.
● **13.12. klo 19** Seppo Ruohonen & Tijuana Taxi. Seppo Ruohonen on kolmekymmentä vuotta esiintynyt arvostetuissa kansainvälisissä oopperataloissa ja merkittävimmillä suomalaisilla musiikkijuhlilla. Tässä konsertissa hän on jouluisissa tunnelmissa Tijuana Taxi -yhtyeen kanssa. Seppo Ruohonen – laulu, Sami Pöyhönen – trumpetti, Joe Lunnas – trumpetti, Tom Bildo – pasuuna, Nono Söderberg – kitara, Maija Nauha – koskettimet, Veede Sinivaara – basso, Kepa Kettunen – rummut ja Riku Niemi – marimba, perkussiot. Liput 23/20 €.
 14. & 15.12. klo 10 Sirkus Kipinän jouluesitys päiväkotiryhmille. Pukinmäen sirkuskoulu esiintyy. Liput 3 €.
 14. & 15.12. klo 19 Sirkus Kipinä: Joulushow. Pukinmäen sirkuskoulu esiintyy. Liput 7 €.
● **15.12. klo 17.30** Helsingin Laulun joulukonsertti. Kuoron joulukonsertti luo rauhasan ja kauniin tunnelman joulukiireiden keskelle. Kuoronjohtaja on Hanna Remes. Konserttiyleisölle on esityksen jälkeen perinteinen joulupuurotarjoilu Malmitalon ravintolassa. Vapaa pääsy.
● **16.12. klo 19** Jonathan Kreisberg Trio (USA). New Yorkin ”jazzklubi-scenen” valovoimainen nouseva kitaratahti yhteineen. Jonathan Kreisberg – kitara, Gary Vercase – Hammond Organ ja Mark Ferber – rummut. Liput 8,50 €. Lipunmyynti myös Lippupalvelussa.
● **20.12. klo 19** Kamarimusiikkia: Prokofjev – Beethoven. Sergei Prokofjevin Sonaatin kahdelle viululle opus 56 C-duuri esittävät Taija Kilpiö – viulu ja Reeta Maalismaa – viulu. Ludwig van Beethovenin jousikvartetton opus 130 esittävät Emma Vähälä – viulu, Reeta Maalismaa – viulu, Olli Kilpiö – alttoviulu ja Mikko Ivars – sello. Konserttisarjassa esiintyy RSO:n muusikoita. Liput 6 €.

Savoy

Kasarmikatu 46-48, p. 169 3703.
www.kulttuuri.hel.fi/savoy
● **5.12. klo 19** Vermicelli Orchestra with Tabasca Strings (Pietari). Säveltäjä ja akkordionisti Sergei Shsurakov perusti yhtyeen vuonna 1996. Aiemmin hän soitti yhdessä Venäjän legendaarisimmista rock-yhtyeistä Akvariumissa. Yhtyeen tyylin voisi määritellä moderniksi polifoniseksi rock-musiikiksi, johon lisäksi

📍 **Petra Merikannon maalauksia Annantalossa.**

📍 **Detalji-tanssiteos tempaa mukaansa Stoassa 14.12.**

yhdistyy akateemisen ja etnisen musiikin vivahteita. Illan konsertissa Vermicelli Orchestra esiintyy yhdessä Pietarin konservatorion opiskelijoista kootun Tabasca Strings -yhtyeen kanssa. Liput 15/10 €.
● **8.–9.12. klo 19** Marionin 45-vuotistaiteilijajuhla ’Elämä estradilla’. Marionissa yhdistyvät ominaisuudet, joista tähdet syntyvät: musikaalisuus, tanssillisuus, persoonallinen ääni, kielitaito, kyky heittäytyä erilaisiin tyyliilajeihin ja rooleihin. Hän on sulattanut sydämemme Tipi-tiillä, esiintynyt ravintoloiden Floor Show -tähtenä, korjannut pokaalit Bulgariassa ja Sopotissa, menestynyt kaksi kertaa Eurovision laulukilpailussa. Juhlakonsertin orkesteria johtaa Kari Litmanen. Liput 25 €.
● **10.12. klo 19** Werner Bros ”Aina haaveissain”. Werner Bros.-velikullat ja Mr.Ruponen hauskuttavat omalla jäljittelemättömällä tyyllillään kaikkia hyvän musiikin ja estradiviihteen ystäviä. Uuden pitkäsoiton ”Aina haaveissain” kappaleiden ja tuttujen juttujen hyvän tuulen musiikillinen matka – kapustojen ja kitaroiden kera. Liput: 22 €.
● **12.12. klo 19** Taljanka 30v – jouluiinen juhla-konsertti. Alkuvuodesta Taljanka juhli täpötäydessä Savoy-teatterissa 30 vuotta jatkunutta uraansa suomalaisen musiikkielämän rikastuttajana. Ohjelmistossa oli eri maiden kansanmusiikkia ja kansainvälisiä kevyen musiikin klassikkoja sekä omina käännoksinä että alkuperäiskielisinä. Juhlakonsertin jouluisessa uusinnassa soivat lisäksi joululaulun monista maista. Ohjelman kruunaavat uudet sävelmät Taljankan kymmenenneltä albumilta Kaksi kuvaa rinnakkain. Liput 20/15/10 €.
● **13.–17.12. klo 17 & 20** Reet silmissä – Kuusihekinen Joulurevy. Loska meillä on joulu, tarjoamme sinulle lämmintä huumoria ja musiikkia jouluisessa paketissa. Lahjakkaina joulutähtinä tuikkivat Eija

Ahvo, Susanna Haavisto, Sinikka Sokka, Jussi Lampi, Puntti Valtonen ja Veeti sekä Janne Engblom Band. Revyy on kirjoittanut ja säveltänyt Mikko Koivul-salo. Ohjaus: Tiina Brännare ja Dick Holmström. Koreografia: Tiina Brännare. Orkesteri: Janne Engblom Band. Liput 38/35 €.

● **20.12. klo 19** Michael Zhvanecki (venäläinen hu-moristi). Esityskieli venäjä. Liput 40/25 €.

● **21.12. klo 19** Vesa Matti Loiri & orkesteri. Jou-lukonsertti. Liput 25 €.

Stoa

Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, Itäkes-kus. Lipunmyynti stoa.lipunmyynti@hel.fi, p. 310 88411, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

www.kulttuuri.hel.fi/stoa.

● **6.12. klo 15** Itsenäisyyspäivän juhla. Perinteisen juhlan järjestävät Lions Club Helsinki itä, Lions Club Helsinki Puotila, Puotila-seura, Vartiokylän seura-kunta sekä Vartio- ja Mellunkylän kiinteistöyhdis-tys. Vapaa pääsy.

● **8.12. klo 18** Tapetti ja seinä – naisen arki Suo-messa -luento. Suunnittelija FM Eila Isotalus: Mit-kä erot ja mitkä luulot? – Ennakoluulojen syitä ja seurauksia. Vapaa pääsy.

 10.12. klo 14 Lasten lauantai: Jammaa JEM-Man mukana! JEMMa on kolmen musiikkikas-vattajan lastenlauluja soittava ja laulattava uusi yh-tye. JEMMan mottona on, että kaikki, niin pienet kuin suuret elämän ihmettelijät saavat nauttia musiikista. Rytmisiä ja riimiä – rallatellen ringissä! Jenni Rahunen, haitari ja laulu, Elina Hiltunen, laulu ja piano ja Marjo Nyberg, viulu ja laulu. Kesto n. 1 h. Liput 4 €.

● **10.12. klo 16** Kuhmon kamari Stoassa. Mikael He-lasvuo, huilu, Tomas Djupsjöbacka, sello, Asko Heis-kanen, klarinetti, Jukka Pohjola, viulu, Tuija Hakkila, piano. Ilkka Kuusisto: Duo ”Tango in my mind”. Mik-ko Heiniö: Treno della notte, Tapio Tuomela: Kvintetto. Konsertin juontaa Minna Lindgren. Yleisradio nauhoit-taa konsertit ja ne lähetetään Yle Radio 1:ssä konsert-tia seuraavana torstaina klo 23. Liput 11/9 €.

● **11.12. klo 11–15** Kulttuurikirppis. Myyjinä Suo-men eturivin taiteilijoita. 10 % myyntivoitosta käy-tetään lasten taidekasvatukseen.

● **11.12. klo 14** Yhteislaulutilaisuus. Laulattajana Kal-le Partanen, säestää Olavi Palonen. Vapaa pääsy.

● **13.12. klo 12** Lucia Stoassa. Blömängenin ala-as-teen oppilaiden Lucia-kuoro esiintyy. Vapaa pääsy.

● **14.12. klo 19** (ensi-ilta) Detalji. Voimakasta lii-kettä ryöpyävä tanssiteos suhteellisuudesta. Siit-tä, kuinka pieni asia voi saada valtavat mittasuh-teet ja kuinka lopulta jokaisen elämä on vain yk-sittäinen tarina, yksityiskohta historian jatkumos-sa. Koreografia Teemu Kyytinen, tanssi Riikka Ke-käläinen, Teemu Kyytinen, Katri Manner. Kesto n. 40 min. Liput 12/8 €.

 19.12. klo 10 Nukketeatteri Sampo: Joulu tul-la jollottaa. Uusia jouluisia lauluja, tonttuja ja joulun tunnelmaa. Tässä konsertissa viihtyvät kaiken-ikäiset musiikin ja nukketeatterin ystävät. Saa laulaa mukana! Käsi kirjoitus, ohjaus, nuket, laulut: Maija Baric. Esiintyjät: Susan Aho (Värttinä), Anna Baric-Lakopoulos, Iivo Baric ja Antero Reinistö. Kesto n. 40 min. Liput 7/6 €, varaukset p. 323 6968.

Stoan galleriat

● **9.–21.1.** Harri Kiven taidenäyttely ”Pluto lentää kuusta” on ulkoavaruudellinen lautasmatka, joka sin-koaa katsojat pitsirihmastojen seuraan. Luvassa on värikylläistä räiskyntää, karvanoppaista avaruuspö-lyä pilven takaa. Siis ulkoavaruudellinen lautasmatka vailla vertaa, mutta ei vailla virtaa! Näyttely täyttää poikkeuksellisesti Stoan kaikki galleriatilat.

Teokset ovat veistosmaisia, ruiskumaalaustekniik-kaa hyödyntäviä sekatekniikkateoksia. Materiaalina ovat akryyli, liima, lakka, glitteri ja MDF-levy. Näyt-telyn teemaa tukee siihen liittyvä ääniteos.

Stoan galleriat avoinna: ma–to 10–20, pe 10–18, la–su 10–16. Vapaa pääsy. Näyttelyä ovat tukeneet: Suomen Kulttuurirahasto, Kalustetekniikka Oy, Merkopaino Oy, Art Print Oy ja Pireus.

Vuotalo

Mosaiikkitori 2, Lipunmyynti p. 310 88803, Lippupal-velu ja tuntia ennen esityksiä ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/vuotalo.

● **5.12. klo 19** Lauri Tähkä & Elonkerjuu. Täyden salin syksyllä 2004 Vuotalossa hurmannut Lauri Täh-kä Elonkerjuu-yhtyeineen on täällä taas. Luvassa on karismaa, kauneutta ja kansaan menevää perinnettä pohjalaiseen henkeen! Yhtyeen pohjalaisia kansan-laulutekstejä ja nykyajan popsointia yhdistävässä musiikissa tunnelmat vaihtelevat energisistä keik-karallatuksista herkkiin ja kauniisiin lauluihin. On tuulta ja tyventä, myötä- ja vastamaata. Vuotalon keikka on yhtyeen syksyn 2005 ainoa vierailu Hel-singissä. Lauri Tähkä, laulu, kitara, Johanna Koivu, viulu, laulu, Simo Ralli, kitara, laulu, Antero Naali, basso, Lenni Paarma, rummut, laulu. Liput 12/10 €. Lisätietoja yhtyeestä: www.lauritahka.com

● **12.12. klo 18** Maanantaileffa: Vetovoiman lait. Daniel Rafferty on New Yorkin rämäpäisin avioero-juristi, joka luottaa viehätysvoimaansa oikeussa-lissa ja sen ulkopuolella. Lakinainen Audrey Woods tuntee lakikirjat kuin moitteettoman jakkupukun-sa taskut ja punnertaa työvoiton jutussa kuin ju-tussa. Nämä kaksi joutuvat napit vastakkain kor-kean profiilin avioero-oikeudenkäynnissä. Pääosis-sa: Pierce Brosnan, Julianne Moore. Kesto 1 h 26 min, K12. Vapaa pääsy.

● **13.12. klo 13** Senioritanssit. Trio Taisto Saares-aho. Liput 3 €.

● **17.12. klo 17** Joulun taikaa. Tangokuningatar Tiina Räsäsen ja tangokuningas Petri Hervannon tun-nelmallisessa joulukonsertissa on todellista joulun taikaa! Liput 10/8 €.

Kulttuuriareena Gloria

Pieni Roobertinkatu 12, p. 310 45812.

● **5.12. klo 21–04** Colours – Live Reggae Club. Natural Vibration, Tuutsa, Bumbastik Sound. Liput 8,50 €. K-18.

● **10.12. klo 21–04** SÄDE meets [REIV:]. K-18.

● **14.12. klo 19–24** Cheddar, Djel, Anni Major, Setittäjä, Nollayzi, Kuudes Aisti, Hurtta, Mista S. Li-put 5 €. -S-.

● **16.12. klo 19–04** Rave against Drugs 3. Vicky Devine (UK), Cosmo, Neon, Wert, Sergei Shkuroff, Mayah, Nemes, Waily, Toni L, Kolibriscopes, Mike Ki-la, Renell, Niko Ameer, JNKS. Liput 7 €. K-16.

● **17.12. klo 16** Fiesta De Navidad! Blue Flamen-con joulunäytös. Liput 10 €. -S-.

● **30.12. klo 20–02** Party up – New Year Jam Ce-lebration! Liput 6 €. K-15.

● **31.12. klo 22–04** Rush Nye 2006. K-18.

Klassista musiikkia

Finlandia-talo

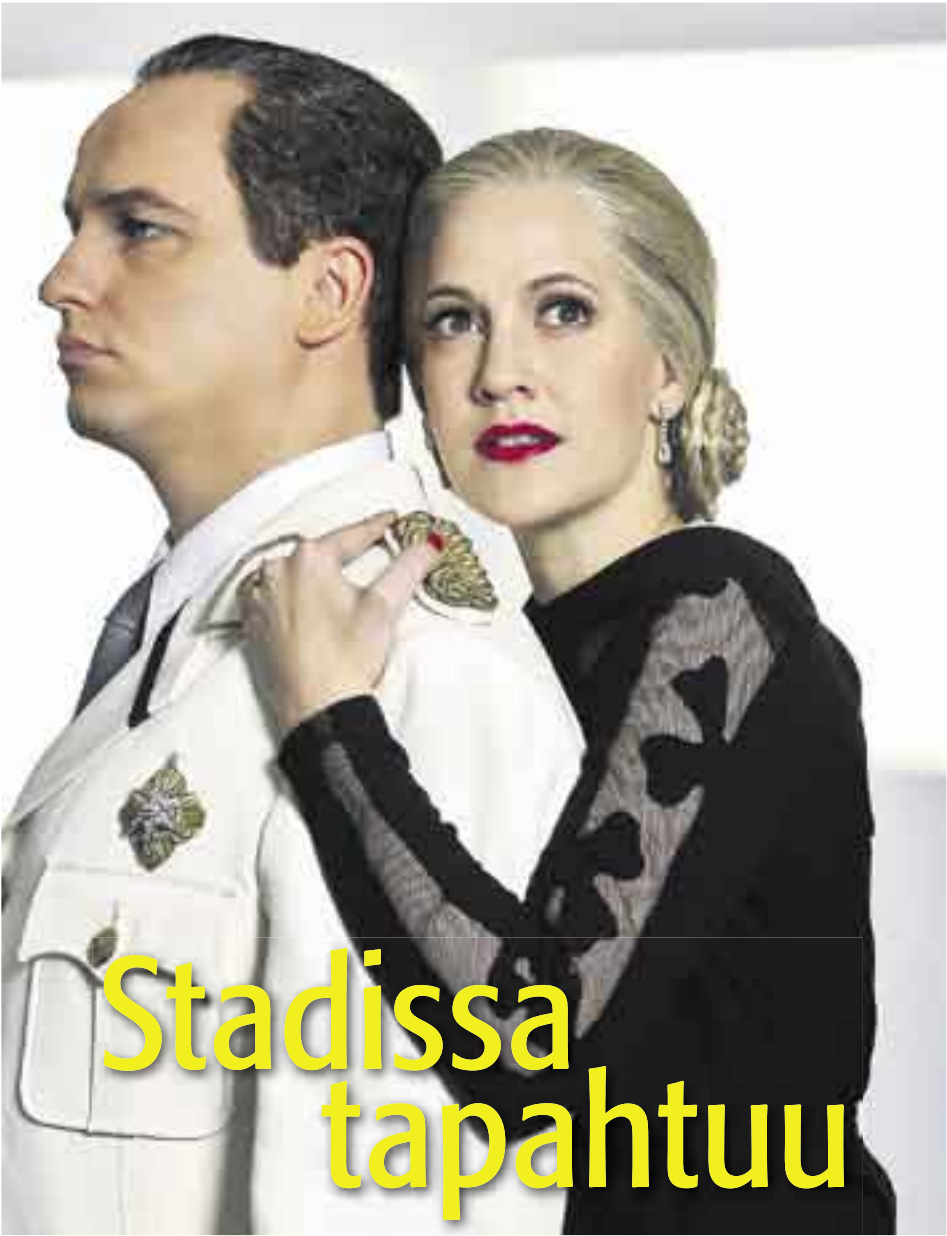
Karamzininkatu 4, p. 40241. www.hel.fi/filharmonia. Liput 15/10/5 € Lippupisteestä p. 0600 900 900 (0,95 €/min+pvm/lna) klo 7–22.

● **6.12. klo 15** Itsenäisyyspäivän konserttia johtaa John Storgårds, solistina Joonas Ahonen, piano.

● **15.12. klo 19** HKO, Ralf Gothoni, johtaja & piano.

● **21.12. klo 19** HKO, Hannu Lintu, johtaja, solisteina Philomela-kuoro ja Polyteknikkojen kuoro.

● **6.1. klo 15** Loppiaiskonsertti. Ranskalaista elo-kuvamusiikkia, juontajana Peter von Bagh.

Kuva Charlotte Estman-Wennström

Evita on koskettava tarina loistosta, vallasta, ahneudesta ja unelmista – sen nimiroolissa vuo-rottelevat Vuokko Hovatta (kuvassa) ja Maria Ylipää. Juan Perónina nähdään Sami Hintsanen.

Teatteria

Kaupunginteatteri

Lipunmyynti puh.(09) 3940 22, ma–pe klo 9–18

Ensi linja 2, la klo 12–18 Eläintarhantie 5,

ja tunti ennen ovelta. Lippupiste joka päivä klo 7–22 puh. 0600 900 900 (1,25 €/min + pvm). www.hkt.fi

● Helsingin Kaupunginteatterin seuraava suuri musi-kaali on Tim Ricen ja Andrew Lloyd Webberin Evi-ta. Mikko Koivusalon uudelleen suomentama musi-kaali saa ensi-iltansa suurella näyttämöllä 2. hel-mikuuta. Musikaalin keskeisissä rooleissa nähdään mm. Vuokko Hovatta, Maria Ylipää, Sami Hintsanen, Sami Hokkanen ja Petja Lähde.

Esityksessä seurataan legendaarisen Eva Duar-te de Perónin elämää, hänen kunnianhimoista nou-suaan köyhästä pikkukaupungin työstä Argentiin-an ensimmäiseksi naiseksi. Kertojana musikaalis-sa toimii Che Guevara. Tarina alkaa vuodesta 1934, kun nuori Eva Duarte matkaa tangolaulaja Augus-tin Magaldin perässä pienestä kotikaupungistaan Buenos Airesiin. Ura suurkaupungissa alkaa malli-na, sitten näyttelijänä ja lopulta tulevan presiden-tin diktaattori Juan Perónin vaikutusvaltaisena vai-mona. Karismaattinen kaunotar hurmaa kiihkeästi puolustamansa monimiljoonaisen työväenluokan ja hankkii samalla vaarallisia vihollisia. Huumaa-va kansansuosio nostaa koko maailman tietoisuu-teen naisen, jota kutsutaan samanaikaisesti huo-raksi, feministiksi, tyranniksi ja pyhimykseksi.

Lontoossa vuonna 1978 kantaesitetty musikaali on kerännyt kymmeniä miljoonia katsojia ympä-ri maailman. Evita tunnetaan myös Alain Parkerin palkittuna elokuvana, jota tähdittivät mm. Madon-na ja Antonio Banderas vuonna 1996. Evitan ”Et it-keä saa Argentiina” on yksi maailman tunnetuim-mista musikaalisävelmistä.

Helsingin Kaupunginteatteriin Evitan ohjaa Kurt Nuotio. Lavastuksen on suunnitellut Kari Junnikkala ja puvut Sari Salmela. Koreografiasta vastaa Mark-ku Nenonen, ja 16-henkisen orkesterin kapellimes-tarina toimii Henrik Wickström.

Seuraavat esitykset **28.1., 30.1. 1.2.** (ennakot), **2.2.** (ensi-ilta), **4.2., 7.2., 9.2., 14.2., 17.2. klo 19.** Liput 48/43 €.

Kaupunginmuseon toimipisteet

ovat avoinna su–to klo 11–16, ellei toisin mainita. Pää-symaksut 3/1,50 €, alle 18-v. ilmaiseksi. Torstaisin si-säänpääsy on vapaa. Juhlapyhät aiheuttavat muutoksia aukioloajoissa. www.helsinginkaupunginmuseo.fi.

● **Kaupunginmuseo**, Sofiankatu 4, p. 169 3933. Horisontissa Helsinki -näyttely kertoo kaupungin vaiheista 450 vuoden aikana. Avoinna ma–pe klo 9–17, la–su klo 11–17.

● **Katumuseo**, Sofiankatu, p. 169 3933.

Vapaa pääsy.

● **Hakasalmen huvila**, Karamzininkatu 2, p. 169 3444. Helsinki kehyksissä. Helsinki-aiheista taidetta.

● **Sederholmin talo**, Aleksanterinkatu 16-18, p. 169 3625. Näyttely esittelee dramaattisia vuosia 1808–1809 sekä Ruotsin ja Venäjän vallan ajan pe-rintöä Helsingissä.

 Raitioliikennemuseo, Töölönkatu 51 A, p. 169 3576.

● **Koulumuseo**, Kalevankatu 39-41, p. 310 87066. Kahteen vanhaan puutaloon sijoitetussa museossa on luokkahuoneita, opetusvälineitä, valokuvia ja tietopankki.

● **Tuomarinkylän museo**, Tuomarinkylän karta-no, p. 728 7458. Tyylikästä-näyttely esittelee tyy-lisuuntia.

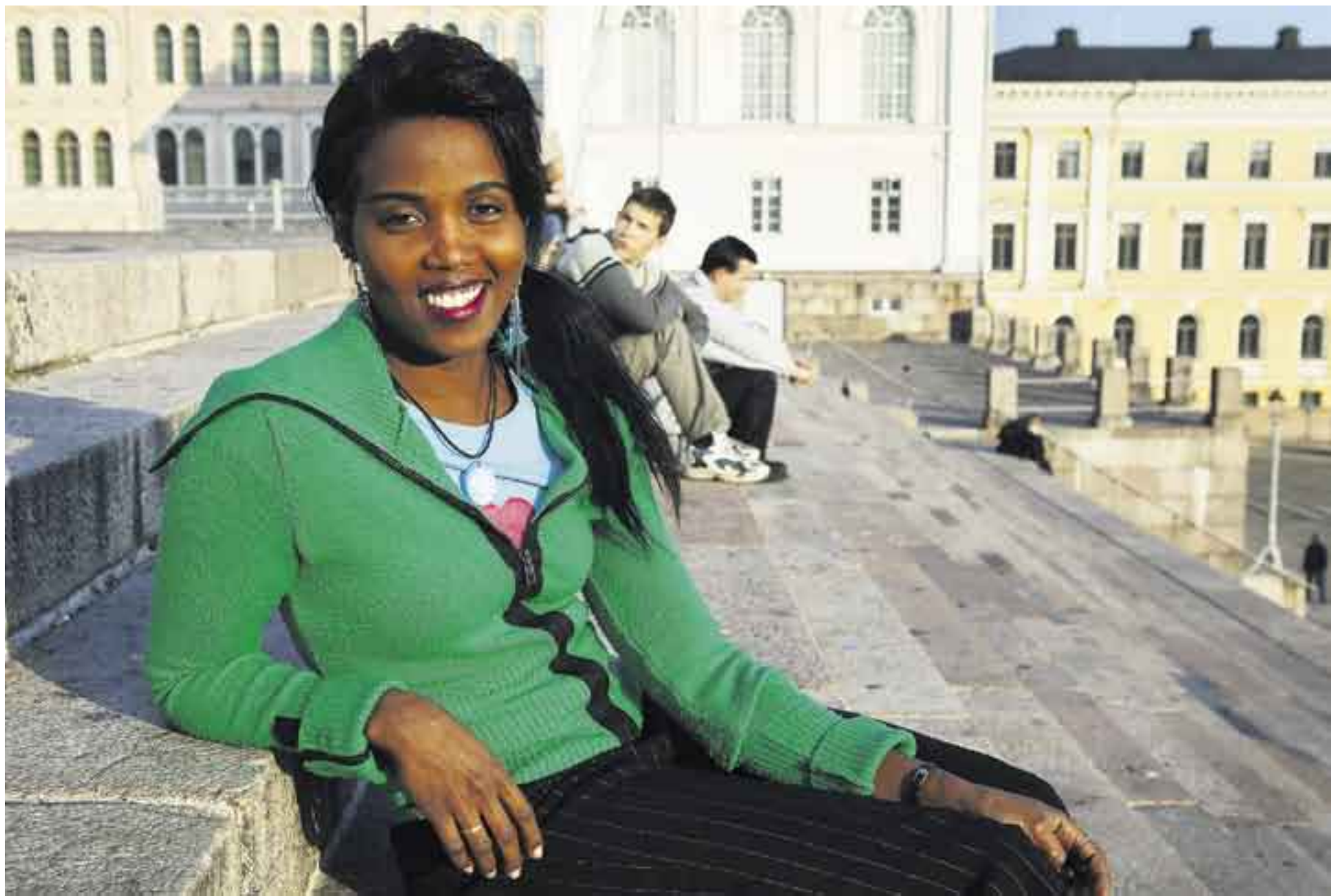
 Lastenmuseo, Tuomarinkylän kartano. Mam-mutista marsuun -näyttely johdattaa perheen pienimmät Helsingin eläinten historiaan.

● **Ruiskumestarin talo**, Kristianinkatu 12, p. 135 1065.

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätie-toja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● **Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista.** ● Seuraavaan 26.2. ilmestyvään Helsinki-infoon tarkoitetut tapahtumatiedot pyydetään lähettä-mään toimitukseen 20.1.06 mennessä.

Maryan Guuleed opiskelee tradenomiksi.

Maahanmuuttajat tarvitsevat työtä ja koulutusta

Somaliassa syntynyt Maryan Guuleed on elänyt kolmasosan elämänsä Suomessa. Hän on moninkertaisesti vähemmistön edustaja, sillä taustastaan huolimatta hän ei pukeudu muslimiasuun, hän puhuu paremmin ruotsia kuin suomea ja on koko ajan elänyt Suomessa ilman Somaliaan jäänyttä perhettään. Maahanmuuttajille Maryan toivoksi enemmän koulutus- ja työmahdollisuuksia.

Maryan saapui turvapaikanhakijana Suomeen syksyllä 1997, jolloin hän oli 15-vuotias. ”Perheeni jäi Somaliaan, sillä heillä oli varaa lähettää vain yksi lapsista pois sodan keskeltä. He lähettivät turvaan meistä säilyimmän ja pelokkaimman – minut”, Maryan kertoo. Trenditietoisessa 23-vuotiaassa nuoressa naisessa ei näy jälkeäkään pelokkuudesta. Suomen talvi lienee karaissut Maryanin. ”Minut sijoitettiin Vaasaan perhekotiin. Ensimmäinen talveni oli kylmin talvi Vaasassa moneen vuoteen. Pakkasta oli usein 40 astetta. Hanskanii jäätyivät kiinni porraskaiteeseen. Olihan se aika shokki, sillä luulin tulevani lämpimämmän ilmaston maahan”, Maryan naurahtaa muistoilleen. Suomi yllätti Maryanin kuitenkin positiivisesti. ”Täällä on rauhallista ja turvallista. Suomi on kaunis maa – kuitenkin ihan kaikki oli ja on erilaista kuin kotimaassani Somaliassa.”

Negatiivisiin asioihin Maryan listaa etenkin koti-ikävän ja yksinäisyyden. Perheeseensä hän on tiiviissä yhteydessä ja on viimeksi tavannut heitä vuonna 2003 Etiopiassa.

Kaksi identiteettiä

Maryan asui 18-vuotiaaksi asti perhekodissa Vaasassa ja kävi ruotsinkielistä yläastetta. Hän opiskeli myös suomen kieltä, mutta puhe sujuu edelleen paremmin ruotsiksi kuin suomeksi. Helsinkiin hän muutti vuonna 2002 aloittaakseen kesätyöt sairaalassa ja myöhemmin lähihoitajan opinnot.

”Suomessa on todella vaikea pärjätä ilman kielitaitoa. Vasta kielitaito auttoi minua ymmärtämään tätä kansaa ja kulttuuria”, Maryan sanoo. Hänen kaveripiirinsä on aina ollut kansainvälinen. ”Ystävät ovat minulle todella tärkeitä. Kaveripiirissäni on aina ollut paljon suomenruotsalaisia, mutta yhteensä kansallisuksia on kymmenen. Puhumme suomea, englantia ja ruotsia”, Maryan selvittää.

Maryan on asunut Suomessa jo kolmasosan elämästään ja koko nuoruusaikansa. Täysin suomalaiseksi hän ei itseään koe. ”Olen keskellä kahta identiteettiä. Somalialaisten ihmisten kanssa olen somalialainen, ja suomalaisten kanssa suomalainen”, hän sanoo.

Maryan on syntynyt muslimiksi ja haluaa käydä myös Suomessa moskeijassa rukoilemassa. Hän noudattaa myös muslimien Ramadan-paastoa. Monesta muusta Suomessa elävästä somalialaisesta musliminaisesta poiketen hän ei kuitenkaan käytä huivia tai muslimiasua. ”Pukeutuminen on islamissa henkilökohtainen valinta. On kuitenkin hyvä, että Suomessa jokainen saa pitää oman kulttuurinsa ja pukeutua halutessaan sen mukaisesti”, Maryan sanoo.

Ongelmana ihonväri

”Jokaisesta maasta ja kansasta löytyy rasismia”, Maryan toteaa diplomaattisesti kysymykseen Suomen rasistisuudesta. Hän yhtyy monen muun maahanmuuttajan mielipiteeseen, että ilmapiiri Helsingissä on muuttunut suvaitsevampaan suuntaan.

”Monet luulevat, että Helsinki olisi Suomen helpoin paikka maahanmuuttajille. Minun kokemukseni mukaan Helsingissä ulkomaalaiset kohtaavat enemmän rasismia kuin vaikkapa Vaasassa”, Maryan sanoo.

Kun Maryan kuuli ensimmäisen kerran itseään kutsuttavan neekeriksi, hän ei oikein edes tajunnut sanalla tarkoitettavan itseään. ”Olin oppinut, että neekerit olivat Afrikasta Amerikkaan kuljetettuja orjia. Minähän olin somalialainen, enkä orja. Neekeriksi kutsuminen tuntui tosi pahalta.”

Maryanin kokemuksen mukaan ihonväri riittää rasistiseen asenteeseen. ”Ihonvärihän ei kuitenkaan kerro mitään älykkyydestä”, Maryan muistuttaa.

Työnsaanti vaikeaa

Rasismien ja ennakkoluulojen synnä Maryan pitää tietämättömyyttä. ”Ihmisillä on paljon vääriä luuloja maahanmuuttajista. Usein kuulee sanottavan, että maahanmuuttajat ovat sosiaalipummeja eivätkä haluakaan tehdä työtä”, Maryan puuskahtaa.

Opiskelu tai työllistyminen ei kuitenkaan ole maahanmuuttajille Maryanin mielestä helppoa. ”Helsingin kaupungin pitäisi tarjota maahanmuuttajille enemmän mahdollisuuksia kouluttaa itseään, koska silloin olisi helpompi löytää myöhemmin työpaikka. Tarjoamalla maahanmuuttajille riittävästi mahdollisuuksia opiske-

luun ja työhön kaupunki voisi myös säästää sosiaalimenoissa”, Maryan toteaa.

”Maahanmuuttajien on kuitenkin vaikea löytää työpaikkaa. Monessa paikassa sanotaan suoraan, että meillä ei tykätä somaleista”, Maryan kertoo.

Toisaalta, ”jos maahanmuuttaja pukeutuu hyvin tai ostaa lapselleen hyvät vaatteet tai lastenvaunut, ihmiset luulevat kaiken tulevan yhteiskunnan verovarosta. Monessa maahanmuuttajaperheessä tavarat ostetaan palkkaroilla eikä sosiaaliavustuksilla.”

”Minä saan opintotukea, käyn töissä opiskelun ohella ja maksan veroja – kuten suomalaisetkin”, Maryan korostaa. Hän opiskelee tällä hetkellä tradenomin tutkintoa Porvoon liiketaloudellisessa ammattikorkeakoulussa. ”Haluan kevyemmän työn ja parempaa palkkaa”, Maryan perustelee opiskelualan vaihtoaan.

”Antakaa mahdollisuus sopeutumiseen”

Suomalaisten viranomaisten kanssa Maryan kokee pärjänneensä hienosti ilman ongelmia. Isommilta ongelmilta hän on välttynyt aina myös koulussa, työpaikoissa ja harrastuksissaan. Puhuessaan rasismista, halveksunnasta ja ennakkoluuloista hän kantaa huolta monien maahanmuuttajien tilanteesta.

Maryan luottaa siihen, että suomalaisten suvaitsevaisuus ulkomaalaisia kohtaan lisäänty etenkin matkustamisen myötä. ”Antakaa mahdollisuus niille maahanmuuttajille, jotka todella haluavat opiskella ja tehdä töitä – he haluavat myös sopeutua ja oppia kieltä. On kuitenkin vaikea sopeutua, jos ei tunne itseään tervetulleeksi!”

Päivi Arvonen ■

berg leder och bestämmer menyn. Maten handlar några tillsammans, i Kokvrån läser man sedan genom recepten och fördelar arbetet, allt under hennes handledning.

Martachix sätter i gång, plockar fram attiraljer och kastruller, tvättar, putsar, skär, formar och kokar eller steker. När allt är färdigt slår gruppen sig ner kring matbordet och njuter.

Wallenbergarna på gädda och lax väcker förtjusning och av allt att döma kommer flera i gruppen att prova på rätten hemma.

Andlig spis i Hemvrån

– Mat har alltid hört ihop med martharörelsen. Men marthor är mycket mer än så. Den andliga spisen är minst lika viktig. Det handlar om ett socialt nätverk som sträcker sig från stadsdel till stadsdel, över olika åldrar och håller ihop kvinnor med olika bakgrund och i olika livssituation, säger Anita Paulig.

Marthorna möts vid månadsmöten och dessa kretsar kring mycket varierande teman. Ibland drar mötet fullt hus i Hemvrån. Hemvrån är föreningens egen lokal på Simonsgatan 12.

– Vi har haft månadsmöten om bröstcancer och kvinnohälsa, om kris i parförhållandet och om hur man upprättar äktenskapsförord. Vanligtvis har vi engagerat någon som är expert på området.

Dels ger mötet nyttig information, dels en chans att prata om gemensamma angelägenheter. Marthaföreningens motto "Lära och vänner för livet" beskriver vidden av verksamheten.

På vinterns program står en träff med Marianne Käcko om skönhetsideal och självkänsla. Käcko har belönats med Fredrika Runeberg priset och är starkt engagerad i problem med ätstörningar och utseendefixering.

– Ibland har vi vinprovning. Allt behöver inte heller vara världens mest seriösa.

Det är inte dyrt att bli martha och alla är välkomna. Årsavgiften till Finlands Marthaförbund är åtta euro och på det kommer någon tia beroende på vilken aktivitet man vill ägna sig åt. I matkretsarna betalar var och en för sin andel.

Och vill man grunda en egen krets hjälper marthaföreningen till i starten. Marthaföreningens kansli håller öppet måndagar–torsdagar kl. 11–14 och i telefonen 694 3902 svarar antingen Anita Paulig eller kansliföreståndare **Ulrika Hellström**.

Helsingfors svenska marthaförening lyder under Finlands marthaförbund som har cirka 10 500 medlemmar.

☞ **Soppa i november sol. Marthorna Anita Paulig, Ulrika Hellström och Andrea Hasselblatt bjöd på sig och morotsoppa vid Tre Smeder.**

Marthor är mer än mat

Matlag och matprat. Mat i all ära men Helsingfors svenska marthaförening är mycket mer än så. I år fyller föreningen 105 år och är yngre än någonsin.

– Föreningen har omkring 700 medlemmar och över hälften är under 40 år. När jag började i marthorna i början av 1990 fanns det en enda martha som var under 30, säger **Anita Paulig** som är verksamhetsledare.

I dag är Helsingforsmarthorna så unga att Anita Paulig funderar på allvar att börja rekrytera nya marthor bland pensionärerna.

– Fast dagens pensionärer tycks ha fullt upp med egna aktiviteter, skrattar hon.

Marthorna är inte bara allt yngre, bland dem finns numera också manliga marthor. En av de 33 kretsarna i stan heter Smarta Boys och det är fråga om en mansgrupp marthor.

Mycket av marthornas verksamhet kretsar kring mat. Man pratar mat, tillreder mat och fäster uppmärksamhet kring kost som är vettigt både i fråga om kostnader och näring.

Egen kokvrå

Marthaföreningen upprätthåller sedan några år ett eget kök, Kokvrån som finns på Stora Robertsgatan. Det är en gammal frisersalong som har inretts uttryckligen som undervisningskök med högklassig och nödvändig utrustning. I Kokvrån träffas olika kretsar regelbundet för mat. Till exempel kretsen Marthachix möts på tisdagar en gång i månaden. **Pia Wahl-**

Foton Leif Weckström

Träffpunkt med @ och e

Träffpunkt@lasipalatsi. Så kallar man den svenskspråkiga servicen som verkar sedan i höstas i andra våningen i Glaspalatset. Träffpunkt är ett ställe där man kan träffa folk som kan och vet det mesta om internet, mobiltjänster, digi-tv och annan elektronisk kommunikation och informationssökning.

– Det finns faktiskt en hel del människor som inte har behövt dator i arbetslivet. Till exempel de som redan är pensionerade och de som har stannat hemma med barnen i flera års tid. Datatekniken och den elektroniska informationen har etablerat sig snabbt och numera är alla betjänta av att behärska och utnyttja den befintliga service som detta innebär.

Det säger **Maria Repo** som står för den svenska servicen i Träffpunkt till årets slut.

I Träffpunkt står databord vid databord och förutom att datorerna står till tjänst och servicen är avgiftsfri får man utbildning i och information om användningen av datorer. Bakom servicen står Helsingfors stadsbibliotek och medverkande är till exempel också föreningen Enter som riktar sig till seniorer utan erfarenhet av datorer.

Syftet är inte att utbilda experter på datahantering utan att ge den grundläggande informationen som behövs för att kunna sköta dagliga ärenden elektroniskt. Verksamheten finansieras bland annat med medel ur **Bill och Melinda Gates** donationsfond.

– Digi-tv kommer i slutet av sommaren 2007 och också det kräver att man vet vad det handlar om. På Träffpunkt ordnas regelbunden information även om digi-tv, säger Maria Repo.

Träffpunkt finns i Kabelbokens tidigare lokaliteter i Glaspalatset på Mannerheimvägen 22-24 och håller öppet måndagar–fredagar kl. 11–18. I lokaliteterna verkar också Arbetskraftsbyrån.

– Man kan inte reservera en dator för en viss tid. Men om förmiddagarna är det alltid lugnare, säger Maria Repo.

● Telefonnumret är 310 85900.

Träffpunkt. Svensk service om datorer. Det bjuder stadsbiblioteket på i Glaspalatset, säger Maria Repo.

Foto Leif Weckström

Barnkonsert i Nordhuset

Svensk barnkonsert med självaste Säs & Kopp hör till höstens höjdpunkter i Nordsjö. Konserten, där också Djungeltrumman och Pentti Rasinkangas och hans orkester Ohilyönti medverkar, ordnas söndagen den 11 december med början kl. 15.

Programmet tar två timmar och paus ingår. Konferencier är skådespelaren Johanna af Schultén. Biljetter till konserten kostar 5 euro för vuxna och 4 för barn och pensionärer. Säljes via Luckan, Nordhuset och en timme före konserten.

● Nordhuset ligger vid Mosaiktorget 2 i Nordsjö.

Årets sista Saftsalong på Verandan den 10 december kl. 13 med föreställningen Grisen som glömde att han var en gris.

Akustik i Verandan

Singer/Songwriterväll den 15 december kl. 20.00 för unga låtskrivare och artister ett tillfälle att framföra egna och andras låtar och träffa andra unga.

Höstens sista på Rastis, Nordsjö – För barn

4 december kl. 17 Kurt och fisken – Gästspel med Sirius Teaterns nya turnépjäs av Erlend Loe. För barn från 4 år uppåt. Regi: Niklas Groundstroem. I rollerna: Markus Riuttu och Paul Holländer.

För vuxna:

4 december kl. 14 Framom främsta linjen – Åke Lindmans filmatisering. Kaffepaus. Rastis. Bilj. 2/1 € vid dörren. Krigsveteraner fri entré.

Piaf på Verandan

Maria Udd sjunger Edith Piaf och föreställningen gestaltas som en berättelse över Piafs fascinerande liv. På Verandan den 7, 8 och 9 december kl. 19. Biljetter 10/15 euro i Luckan.

Lillans julkabaré gör comeback

Lilla teaterns traditionella, omåttligt populära och vansinnigt roliga julkabaré återkommer. Julsketcher, julsånger och en och annan jultabla lagom inför den värsta julstressen. Föreställningar 16.12 kl. 19 samt 17.12 kl. 14 respektive 18.

Luckan lanserar servicekatalog

Nu är den tillgänglig, Luckans svenska servicekatalog över all tänkbar svenskspråkig service i Helsingforsregionen. Bakom planeringen av katalogen och arbetet med att samla och sammanställa all information står **Greta Storlund** som har ägnat sig åt projektet sedan i våras.

– I projektet medverkar hundratals aktörer, säger hon.

Det har tagit och tar fortsättningsvis tid att engagera alla de svenska verksamheterna i servicekatalogen.

– Vi kan ju knappast upprätthålla en servicekatalog där informationen är fel eller föråldrad. Så alla de som inte finns med nu kan gärna ta kontakt och uppdatera sig, säger Storlund som är veteran i Luckans sammanhang. Hon fanns med redan när Luckan var liten och fungerade bokstavligen i en lucka i foajén på Svenska teatern.

Servicekatalogen ska innehålla basuppgifter om olika verksamheter samt bland annat länkar till hemsidor till olika föreningar inom olika fält och sektorer.

– Utbudet ska bli brett och mångsidigt. Och senare ska katalogen utvidgas så att den täcker praktiskt taget hela Svenskfinland.

Rubriker som leder vidare till olika former av service är till exempel fritidsverksamhet, utbildning och kurser, konst och kultur, hälsa och sociala frågor, fest- och möteslokaler.

Hälsa och sociala frågor leder till exempel till allt från Folkhälsan och svenska socialservicebyrån till hälsostationer med svensk service.

– Inför den här årstiden är Julgubbar en väsentlig grupp. Här kan man både anmäla sig som julgubbe och finna sin egen, säger Greta Storlund.

Och adressen då: **servicekatalog.luckan.fi**

– Och den som undrar över den konstiga formuleringen (at) är svaret att vi vill undvika att använda @ eftersom den öppnar portarna för många som bara nyttjar adressen för så kallad spam och annan skräppost.

Service i luckan. Nu i form av katalog på webben. Bakom katalogen står Greta Storlund.

Foto Leif Weckström

Lucia med swing

Luciakvällen infaller i år på en tisdag och på programmet står den högtidliga kröningen i Domkyrkan och en mer informell fest på Tennispalatsets skvär. Därtill firas Lucia i Finlandiahuset.

Kröningen av Lucia sker klockan 17 i Domkyrkan och i år är det stadsdirektör **Jussi Pajunen** som har äran att förrätta ceremonin. I kyrkan uppför **Annika Cleo** sånger ur sin cd Stjärnan i mig och därtill sjunger Lucia och Luciakören välkända julsånger.

Och som alltid skrider Lucia sedan ner för Domkyrkans trappa prick kl 18 för att åka i kortege längs Alexandersgatan till Tennispalatsets skvär. Där, under bar himmel, bjuder Lucia och Luciaföljet tillsammans med **Miro Mantere** på en förtrollande konsert riktad till hela familjen. Konserten i skvären bildar ett musi-

kaliskt konstverk med ljud, ljus och dans och evenemanget börjar kl. 19.00.

Luciadagen kulminerar i Finlandiahuset med en konset med bland annat **Jyrki Anttila, Antti Sarpila Swing Band, Johanna Iivanainen** och **Marian Petrescu**. Festen i Finlandiahuset börjar kl. 19.30 och biljetterna kostar 22/25 euro.

Lucia besöker också Luciamarknaden som i år hålls söndagen den 11 december och som vanligt på terrassen bakom Svenska teatern. Läckheter till julbordet, handgjort julpynt och rykande varm borstsjoppa är utlovat. Marknaden pågår mellan kl. 11 och 14 men räkna med att det mesta har strykande åtgång och tar tidigt slut.

Den 13 december kl. 12 bjuder Staffansby lågstadieskolas elever på Luciaprogram i foajén på Malms kulturhus. Det blir Lucia, tärnorn, stjärnor och tomtar i kortege och på svenska.

Foto Leif Weckström

De vackraste julsångerna

De svenska församlingarna bjuder på stämningsfulla stunder i kyrkor och församlingslokaler inför julen. De vackraste julsångerna är populära evenemang och ger alla som älskar att sjunga möjlighet att sjunga av hjärtans lust. Programmet för De vackraste julsångerna följer följande tidtabell och utgående från församlingarna:

Lukas församling:

- 11 december kl. 16 i Kårböle kyrka
- 26 december kl. 18 i Hagasalen

Markus församling:

- 7 december kl. 19 i Malms kyrka
- 10 december kl 16 i Viks nya kyrka

● 11 december kl 16 JULKONSERT i Kottby kyrka

Matteus församling:

- 10 december kl. 15 i Matteuskyrkan.

Barnens vackraste julsånger:

- 14 december kl. 19 i Kvarnbäckens kyrka
- 18 december kl. 18 i Degerö kyrka
- 19 december kl. 19 i Havsrastböle kapell

Norra svenska församlingen:

- 18 december kl. 16 Julsånger och julfest i S:t Jakobs kyrka
- 21 december kl. 20 i Gamla kyrkan
- 6 januari 2006 kl. 16 i Tempelplatsens kyrka

Södra svenska församlingen:

- 20 december kl. 19 i Johanneskyrkan

Tomas församling:

- 15 december kl. 18 i Folkhälsans seniorhus på Mannerheimvägen 97
- 26 december kl. 11 Julsångsgudstjänst i anglikansk tradition, Berghällsgården på Suoniogatan 7.

Julkonserter

Akademiska sångföreningen och Akademiska damkören Lyran ger sin traditionella julkonsert i Johanneskyrkan fredagen den 16 december kl. 18 samt 20.30. Biljetter i Luckan.

Muntra Musikanter ger också traditionell julkonsert. Den utspelar sig i Tempelplatsens kyrka den 20 december kl. 18 och kl. 20.30. Biljetter i Luckan.

Julkonsert med Simo Bäckman, sång och Tom Eklundh, piano arrangeras också onsdagen den 14 december kl. 15.30 på Verandan vid Simonsgatan. Fritt inträde, kaffeservering.

Julmarknad i Luckan

Luckan och Verandan står i år värd för en julmarknad som pågår fredagen den 16 och lördagen den 17 december. På den här julmarknaden har man berett unga hantverkare tillfälle att sälja sina alster och föremål som smycken, keramik och handarbeten. Julmarknaden i hörnet av Simonsgatan och Georgsgatan håller öppet kl. 16–20 på fredagen och 12–15 på lördagen.

Salsa i salen på Annegatan

Hon glider fram genom rummet, stegen är lätta, fötterna snuddar vid golvet och rörelsen följer musiken ända ut i fingerspetsarna. Hon rör sig med den suveräna känslan för dans och musik som folk besitter i länder som Kuba. **Kirenia Macias** är från Kuba och dansar i dag i Finland.

Hon är gift med en finlandssvensk och även om hennes svenska ännu inte är helt flytande har hon inga problem med att göra sig förstådd. Musiken och dansen är ett universellt språk. Kirenia Macias undervisar salsa för en grupp på tio tolv personer och platsen är en av salarna i Arbetets vänners hus på Annegatan.

Utanför har novemberskymningen fallit på och inne i salen i tredje våningen är stämningen tät trots att man inte kan påstå att den karga belysningen är ägnad att skapa trivsel.

Gruppen består mest av par, några herrar är därtill enligt egen uppgift tvingade, men det märks inte när dansen kommer i gång. Alla i

gruppen gör sitt bästa och blicken släpper inte Kirenia Macias när hon lär ut de invecklade stegen i salsa. Rosiga kinder och glitter i blick. Det känns fint att röra på sig, att känna hur kroppen ska fungera.

Kirenia Macias har tålamod. Hon ägnar sig åt hela gruppen och åt var och en skilt.

– Ett två tre! Un dos tres!

Och om och om igen.

I Kuba skulle man kanske inte klä sig i bekväma mjuka långbyxor och skön T-skjorta.

– Kvinnorna i Kuba är ganska koketta och de skulle dansa i kjol och skor med klack. Men klädseln är inte avgörande, huvudsaken är att man ger sig åt musiken och rörelsen.

Hon är uppmuntrande och hennes skrat sprider sig. De dansade skrattar med och åt sig själv. Det är inte alldeles lätt att dansa salsa.

Kirenia Macias är också något av diplomat: – Finländarna är kanske inte riktigt lika elastiska som kubanerna. Finländarna uppfattar sin kropp mera som ett enda stycke och skiljer liksom inte åt rörelse i axlar, midja, höft och ben.

Bakom salsan på AV på Annegatan står Arbetets vänner i Tölö som firar hela 110 års jubileum i år.

– AV i Tölö har fört en tynande tillvaro men nu tyckte vi att vi skulle rycka upp verksamheten, säger **Ami Bergström** som tagit initiativ till salsan. Hon deltar också själv i kursen med liv och lust och försäkrar att fortsättning följer i vår. Kursen kostar 20 euro i månaden, det vill säga 5 euro per gång.

– Intresset har varit stort. Salsa är roligt och dessutom bra motion för hela kroppen, säger Ami Bergström och gkider ut över golvet efter Omara. – Un dos tres!

Foto Leif Weckström

Jämäkkä kirstunvartija

Kauppatieteen maisteri **Tuula Saxholm** aloitti marraskuussa kaupungin uutena talousarviopäällikkönä. Edeltäjä **Lauri A. Manninen** hoiti virkaa lähes neljännesvuosisadan.

”Talousarvion valmistelu, talouden ja toiminnan suunnittelu, johdon ja päättäjien avustaminen talouden hoidossa”, Saxholm tiivistää budjettipäällikön työnkuva. Kouriintuntuvana tuloksesta on syksyisin ilmestyvä kaupunginjohtajan talousarvioehdotus. Kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavaa vuotta koskevan talousarvion tavallisimmin marraskuun puolivälissä.

Kaupungin taloudenpitoon pätevät Saxholmin mukaan samat perusopit kuin kotioiloissakin. ”Menot pitää mitoittaa sen mukaan, paljonko on tuloja ja lisäksi täytyy miettiä, millaiseen lainanottoon rahat riittävät.”

Budjettipäällikköä ei hirvitä joutua saarnamiehen rooliin eikä tarttua tarpeen tullen punakynään. ”Jonkun on sanottava ääneen ikäviäkin tosiasioita. Kaupunki on iso koneisto, jossa on paljon erilaisia toimijoita. Talousihmisten täytyy olla koko ajan valppaina, jotta kokonaisuus pysyy käsissä.”

Kirstunvartijan tehtävä on Saxholmin mukaan myös ”avata numeroita” ja antaa sillä tavalla kaupungin virastoille, johdolle ja päättäjille realistisia eväitä tarkastella toimintaa. ”Toiveita ja tarpeita on paljon. Meidän työmme on kertoa sekin, mitä lisävelan ottamisesta seuraa tuleville polville. Yllätyksiinkin pitää varautua.”

Talousihmisten toimenkuvaan kuuluu myös ennakoida tulevaa. Keskustelu kunta- ja palvelurakenteen uudistuksesta käy juuri nyt kuumana. Helsingissä isoja kysymyksiä ovat työllisyyden ja elinkeinopolitiikan kehitys samoin kuin yhteisöverotuottojen ja kautuminen tulevaisuudessa. Huolenaiheena on myös Helsingin verotulojen heikko kehitys, jonka syitä paraikaa selvitetään.

”Epävarmuustekijöitä on, mutta perusrakenteet meillä ovat kunnossa”, budjettipäällikkö vakuuttaa. Kaupungilla toimintaa on tehostettu muun muassa keskittämällä taloushallintopalveluja ja tilahallintoa. Kustannussäästöt näkyvät vasta muutaman vuoden päästä.

Tuula Saxholm sanoo pitävänsä työssä tärkeänä sitä, että asiat sujuvat ja yhteisten päätösten takana pysytään. ”Sääntöjen ja ohjeiden taakse en halua piiloutua, vaan pyrin aina perustelemaan päätökset.”

Edeltäjältään Saxholm ei ehtinyt saada evästystä tehtävään. ”Tyyliini kuuluu tarttua toimeen, sillä olen huomannut että tekemällä oppii.” Parhaillaan hänen yksikkönsä valmistelee ensi vuoden talousarvion noudattamisohjeita, jotka kaupunginhallitus vuosittain hyväksyy.

Tuula Saxholm tuli uuteen virkaansa kiinteistöviraston hallintopäällikön tehtävästä. Aikaisemmin hän on toiminut muun muassa sosiaali- ja terveystoimen hallinnossa sekä Helsingin Vedessä.

Saxholm on asunut liki koko ikänsä Helsingissä. Hänen perheeseensä kuuluu mies, 15-vuotias tytär ja reilun vuoden ikäinen koira.

Pirkko Repo ■

Kuva Pertti Nisosen

Enemmän valoa?

Miten ulkovalaistus vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen? Rakennusvirasto selvittää verkkokyselyn avulla ulkoalueiden käyttäjien pelkoja ja mahdollisuuksia vähentää pelkoja valaistuksen avulla. Kysely on osa laajempaa ulkovalaistusta koskevaa tutkimusta.

Kun ihmiset välttävät turvattomiksi kokemaa aluetta, niistä tulee entistä autioimpia ja samalla turvattomampia. Turvattomuuden tunne supistaa aluetta, jolla ulkona uskalletaan liikkua ja heikentää siten elämänlaatua.

Turvattomuuden tunne ja varsinaiset turvallisuusriskit ovat osin eri asioita. Ulkovalaistuksen parantaminen ja katukuvan siistiminen ehkäisevät tutkimusten mukaan sekä rikollisuutta että ihmisten kokemaa turvattomuuden tunnetta. Aihepiiriä on tutkittu myös Suomessa, mutta varsinaisia valaistusta ja sen merkitystä tarkastelevia tutkimushankkeita ei ole toteutettu.

Turvallisuuden tunnetta lisää kokemus siitä, että ulkotila on hallinnassa. ”Ulkotila pitää voida pimeälläkin jäsentää selkeäksi ja mielekkääksi kokonaisuudeksi. Harkitulla ja koh-

dennetulla valaistuksella voidaan ratkaisevasti vaikuttaa visuaaliseen hahmotettavuuteen. Jos valaistus keskittyy teihin ja kulkureitteihin, niiden ympäristö häviää pimeään. Tämä ruokkii mielikuvitusta ja synnyttää pelkoa”, pohtii valosuunnittelija, taiteilija **Tülay Schakir**, joka vetää ulkovalaistusta koskevaa tutkimusprojektia.

Nykyiset valaistustavat puistoissa ja ulkoalueilla perustuvat suosituksiin, joissa määritellään kevyen liikenteen valaistustasot kuväylillä. Suunnittelun avuksi tarvitaan lisää tietoa eri tekijöistä, jotka vaikuttavat turvallisuuden tunteeseen, viihtyisyyteen ja ympäristön esteettömyyteen. Jos valon määrää vain voimakkaasti lisätään tai valaistaan laajoja alueita kauttaaltaan, yöaika menettää oma-lemaisuutensa ja toisaalta kustannukset ko- hoavat. Keinoja on muitakin ja näitä etsitään muun muassa verkkokyselyllä, joka selvittää tilan hahmottamisen vaikeuksia pimeällä. Tutkittavaksi tulevat myös valotaiteen mahdollisuudet selkeän ja merkityksellisen ympäristön luomisessa.

Kuva Matti Tiiri

Vastaa verkkokyselyyn!

Ulkovalaistuskyselyyn voi vastata 15. maaliskuuta asti rakennusviraston verkkosivuilla osoitteessa **www.hkr.hel.fi**. Kysely on osa laajempaa tutkimusta, jossa on tarkoitus valita kaksi ulkoaluetta lähempään tarkasteluun. Koealueille toteutetaan valaistus, jossa hyödynnetään saatua tietoa. Tutkimuksen seurantarhymältä kerätään käyttökokemuksia ennen ja jälkeen uuden valaistuksen.

Kaupunki joka soi

Muistan tunteen kun sormeni kiertyivät tuon siron kaulan ympärille, kun tunsin rintaani vasten sileän pinnan. Jokainen sen muisti, jokainen helsinkiläinen. Tuon ensi kerran kun tarttui viuluun. Eikä enää halunnut päästää irti.

Muulla meitä ei ymmärretty. Puhuttiin siitä, miten ”yksi vingutteluturnaus on sekoittanut koko kaupungin kaikki päät.” Mutta turha oli moittia yhdeksättä kansainvälistä Jean Sibelius -viulukilpailua. Se vain toi kuuluviin äänen joka meidän jokaisen sisimmässä jo soi. Äänen joka vain odotti tietä ulos, kaikupohjaa. Kaikukoppaa.

Mistä tuli tuo sysäys? Miksi valitsimme kaikista maailman äänen tuottamisen tavoista jousoitinperheen korkeäänisimmän instrumentin? Syitä oli varmasti yhtä monia kuin helsinkiläisiä. Soittimen kuulas kiilto jossakin valokuvassa. Ohimennen kuvaruudusta nähty käden viiltävä liike konserton lopputahdeilla. Harjoitussalin ikkunasta kantautunut soitto. Se hellyttäväys kun aivan pieni lapsi painoi poskensa soittimelle. Tai stradivariukseen tai guarneriin liitetty hätkähdyttävä hintalappu. Tai yksinkertaisesti hakuteoksen sanat: ”Viulu on akustisesti lähes täydellisen muotonsa ja ylittämättömän ilmaisurikkautensa ja teknisten ominaisuuksien ansiosta soitinrakennuksen suurimpia saavutuksia.” Tekstin päälle korjasin: ”suurin saavutus”.

Mikään vähempi ei riittänyt kaikkien ilmaisuköyhien vuosien jälkeen. Oli niin paljon ilmaistavaa.

Alku oli hapuilua. Yhtäkkiä vain olkapään tasalle ilmaan nostetut sormet lähtivät liikkeelle toisen käden auratessa poikkisuunnassa edestakaisin ilmaa. Muistan kun ensi kerran vetäydin perheeltä toiseen huoneeseen ”soittamaan”. Tunne oli sekä nolo että sykähdyttävä.

Miten vapauttavaa oli kun ensi kerran löysin naapurini pyöräkellarissa samoista puuhista. Mitään hävettävää ei ollut. Salaisuus oli yhteinen. Meitä ilmaviulustejia ei ollut sata – vaan satutahatta. Eikä meille kauan pelkkä ilma riittänyt.

Tuona jouluna annettiin Helsingissä melkein yksinomaan kaarevamuotoisia paketteja. Itsekin koin vavahduttavan tunteen kun nousin joulu-kuusen viereen ja vetäisin ilmoille ensimmäisen riipivän riitasoinnun.

Kohta soittivat kaikki, aivan kaikki, aivan kaikkialla. Tehtaissa, toimistoissa, kodeissa ja kouluissa. Pienikin epäröinti jonossa ja supermarketin kassa veti kassakoneen alta instrumenttinsa ja vetäisi muutaman tahdin Paganinin kapriisista numero seitsemäntoista. Heti kohosivat näkyville jouset ja soittimet laukuista ja takkien alta. Seuraavat tahdit kajahtivat kauppasalin poikki kuin yhdestä viulusta.

Ikää ei kysytty. Koskaan ei ollut liian myöhäistä aloittaa, eikä liian aikaista. Miten rauhoittavaa

Kuva Juha Ilonien

oli sylivauvan saada sormeiltavaksi ensimmäinen pehmoviulunsa. Tai jo jousen pudottaneen väsyneen käden taivuttaa sormensa viimeiseen kouristuksenomaiseen pizzicatoon.

Sinfoniaorkestereita ja erityisesti viulisteja oli vain enää mahdotonta saada Helsinkiin soittamaan. Hermot menivät kun salintäyteisestä yleisöstä jok’ikinen puristi sylissään omaa instrumenttiaan. Kun väliaikana soitto kajahteli lämpiössä kovempaan kuin koko konsertissa.

Kuinka tuollaista kaupunkia voi hallita? kysyi moni. Vastaus oli ilmeinen: tarvittiin vain säännöllistä harjoittelua. Yksi vuosi ja kaupunginhallitus pystyi jo säveltämään ensimmäisen budjettinsa.

Silti ei poliittinen elämä, ei elämä ylipäänsä ollut helpompaa kuin ennen. Soittaa voi niin-

kin, että se on kumppanille yhtä kidutusta. Tietoisesti ja tahallaan.

Niinpä aina uudelleen me kysyimme itseltämme miksi? Miksi tämä siunaus, kiros?

Oli niitä jotka hakivat selitystä viulun noin 70 osasta, kaikukopan kuperaksi holvatusta muodosta, kuusipuun, vaahteran ja ebenpuun ominaislaaduista. Puusyiden ja lakan merkityksestä soinnille, värähtelyistä, aallonpituuksista.

Oli meitä jotka puhuimme kauneudesta, muodon siroudesta, konjakinkiiltoisesta väristä, kaarevuuden sopusuhtaisuudesta, kaulan hieman anorektisesta, viettelevästä viehätysvoimasta.

Oli myös niitä jotka puhuivat siitä miten viulu meissä soi, meitä puhutteli. Puhui meille siitä mihin sanat eivät riittäneet, kurotti sinne missä maailma loppui, tai mistä se alkoi, tai minkä päällä se lepäsi. Kurotti tuolle puolen.

Jotkut puhuivat armosta.

Entä jos viulua ei olisi ollut. Mikä muu olisi voinut liittää erilaiset, moninaiset toiveet ja elämäntasomukset yhteen. Sita ihmiset ihmisiin. Mikä muu olisi voinut tehdä meistä kaupungin?

Siis viulun sijasta? Sitä mietin nostaessani jousen ilmaan, vastaukseen. Vastaus on...

● Kaupunkitarinan kirjoittaja on helsinkiläinen kirjailija ja vapaa kirjoittaja Markus Nummi. Kuvittaja on helsinkiläinen arkkitehti Juha Ilonen.

Kysy meiltä

Jugendsali

Pohjoisesplanadi 19

Avoinna ma–pe klo 9–17, su 11–17.
Jugendsalin Helsinki-tiedotuksesta saa tietoa kaupungin toiminnasta ja palveluista.
Puhelinpalvelu ma–pe klo 9–15 numeroissa 169 2278 ja 169 2279.

Matkailu- ja kongressitoimisto

Pohjoisesplanadi 19

Avoinna ma–pe klo 9–17, la 9–15
p. 169 3757
Asiakaspalvelusta saa neuvojen ja vinkkien lisäksi esitteitä ja karttoja Helsingistä.
Matkailutoimiston tiloissa toimii myös Tour-Expert-myyntipiste, jossa voi varata hotellihuoneen, ostaa kiertoajelu- ja tapahtumalippuja sekä hankkia kotimaanlento-, juna- ja bussilippuja.

Asuntoasiainpalvelupiste

Toinen linja 7

avoinna ma klo 9–17, ti–pe 9–15
Vuokra-asuntoasiat p. 70993 300 klo 9–11
Asumisoikeus, hitas- ja laina-asiat p. 709931 klo 9–11 ja 13–14

Liikuntavirasto p. 310 8771

Poliisin hätänumero 10022

Pysäköintiasiat

**Rakennusviraston
pysäköintipalvelukeskus**
Pohjoinen Makasiininkatu 9
avoinna ma klo 8.15–17,
ti–to 8.15–16, pe 9–15
p. 166 2500

Sosiaalipalvelujen neuvonta

Salomonkatu 21

p. 0106 6011
S-info tarjoaa maksutonta neuvontaa kaikenikäisille kuntalaisille. Avoinna arkin klo 10–16 ja keskiviikkoisin 10–18.

Sähkönjakeluhäiriöt

Helsingin Energia

p. 010 802 802 klo 8–20
jakeluhäiriöt p. 010 802 810
ulkovalaistusviat p. 010 802 806

Tori- ja kirpputoriasiat

**Kiinteistöviraston halli ja
ulkomyyntiysikkö p. 169 3394**

Vesi ja jätevesiasiat

Helsingin vesi, p. 47341

Vikailmoitukset virka-ajan ulkopuolella
p. 777 001

Yleinen hätänumero 112

Ympäristökeskus

Helsinginkatu 24, p. 731 22730

**Helsingin kaupungin
internet-kotisivut www.hel.fi**

Oikaisu

Kysy meiltä -palstalle oli edellisessä lehdessä päässyt painovirhe pysäköintipalvelun puhelinnumeroon. Oikea numero on 166 2500. Pahoittelemme virhettä.

Lukijakilpailu

Helsingissä luistinatorja perustivat yksityiset yhdistykset, jotka myös huolehtivat ratojen kunnosta.

Radat olivat aluksi aina meren jäällä. Kuuset rajasivat ja lyhdyt valaisivat maksullisia ratoja, joilla luistelijoina viihdytti puhallinmusiikki. 1920-luvulla kaupunki alkoi avustaa helsinkiläisten suosimaa talviurheilua. Pian tämän jälkeen ensimmäiset luistinradat jäädytettiin kaupungin urheilukentille. Näin syntyivät muun muassa tunnetut ”Brahiksen” ja ”Väiskin” kentät.

Kuvat Helsingin kaupunginmuseo

Missä luistelivat ja laskivat jäämäkeä nämä helsinkiläiset yli sata vuotta sitten?

Vastaukset pyydetään lähettämään 9.1. mennessä osoitteella Helsinki-info, ”Lukijakilpailu”, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastaus edellisen lehden kysymykseen

Viime kerralla oli kysymyksenä alkutalven kuva Töölöstä. Kuva oli Etu-Töölöstä Kansallismuseon takaisesta korttelista. Suurimmassa puutalossa toimi vuosikymmenet Fjälldalinen eli Tunturilaakson kansakoulu. 1950-luvulla puutalot purettiin ja Dagmarinkadun varrelle kohosi Arbis, eli ruotsinkielisen työväenopiston suuri uudisrakennus vuonna 1958.

Martti Helminen ■

● Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Marja Kumpulainen**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Kuvat Maarit Kyöharju kuvankäsittely Rhinoceros

Vulkaanista menoa

”Heittäytyvä, luova, ymmärtää nyt-hetken”, Leif Segerstam kuvailee Helsingin kaupunginorkesteria. Hän on toiminut sen ylikapellimestarina kymmenen vuotta.

Hyvät muusikot eivät suostu soittamaan vain ääniä, heillä on vimmatu halu löytää musiikille tarkoitus. ”Tällaisia HKO:n muusikot ovat”, ylistää ylikapellimestari noin sadan soittajan jätti-instrumenttiaan. Ja jos soittajat ovat rehellisiä, he vangitsevat yleisön lumoihinsa.

Finlandia-talon konserteissa kuulijat saavat istua mukavissa penkeissä, ja antaa musiikin tapahtua itsessään. ”Yleisö saa todeta: herrajumala, olen musikaalinen, koska tunnen selkäpiissäni jotain! Orkesteri huolehtii blood, sweat and tears -osastosta. Soittaminen on yhtä fyysistä kuin balettianssi”, Segerstam vertaa.

Eikä ymmärtämisen pakkoa ole. ”Kun minulta kysytään, miten pitää kuunnella modernia musiikkia, vastaan että ensin täytyy ottaa pois se pitää. Jokaisen oma elämys on oikea.”

Yleisö näkee kapellimestarin selän, mutta orkesteri näkee hänen kasvonsa. Silmien säteily on tärkeää, jos hakee musiikkiin rehellisyyttä ja naturaliteettia. Siksi Segerstam kehottaa oppilaitaan vaihtamaan silmälasit johtaessa piilolinsseihin.

Hän ei välitä motkottaa Finlandia-talon akustiikasta. ”Siihen tottuu, ja korjauksiakin on tehty aika lailla. Kiertueilla on soitettu upeissa saleissa mutta välillä jumppasaleissakin”, maestro muistuttaa.

Hiljaista ja kovaa ääntä

Big bang, maailmankaikkeuden syntyräjähdys, aaltoili ääninä. Musiikkia on lapsen ensimmäinen parkaisu ja vanhuksen viimeinen henkäys. ”Nielsenin neljännen, sen jossa käydään patarumpujen sotaa, partituurin alkusivun vasemmassa laidassa lukee: Musiikki on elämä ja siksi sammumatonta. Juuri niin se on!” julistaa kapellimestari, joka jaksaa hypnotisoida musiikin aaltojen kanssa hääriälystä yhä uudelleen.

Musiikki sallii draaman. Musiikissa voi murhata ja päästää valloilleen pedon vaistot, niin ettei tarvitse tehdä sitä oikeassa elämässä. Musiikki antaa mahdollisuuden terveellisen jännityksen laukeamiseen. ”Musiikki on kykyä eläytyä supertuskasta hellimpään kaukaisfraktaaliseen hyväilyyn, joka on yhtä herkkää kuin herkimmän perhosen siipien värähtely!” Segerstam yltyy ja maltaa viulun herkkää sointia keittiön jakkaralla keikkuun.

”Ensin on hiljaista ja herkkää, ja sitten ...TADADAM!” Segerstam ulvahtaa niin että olen pudota omalta jakkaraltani. ”Herkemmät tädit saattavat saada sydämentykytystä!”

Leikittelyä musiikilla

Leif Segerstam oli musiikin ihmelapsi, joka hallitsi 5-vuotiaana aakkoset ja nuotit. 18-vuotiaana hän suoritti yhtä aikaa yliop-

pilastutkinnon, viuludiplomin, musiikin teoriaopinnot ja voitti **Maj Lind** -pianokilpailun. Leifin isä oli Helsingin ruotsinkielisten koulujen musiikin opettaja ja äiti toimi kansakoulunopettajana Vallilan kansakoulussa, jota myös Leif kävi.

Alle kouluikäisenä pojan intohimona oli ajella ratikoilla pitkin ja poikin kaupunkia. ”Ikinä en antaisi omien lasteni tehdä sellaista!”

Lapsuudenkodissa Mannerheimintiellä soitettiin ja laulettiin aina. Myös nykyisessä kodissa Pihlajatiellä soi ja raikaa. **Viola** (8 v.), **Selimoskar** (7 v.) ja **Irisilona** (6 v.), lapset toisesta avioliitosta, käyvät soittotunneilla Länsi-Helsingin musiikkiopistossa.

”Kuljettamisessa on melkoinen rumba, kun nyt ei ole apuna isovanhempiaakaan”, Segerstam huokaa. Eilen hän kuunteli, kuinka Selimoskar soitti pianolla kappaletta nimeltä Mörkö. ”Missä siinä on mörkömäisyys, minä tiukkasin, ja sitten alettiin musisoida yhdessä. Yksi otti viulun, toinen meni harppuun ja kolmas kanteleelle. Minä olin pianossa ja fiksasin niin, että hääräys kuulosti hyvältä. Viola lauloi isoon ääneen ja soitettiin niin intensiivisesti, että talo oli kaatua”, Segerstam innostuu.

Rentoa säveltämistä

Kun kaikki kolme lasta hoilaavat autossa, siinä on isällä kestämistä – varsinkin kun sattuu olemaan absoluuttinen sävelkorva. Segerstam on säveltänyt lapsilleen sinfoniat paitsi ensimmäisen myös toisen ja kolmannen nimen mukaan.

”Violaelinan toinen nimi on Loviisa, ja hän harrastaa innokkaasti tanssia. Pienenä ballerina rakasti erityisesti Joutsenlammen (Swanlake) musiikkia sekä hiekkakakkujen tekoa. Siksi nimesin sävellykseni Loviisa And Her Swancake”, maalailee sanaseppo Segerstam.

Säveltäjänä hänen tavaramerkkinsä on vapaapulsatiivinen musiikki vailla tahtiviivoja. ”Ne ovat tylsää preussilaista suoraakäyttöä, mutta minä haluan kirmailla alppiniityillä!”

Segerstam antaisi sataviisikymmentä sinfoniaansa mieluummin leikkikaluihin tietokoneohjelmiin, joissa lapset voisivat leikitellä säveltämisellä ja soittotapahtumalla: siirrellä osia paikasta toiseen, muunnella musiikin tempo ja ilmettä.

”Valitettavasti tietokoneohjelmat eivät ole vielä riittävän joustavia käsittelemään vapaapulsatiivista notaatiota, vaan vaativat heti tahtilajin valitsemista”, harmittelee Segerstam, joka kokee säveltäessään olevansa sijaisena jollekin suuremmalle voimalle.

”Ehkä osaan olla niin löysä ja nol-laantunut ja rento, että alitajunnan tilanne tulee suoraan nuotteina paperille, ja on yhtä oikein kuin surrealistinen uni”, säveltäjä miettii.

Miten huippulahjakas muusikko sitten pystyy säilyttämään nöyryytensä? ”Nöyryys

merkitsee olemista rentona suurten mahdollisuuksien pyönteissä. Jos saa tekemiseensä rehellisyyden ja luonnollisuuden, se on nöyryyttä”, Segerstam määrittelee. Johtamisessa tärkeintä on uskallus jättää päätös toiminnan suunnasta nyt-hetken varaan.

Saumatonta yhteistyötä

”Vulkaaninen”, kuvailee viulisti **Erkki Palola** HKO:n ylikapellimestaria. Usein laavan virtauksista syntyy jotain odottamatonta ja ainutkertaista. Kaupunginorkesterin ensimmäisenä konserttimestarina Palola on lavalla lähimpänä kapellimestaria.

”Suurissa orkesteriteoksissa saattaa olla orkesterin mukana sadan hengen kuoro. Leifillä on loistava kyky hallita isoja koneistoja. Hän tajuaa herkästi myös ne hetket, jolloin soittajat tarvitsevat soitossaan tukea. Leifin kaudella HKO on kehittynyt entistä iskukykyisemmäksi ja monipuolisemmaksi”, Palola luonnehtii.

HKO:lle kansainvälistä mainetta ovat tuoneet monet korkeatasoiset levytykset. Viime vuosina orkesteri on kiertänyt muun muassa Etelä-Amerikassa ja Isossa-Britanniassa.

”Huippuhetkiä riittää, mutta mieleen tulee upea 3500 katsojan Teatro Colon -sali Argentiinassa. Oli upea soittaa akustisesti inspiroivassa salissa, jota esimerkiksi pianistilegenda Arthur Rubinstein ylistää muistelmissaan.”

Mistä onnistuminen sitten syntyy? ”Keskittymisen omaan suoritukseen on oltava niin vahvaa, ettei siinä ole tilaa miettiä sitä, miten tämä menee. Jos **Kalle Palander** miettisi syösyessään mäkeä alas, että nyt menee hyvin, juuri sillä hetkellä hän tekisi virheen”, Palola arvelee.

Kapellimestari johtaa selkeästi musiikin virtauksia ohjaten, mutta muusikoiden täytyy kyetä niputtamaan musiikki yhteen. Se on saumatonta joukkueuutia. ”Jos joku soittaa sekunnin sadasosan liian aikaisin, me kuulemme sen”, Palola toteaa. Virheistä ei kuitenkaan mennä heti huomauttamaan, sillä taitavaa muusikkoa ne harmittavat muutenkin.

Viime vuosina orkesteri on nuorentunut vauhdilla, kun monet soittajat ovat jääneet eläkkeelle. ”Vanhemmat soittajat koulivat nuorta orkesterityön käytännön kulkuun, ja taitavat nuoret puhaltavat vanhempien niskaan ja pistävät heitä tsemppaamaan”, konserttimestari kertoo.

Tiina Tikkanen ■

- Helsingin kaupunginorkesterin kausikortit kevätkaudelle 2006 ovat myynnissä Lippupisteessä 31.12. saakka. Lippupisteen puhelinpalvelu 0600 900 900 (1,25 €/min+pvm) päivittäin klo 7–22.
- www.hel.fi/filharmonia

”HKO on toteuttanut ideoitani musiikista luovasti, fiksumasti ja herkästi”, kehuu ylikapellimestari Leif Segerstam Helsingin kaupunginorkesteria. Finlandia-talon salit ovat usein täynnä ja kausikorttien myynti on vuosikymmenessä kaksinkertaistunut.

